

Dvisavaitinis Iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas IV Rugpjūčio-August 30 d., 1922 m. 442 No. 14 (127)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill., Under Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103,
Act of October 3, 1917, authorized on April 12, 1921.

"VYTIS" (The Knights)
Published Semi-Monthly by the LIETUVOS
VYČIAI (Knights of Lithuania)

SUBSCRIPTION RATE:

Yearly	\$3.50
6 Months	2.00
In Foreign Countries and Chicago Yearly	4.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"
4736 So. Wood Street, Chicago, Ill.
Telephone Lafayette 6298

"VYTIS"
Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis
Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$3.50
Pusmečiui	2.00
I Užrubežį ir Chicago Metams	4.00
Pavienis Numeris	20c

"VYTIS"
4736 So. Wood Street, Chicago, Ill.
Telephone Lafayette 6298

*Sveikiname Lietuvos Vyčių 10-ji, Jubilėjinį Seimą! Sveikiname visus į jį suvaziavusius kuopy atstovus, linkėdami gerų pasekmių visuose darbuose. Lai šis Seimas praveda kuodangiausia naudingų sumanymų Organizacijos augimui ir tobulinimui. Lai įneša mūsų visuomenėn impulsą prablaivinimui lietuvių minties ir širdies! Lai jo darbai atneša šimterio-
pos naudos Motinai Bažnyčiai ir brangiai mūsų Tėvynei, kurią visas pasaulis pripažino kaipo Laisvą ir Nepriklausomą Valstybę!*

Dieve padėk!

Valio L. Vyčių 10-sis, Jubilėjinis Seimas!

Valio laisvų pasaulio tautų šeimynon priimta Laisva, Nepriklausoma, Demokratinė Lietuvos Respublika!

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA.

Lietuvos Vyčių 10-jo Seimo Kelrodis ir Tvarka.

Lietuvos Vyčių Dešimtas, Jubilėjinis Seimas įvyks Detroit'e, Mich., rugpiūčio 21, 22 ir 23 dd., 1922 m.

Rugp. 20 d., t. y. sekmadieny prieš Seimą atstovams sutikti ir pagerbti rengiama milžiniška gegužinė. 10 val. ryto visi atstovai-ės ir svečiai susirinks Šv. Jurgio parapijos salėn, kuri randasi ant Westminster ir Cardoni gatvių. Iš vidurmiesčio važiuojant reikia imti "Woodward" gatvekaris ir važiuoti į šiaurę. Privaziavus Owen Ave. išlipti ir paėmus "Clairmont" gatvekarį važiuoti į rytus ligi Russell Ave. Išibus ant Russell Ave., vieną bloką paeiti į šiaurius ir bus matoma Šv. Jurgio bažnyčia. Kas iš ryto negalės ar nesusypės atvykti į Šv. Jurgio parap. salę, gali tiesiai važiuoti gegužinės vieton. Tada reikia imti "Jefferson" gatvekaris ir važiuoti į rytus ligi Belle Isle bridge (tilto). Išlipus reikia pereiti kiton tilto pusėn. Čia bus pastatytas žmogus, su tam tikru ženklų, kuris nuves gegužinės vieton.

1 val. po pietų L. Vyčių 102 kp. basebolo komanda su vietos ar atvykusia Vyčių komanda žaismavietėje No. 7 loš basebolą. Po to, bus užkandis, programa ir žaidimai.

Seimas prasidės pirmadieny, rugp. 21 d., 8:30 val. ryto iškilmingomis Šv. Mišiomis, Šv. Jurgio bažnyčioje (kampas Westminster ir Cardoni g.). Posėdziai bus laikomi Lietuvių Svetainėje, kuri randasi ant kampo Dix Avenue ir 25-tos g-vės. Iš vidurmiesčio važiuojant reikia imti "Baker Dix" gatvekaris ir važiuoti ligi Grand Boulevard. Čia išlipus reikia vieną bloką paeiti į rytus.

Pirmą dieną, pasibaigus posėdziams, visi atstovai-ės eis išpažinties.

Vakare Šv. Jurgio parap. salėje įvyks prakalbos. Kalbės Centro Pirm. kun. Pr. M. Juras, kun. F. Kemėšis, Katalikiškojo Universiteto Washingtone auklėtinis ir Lietuvos Atstovybės Narys, ir teisių studentas P. Daužvardis. Deklamuos gabiausias Detroito deklamatorės N. Gustaitė ir J. Baikuskaitė. Bus ir muzikalė programos dalis.

Pradžia 7:30 val. vakarė. Įžanga 25c. asmeniui.

Antrą dieną, rugp. 22, 8:30 val. ryto, Šv. Jurgio bažnyčioje Jo Malonybė Detroito vyskupas M. Gallagher laikys iškilmingas Šv. Mišias. Visi atstovai-ės "in corpore" eis prie Šv. Komunijos.

Vakare Lietuvių Svetainėje bus puikiausias koncertas, kurį išpildys L. Vyčių 79 kp. koras, kun. J. Čizausko vedamas. Bus statoma scenoje Šimkaus operetė "Atsisveikinimas su tėvyne". Kalbės kun. Dr. I. Česaitis, "Draugo" redaktorius. Be to, tame vakare dainuos žymiausias Detroito ir apylinkės solistės. Įžanga: 50c., 75c. ir \$1.00 suaugusiems, 25c. vaikams.

Paskutinį vakarą Lietuvių Svetainėje atstovų išleistuvėms ir pagerbimui bus iškilminga puota. Programa susidės iš kalbų, dainų ir muzikos, kurį išpildys Seimo atstovai-ės ir Seime dalyvaujantieji muzikai ir dainininkai. Įžanga vyrams \$2.00, moksleiviams ir moterims \$1.00.

Visus Seimui pajvairinti vakarus rengia Liet. Vyčių 79 ir 102 kuopos.

Atstovams-ėms rekomenduojame šiuos viešbučius: Statler, Wolverine ir Cadillac. Viešbučio Statler kambariai nuo \$3.00 ligi \$7.50; Cadillac nuo \$2.00 ir aukščiau. Seimo Rengimo Komisija visiems atstovams-ėms pataria apsistoti Wolverine viešbuty. Jis yra vienas naujaušų, gražiausių ir moderniškiausių. Kambarių kainos vidutinės. Šitame viešbuty apsistoję atstovai gerai pailsės ir bus patenkinti.

Statler ir Wolverine viešbučiai randasi vidurmiesty ties Grand Circus Park, gi Cadillac ant kampo Michigan Ave. ir Washington Boulevard.

Visus laiškus, pasveikinimus ir telegramas Seimui reikia siųsti šiuo adresu: Knights of Lithuania 10th Convention, Lithuanian Hall, % Nakas Confectionary, Dix Ave. and 25th St., Detroit, Mich.

Domicelė Gustaitė,
Seimo Reng. Kom. Generalė Rašt.

Kun. Pr. M. Juras.

Liet. Vyčių Organizacijos Užmazga.

(Keletas faktų apie Organizacijos įkūrimą).

Imdamas ne tiek iš noro, kiek iš reikalo apibudinti Lietuvos Vyčių Organizacijos užmazgą, labai prisibijau, ar pajėgsiu į L. Vyčių Organizacijos pradžios istorijos rū-

kun. Virmauskis yra tikras Vyčių tėvas", turėjau progos ir nuo to asmens šį-tą sužinoti.

Pirmųjų Vyčių prieky stovėjo vairininkas S. Bugnavičius. Jis ir-gi patiekė man

M. A. Norkunas,

didis jaunimo mylėtojas, pirmas Vyčių organizatorius ir pirmas Centro Valdybos pirmininkas. Del ne-nuilstamo Vyčiams darbavimos pirmiausia pakeltas į Organizacijos Garbės Narius.

bus atitinkamai įvilkti faktus, kuriuos man patiekė M. A. Norkūnas. Gi norėdamas perstatyti dalykus bešalici ir patyręs nuo to Garbės Nario, kad "Naujos Anglijos

pluoštą žinių.

Iš kunigų stipriausi šulai buvę a. a. kun. A. Kaupas, a. a. kun. F. Serafinas, kun. F. Meškauskas ir da tumet mokslei-

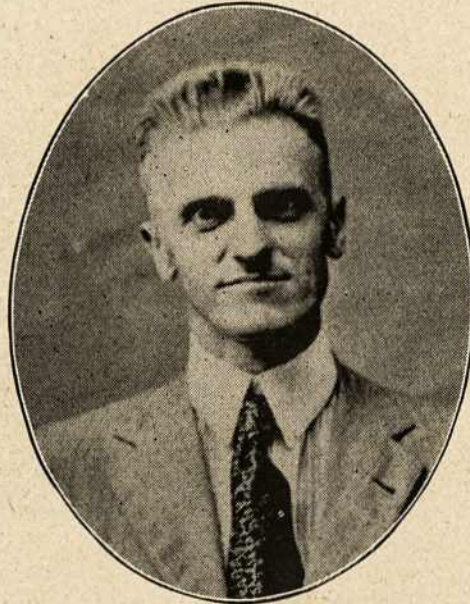
viai kun. H. Vaičiūnas ir kun. F. Juškaitis. Pas du jų teiravausi, bet pareiškę, jog neturi medžiagos.

Iš čia skaitytojais suprasit, jog įdomavau ir rūpinausi L. Vyčių Organizacijos pradžios istorija ir, kiek sužinojau, dalinuosi su jumis.

Kieno širdyje dega Dievo ir Tėvynės meilė, domisi Vyčiais. Jau sukanka dešimts metų, kaip žydi L. Vyčių Organizacija. Bet mažai kuris žinome, kas pasėjo tan jaunimo darželinį grūdėlius, iš kurių išaugo L. Vyčiai.

nimui, kaipo žiedui, anot Šv. Augustino, ant didelio bažnyčios medžio, reikalinga priežiūra ir apsauga, idant gyvenimo šalnos ir audros nesunaikintų tikėjimo bei doros, o svetimtaučių bangos neužlietų jų tautinės spalvos.

Jautri M. A. Norkūno širdis tą visą matė ir atjautė. Nesykį manė ir laukė, ar nepaims jaunimo kokia galinga organizacija ir ar neapsaugos jo nuo pragaištingos Šliupo propagandos. Būdamas fotografistu, dažnai imdavo skaitlingų suorganizuoto jaunimo grupių paveikslus. Jo galvoje kildavo

S. Bugnavičius,

vienas pirmųjų steigėjų Lietuvos Vyčių Organizacijos; pirmas Centro Raštininkas. Jo pastangomis suorganizuota 2-ji Lietuvos Vyčių kuopa Lewiston, Maine.

Vyčiai, tai mūsų žydrasis jaunimas! O juk pravartu, ir net malonu, rūpintis jaunimo reikalais, dirbti jam ir su juo. Jaunimas — tautos žiedas, ateities viitis. Iš jo tauta tikisi susilaukti gerų piliečių, gerų vadų. Jaunystė kiekvienam žmogui yra lig jo amžiaus pavasaris, kuriame žmogus prazydi, išbujoja kaip gėlė, kurią kiekvienas myli, džiaugiasi ja ir tikisi sukrauti vaisių.

Pavasario metu sodininkas gerisi žiedais; jo krūtinė prisipildo džiaugsmu, bet podraug jis rūpinasi, kad tie žiedai neliktų šalnų pakąsti, audrų nudraskyti.

Kaip gėlių darželiui bei sodui reikalinga gera sodininko priežiūra, taip ir jau-

klausimai: kodėl pas lietuvius to nėra? Ir Dievo pagelba sustiprintas pasirįžta žengti pirmyn su nauju idealu. Tai buvo 1912 metais.

Tuo pačiu laiku Y. M. C. A. moksleivio F. A. Virmausko galvoje pagimdė mintį ir per atostogas jis suorganizuoja Brocktone jaunimo ratelį, įsuka jį į visokį kaip dvasios, taip ir kūno lavinimąsi.

Maine valstijoje (1912 m.) šlamančios girios dažnai viliodavo į pauksnį ten gyvenantį Lietuvos sūnų—S. Bugnavičių ir sukeldavo saldžių svajonių. Jos primindavo jam Lietuvos ažuolynus, kur pirmutinę savo jaunystės dalį praleido saugodamas jam paves-

A. A. Kun. Antanas Kaupas,

literatas, publicistas ir katalikų visuomenės vadas. Mums, Vyčiams, ypatingai jis yra brangus, nes pirmas steigė Organizaciją ir tikslus jai kaupė. A. L. K. Federacijos Seime, Pittsburge, Pa., birželio 24 d., 1913 m., jis davė mūsų Organizacijai neatmainomą vardą — Lietuvos Vyčiai.

A. a. kun. A. Kaupas gimė 1870 m., Gudeliuose, Ramygalos parapijoje. Mokslus ėjo Šiaulių gimnazijoje ligi VI klasei. Kartą per atostogas jis susiginėjo su kitu už Darviną, už ką buvo įskūstas gimnazijos vyriausybei, kuri ir išvarė iš gimnazijos už... bedievybę. 1888 įstojo į dvasinę Žemaičių Seminariją.

Iš pat pradžių už savo lietuvybę nepatiko Seminarijos Inspektoriui a. a. E. Barauskui. Kumet syki tas pats Inspektorius padarė pas jį kratą ir rado "Aušrą", Spencerio "Fizyologiją šmiechu", Riboti "Choroby woli" ir kitų raštų, įtarė Seminarijos vyresnybei ir 1890 m. prašalino jį iš Seminarijos.

Prašalintas iš Seminarijos jis nuvyko į Peterburgą (Petrogradą), kur gyveno studentų draugijose. Per atostogas sugrįžo pas tėvus, o po atostogų nuvyko Kaunan, kur mokindamas kitus pats privačiai mokinosi. 1892 m. pas jo šeiminingą padaryta krata ir surasta "Varpas" ir pora kitų užsienio spaudinių. Šeiminingas pateko kalėjiman, o jis paspruko. Mintaujoj dar mėgino išduoti kvotimus į VII gimn. klasę, bet neturėdamas policijos liūdijimo, negalėjo prie egzaminų dasigauti.

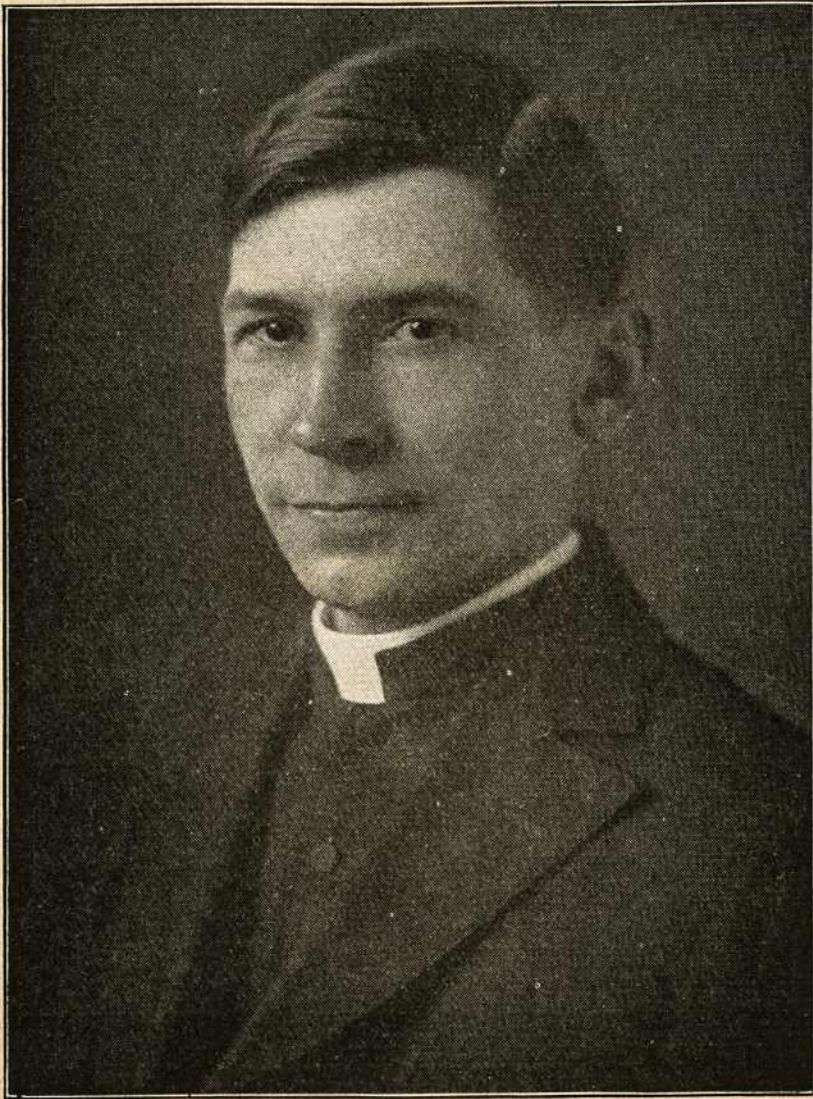
Sugrįžęs tėviškėn, kitų patarimu jis iškeliavo į Suvienytas Valstijas. 26 d. rugp., tų pačių metų, jau buvo Chicagoje. Iš pradžių dirbo gyvulių skerdyklose, paskui, pažįstamų parama, nuvyko dvasinėn lenkų Seminarijojej Detroite, kurią geg. 6 d., 1896 m. pagirtinai užbaigė.

Išventintas kunigu gavo paskyrimą klebonu Wilkes Barrėn, Pa. 1897 m. persikelia į Scranton, Pa. Čia klebonaudamas pastato mūro bažnyčią. 1907 m. persikelia į Pittstoną, Pa. ir čia pastato antrą mūro bažnyčią. Gi liepos 1 d., 1912 m. kartu su "Draugu" persikelia į Chicago, Ill., kur nenuilstančiai darbuojasi lietuvių labai iki liga nepaguldė į lovą. Mirė spalio 27 d., 1913 m. Palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje. (Platesnių žinių apie a. a. kun. A. Kaupą galima rasti "Vyčio" No. 6 (79), 1920 m., A. Tamoliūnas, "A. a. kun. Antanas Kaupas", 50 metų sukaktuvėms paminėti).

ta pulką raguotų žalmargių; taip-gi primindavo visą pulką sparnuotų gojaus gyventojų, kurie savo čiuilbėjimais-ulbėjimais linksmindavo kiekvieną. Tie pasivaikščiojimai sužadindavo jam daug malonių atsiminimų ir gaivindavo tėvynės meilės jausmus.

Syki bevaikščiojant ir besigėrint giriros gražumu, štai kokia jo galvoje gimė mintis: medžiai tiesūs, gražūs, augaloti ir viskam naudingi, bet tik tie, kurie auga krūvoje susispietę. Gi pakraščiuose, kame pakrikę, kreivi, negražūs. Tie kreivi, ne-

gražūs medžiai išaugo tokiais del to, kad atsiskyrė nuo kitų medžių ir vėjų, audrų lankstomi jie nepajėgė atsilaikyti. Ar ne tas pats yra ir su jaunimu? Jaunimas, kurio būdas dar nenusistovėjęs, valia silpna, yra panašus tam jaunam, silpnam medžiui, kurį audros, vėjai lanksto į visas puses. Kumet jaunikaitis ar mergelė neturi tinkamų draugų, yra lig tie jaunieji pavieniai medeliai. Del to, jų būdas, valia gyvenimo klaidų lieka taip iškraipyti, jog dažnai pasidaro niekam netikė, niekur netinkanti. Jei jau-

Kun. F. Virmauskas,

Lawrence, Mass. lietuvių parapijos klebonas, jaunimo žadintojas, Vyčių organizatorius ir nuolatinis jos rėmėjas. Del nenuilstamo darbavimosi 8-jo Seimo į Garbės Narius pakeltas tapo.

nuoliai būtų susispietę krūvon, tai silpnesnieji, jei ir pasisvertų kurion pusėn linkti, juos sulaikytų kiti, vyresnieji.

Tas vaizdas piešė S. Bugnavičiui, kaip reikalinga yra jaunimui susiorganizuoti. Jaunimas privalo būti kaip tie šimtamečiai ažuolai sveiki, tvirti, nepajudinami, gi būdamas palaidas, jis yra silpnas ir todėl žūva tautai ir bažnyčiai.

Skaitydamas laikraščius raskavo žinių apie katalikiškus jaunimo susivienijimus Vokietijoje ir jo galvoje kildavo klausimas: Kodėl mūsų, lietuvių, jaunimas Amerikoje negali turėti panašaus Susivienijimo? Bet,

neturėdamas su kuomi pasidalinti savo mintimis, taip-gi, jausdamas stoką intelektualų jėgų, kurios būtina tokiam dalykui yra reikalingos, S. B. nedrįso netik viešai, bet ir savo draugams apie tai užsiminti.

Bet štai Leviston'an atvyksta M. A. Norkūnas. Susipažinęs su juo S. B. sužino mintis apie jaunimo organizaciją, kuri apimtų visas Amerikoje gyvenančių lietuvių kolonijas. Nudžiunga S. Bugnavičiaus širdis ir pasižada visomis jėgomis remti. Nieko nelaukus tada jiedu sustato Konstitucijos projektą ir po kelių dienų sušaukia visuotiną Lewiston'o lietuvių jaunimo susi-

PIRMASIS JAUNIMO ORGANIZACIJOS STEIGĖJŲ SUVAŽIAVIMAS.

Sėdi iš kairės į dešinę: M. A. Norkūnas, kun. J. Aleknavičius, kun. A. Jusaitis ir S. Būgnavičius;
Stovi iš kairės į dešinę: Agota Simoniūtė, K. Urbonas, S. Mačiulskis, A. Jankauskas, V. Paulukaitis, ir
p-lė Mačiulskaitė.

rinkimą. Dievo ir Tėvynės meilės ryžiais susiriša 31 asmuo.

Po to M. A. Norkūnas ieško užuojautos ir pritarėjų. Baugino jį ytin stipri laisvamanių spauda, sekusi kiekvieną katalikų žingsnį. Jam rūpėjo sužinoti, kaip į tą sumanymą atsilieps katalikų spauga. Drovėjosi teirautis laiškas, nes manė, jog laiškininkai gali nepasitikėti ir pamanyti, kad tai nauja laisvamanių meškeris.

Laukė progos asmeniai šį sumanymą laikraštiniškai atidengti. Ir, štai, 1912 m. įvyksta S.L.R.K.A.Seimas, Boston'e. Sureina "Žvaigždės" ir "Kataliko" leidėjus, išdėsto savo planus, gauna prielankų žodį ir pasižadėjimą remti tą jo sumanymą. Beliko M. A. Norkūnui sužinoti, kaip į tai atsilieps "Draugas". Prieina prie a. a. kun. A. Kaupo ir jam išdėsto savo sumanymą. A. a. kun. A. Kaupas taip susidomėjo, jog nesigailėjo apleist posėdžių ir pašvęst beveik pusdienį išsišnekėjimui. Pagaliaus, susijaudinęs, pil-

nomis ašarų akimis tarė: "Brolau, veik! Mes, kiek galėsime, gelbėsime. Mes negalime visų darbų aprėpti; taip-gi ir pradėti. Prie darbo, prie darbo, brolau, o mes visa širdimi padėsime. Atsimink mano žodžius: darbas sunkus, reikalaujantis didelės kantrybės. Apsiginkluok ir imk pavyzdį iš mažo vandens lašelio. Nekreipk dėmesio ant kritikų užsipuolimų bei persekiojimų, bet siek pasibrėžtojo tikslo. Mes visada būsim su jumis".

Dabar M. A. Norkūnas jautėsi linksmas ir galingas. Sugrįžęs namo tuojau pagamina atsišaukimą, pasiunčia į visus tuos laikiaščius ir pradeda susirašinėti su bendraminčiais — veikėjais. Reikalas vertė susivaziuoti ir bendrai dalyką aptarti. Balandžio 27 d., 1913 metais, įvyksta pirmas Seimas (susirinkimas) Lawrence, Mass. Pasiprašo kun. A. Jusaičio, Šv. Pranciškaus liet. parapijos klebono, susirenka būrelis idėjose tarnų bažnyčioje prie grotelių, pasiprašo dovanos Dvasios Šventos ir tuojau po maldai

A. A. Kun. F. B. Serafinas,

poetas, vienas pirmųjų Organizacijos steigėjų, uolus jos rėmėjas, žodžiu ir plunksna žadintojas. Mirė lapkričio 6 d., 1920 m.

eina bažnytinėn svetainėn posėdžių laikyti. Dalyvių buvo tiek, kad visi galėjo sutilpti prie vieno stalelio...

Pirmiausia svarstyta Konstitucijos projektas, kurį buvo sustatę M. A. Norkūnas ir S. Bugnavičius. Konstitucijai suderinti daug patarimų davęs kun. A. Jusaitis.

Daugiausia diskutuota, kaip pavadinti Jaunimo Draugiją? Teko ir lenkams už pasisavinimą "Sakalų". Tačiau, be viršiausios instancijos — L. R. K. Federacijos — pritarimo nenorėjo daryti galutinų žingsnių. Tatai pasidalinę mintimis ir pasiriję, nepaisant kliūčių, žengti pirmyn, visi dalyviai, pilni energijos, grįžta namo.

Žinia apie pirmąjį Seimelį zaibo greitumu aplėkė visą Ameriką. Iš gyvesniųjų kolonijų pradėjo atsišaukti jaunųjų draugijų vadai jau tai prašydami platesnių informacijų, jau tai pareikšdami noro didžiulės jaunimo šeimynos nariais tapti. M. A. Norkūnui prisėjo vesti plačią korespondenciją ir keletą kolonijų applanstyti savo lė-

šomis, kad gyvu žodžiu apibudinus jaunimo reikalus.

M. A. Norkūnas norėjo, kad jauną jaunųjų draugiją paimtų globon kokia kita galinga organizacija. Tuo metu tebuvo dvi. S. L. R. K. Am. neatsakė tikslui. Beliko L. R. K. Federacija. Bet ši buvo letargo apimta. M. A. N. tad pradėjo ją žadinti iš miego. Pagelbon pribuvo "Draugo" redaktorius a. a. kun. A. Kaupas. Nors tie žadinimai-raginimai kai-kuriems asmenims ir nepatiko, tačiau L. R. K. Seimas buvo pagreitintas. Nuo jaunimo su referatu vyksta Pittsburghan, Pa. įgaliotinis M. A. Norkūnas. Jaunimo laimei, Seimo vedėju liko išrinktas jaunimo prietelius a. a. kun. F. Serafinas.

L. R. K. Federacijos Seimas daugiausia laiko pašventė jaunuomenės reikalams. Mat keletas dalyvių buvo priešingi jaunimo organizavimui. Vis-gi Fed. Seimas sumany-
mą užgyrė.

Diskusuojant, koku vardu turėtų vadintis jaunimo draugija, surasta, kad vardas

Kun. M. Gustaitis,

šis kiltadvasis poetas viešėdamas Amerikoje 1914 m. daug prisidėjo prie jaunimo žadinimo. Jis parašė Vyčių imno žodžius ir "Vyčių Dovanėlė", už ką pakeltas į Organizacijos Garbės Narius.

"Sakalai" lietuviams netinka. Tada M. A. Norkūnas sutiko ir prašė, kad Seimas surastų tinkamesnį vardą. A. a. kun. A. Kulpas pasiūlė "*Lietuvos Vyčiai*". Tas vardas visiems patiko. Nuo tos dienos praskamba rezoliucija, kad "Mes, lietuviai ir lietuvaitės, gyvenantieji įvairiose pasaulio šalyse, matydami įvairių organizacijų svarbumą, nusprendėme padaryti visi vieną organizaciją, kurią pavadino "Lietuvių-Rymo Katalikų Jaunuomenės Federacija — vardu 'Lietuvos Vyčiai', po Šv. Kazimiero globa".

Nors Fed. Seimas davė vardą "Lietuvos Vyčiai" po Šv. Kazimiero globa ir išrinko organizatorius, bet iki antro Seimo faktiniai L. Vyčių Organizacija susidėjo iš dviejų kuopų: Brockton-Montello, Mass. ir Lewiston, Me.

Brocktone tuo laiku gyveno klier. Pr. A. Virmauskis. Jį M. A. Norkūnas vadina "tikru Naujosios Anglijos Vyčių tėvu". Jis nuo pat pirmojo (Lawrence, Mass.) L. Vyčių Seimelio daug dėjo pastangų jaunimo reikalams ir užtat vytis M. A. N. sako kad, "ką Virmauskis per vasarą suaugino, tai jaunuoliai per žiemą Vyčių aruoda ištuštino".

S. Būgnavičius pastebi, kad pirmenybė priklauso Lewiston'o 2-rai L. Vyčių kuopai, kuri daug pirmiaus susiorganizavo negu Brocktone (Montello), bet M. A. Norkūnas sako, kad tuoj po Seimelio klier. F. Virmauskis pirmutinis pakvietęs atvažiuoti ir nuvažiuojęs rado visą "gerai sutaisyta ir paaiškinus susidarė puiki kuopelė, už tat ir gavo No. 1."

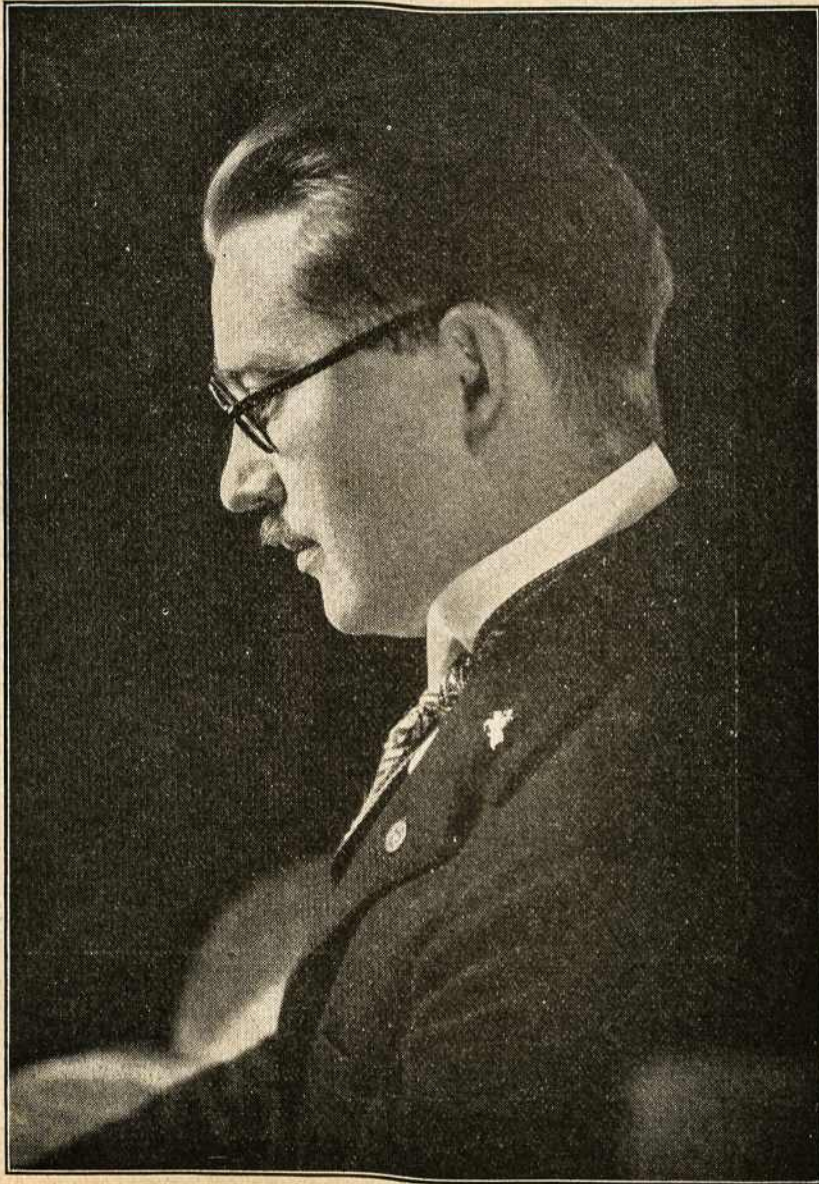
Kun. Fabijonas Kemėšis,

žymiausias Amerikos lietuvių publicistas, visuomenės veikėjas, uoliausias jaunimo žadintojas nuolatinis Vyčių rėmėjas, 4 Seime vienbalsiai pakeltas į Organizacijos Garbės Narius.

Dabar eina aukštus mokslus garsiam Washingtono Katalikų Universitete ir yra Lietuvos Atstovybės narys.

Po Fed. Seimo prasidėjo gyvesnis veikimas. Jam pritarė bemaž visi dvasininkai. Veikėjai ėmėsi darbo. Iki Antro Seimo suorganizuota keletas kuopų, tik jos da neturėjo sąryšio su Centru. Hartforde kun. J. Amboto suorganizuotas jaunimo ratelis, A. Kneizio pasidarbavimu, nutarė prisidėti prie L. Vyčių ir toji draugijėlė įgaliojo net mi-

nėtąjį asmenį į Antrąjį L. Vyčių Seimą. Kun. F. Meškauskas suorganizuoja didį būrį jaunimo. Homesteade A. Vismanas ėmėsi uoliai prie jaunimo organizavimo. Chicagoje A. Aleksis, L. Šimutis, K. Pakštas, D. Šulkiūtė būrė jaunimą į krūvą. Taip kad Antrame Seime prie Centro prisirašė visas desėtkas kuopų.

Dr. A. M. Račkus,

medicinos daktaras, rimtas publicistas, daug rašas anglų spaudoje apie lietuvius, įžymiausias Amerikos lietuvių kalbėtojas, Vyčių Organizatorius ir pirmasis "Vyčio" redaktorius. Šiomet Dr. Al. M. Račkus eina Centro Izdo globėjo pareigas.

Nors Lawrence, Mass. laikytas pirmutinis Seimas davė jaunimo organizacijai pradžia, bet jos augimas prasidėjo nuo antrojo Seimo, laikyto liepos 7, 8 ir 9 dd., 1914 m., Montello, Mass.

Kada negailestinga mirtis pakirto proto ir dvasios milžiną ir didžiausį jaunimo prietelį, kun. Kaupą, kai kurie Vyčiai, matydami baisius laisvamanių antpuolius, nupuolė dyasioj. Bet Dievo Apveizda davė jaunimui kitą prietelį asmenyje kun. F. Kemėšio, ku-

ris, gavęs informacijų nuo S. Bugnavičio, pradėjo rašinėti į "Draugą" straipsnius, ragindamas rūpintis jaunimo reikalais.

"Silpna dvasia" jaunimo pradėjo stiprėti nuo Antrojo Seimo, kuris buvo taip nusisekęs ir įspūdingas, jog poetas kun. Dr. Gustaitis, sujaudintas, pagamino Vyčiams imną, pabrėždamas, kad "Vyčiai, gyvenam Tautai ir Bažnyčiai", prašydamas Dangaus Galybės nužengti ir sustiprinti jauną Vyčių dvasią. Adv. J. Gabrys pagelbėjo išrink-

A. Aleksis,

žymus muzikas-kompozitorius, autorius Vyčių imnui muzikos, buvęs Centro Pirmininkas, Organizacijos Garbė Narys, organizatorius pirmojo L. Vyčių Chicagos Apskričio koro, dabar eina Centro Literatinės Komisijos nario pareigas, A. L. R. K. Federacijos Tarybos narys.

ti tinkamą Vyčių nariams ženklėlį iš daugelio (regis 6) M. A. Norkūno pagamintų pavyzdžių. Seimui užgyrus, kūrėjas tuojau jį užpatentavo 7 metams. Abu svečiu ir tuoliaikiniai Lietuvos budintojai, sujudinti nepaprastų Seimo įspūdžių, labai daug prisidėjo prie išsivystimo L. Vyčių Organizacijos. Minėtam Seimui toną davė Seimo Rengimo pirmininkas ir "Toastų vedėjas" klier.

F. Virmauskis.

Kaip I kuopos veikime, taip ir II Seimo surengime, kūrėjas M. A. Norkūnas vadina "kuopos didvyriais" Virmauskį, Juškus, Vaičiūnus, Čirbulėną, Kašėtaite, J. J. Romaną. Tas pačias pavardes prie kun. K. Urbanavičiaus, M. Norkūno, M. Abračinsko, K. Česnulevičiaus, A. Pisčino, M. Kubiliaus, N. Preibio, J. Žebrio ir K. Čijunsko randa-

me (1914) pasirašiusius ant aplikacijos išgavimui Org. čarterio. M. A. Norkūnas tvirtina, kad pirmieji asmenys tai pirmieji L. Vyčių Org. nariai-veikėjai.

Turėdamas mažai laiko ir užimtas kitomis pašaukimo pareigomis, negalėjau šiam rašinėliui pašvęsti gana laiko. "Feci quod potui, faciant meliora potentes".

Ona M. Kašėtaitė,

Pirmoji Amerikos lietuvaitė pamylėjusi Lietuvos Vėjų Organizacijos siekius, idealus. Dar Jaunutė būdama pasakė daug žadinančių jaunimą prakalbėlių. Antrasai Seimas ją išrinko Finansų Raštininke.

Liet. Vyčių 10 metų Sukaktuvėms.

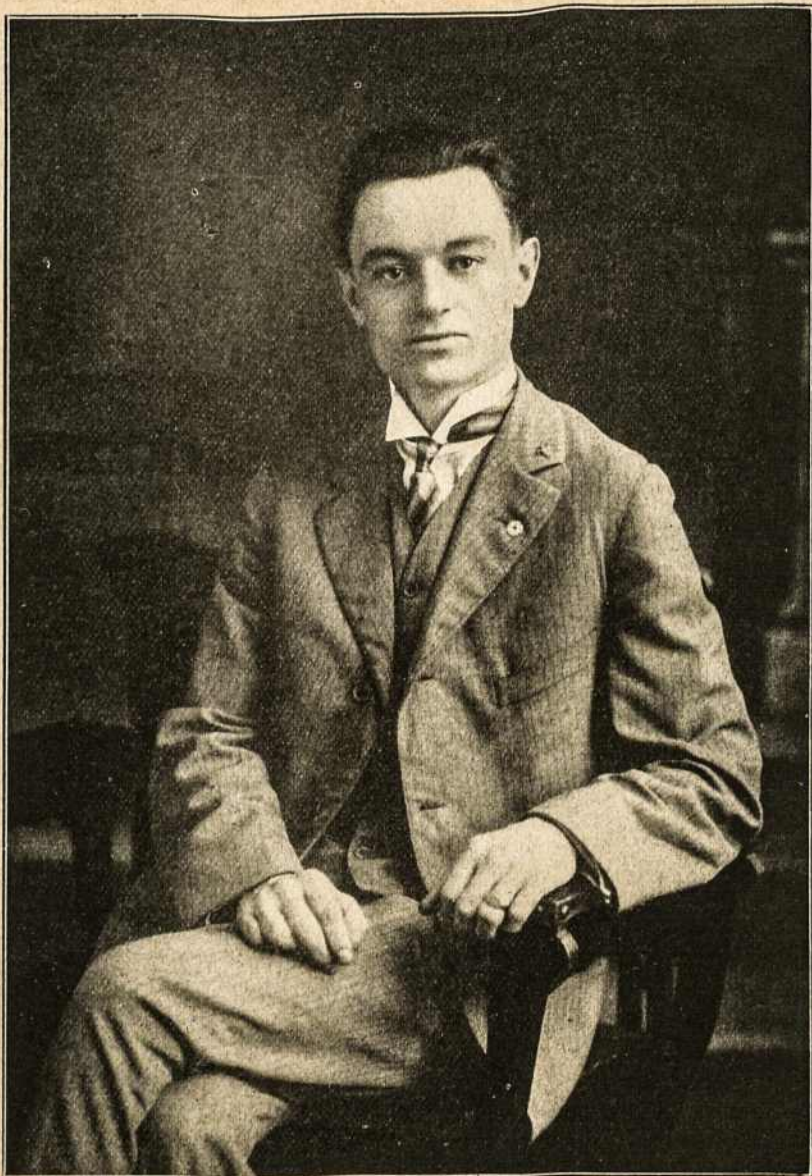

STAMBIAUSIAS savo gyvenimo jėgas dėjau Amerikos lietuvių jaunimo naudai ir rengiausi prie jubilėjinio "Vyčių" num. Rengiaus surinkti visus pirmuosius vargus visų tų, kurie su milžinišku pasišventimu pradžioje dirbo ir iki šiol laikosi toje pozicijoje. Stambiausių ažuolų jau tik dvasia iš ano pasaulio žiūri į Vyčius, tai yra a. a. kunigai Kaupas ir Serafinas.

Geriausiams mano norams nušviesti Vyčių istoriją jubilėjiniame numeryje stoji kelią nepereinamos kliūtys, kadangi bemaž visą pavasarį turėjau praleisti ligoninėj, kurioj perėjau net dvi operacijas ir šandie,

kumet rašau, laikas būtų tinkamesnis lovoj.

Pažvelgus į pirmas Vyčių gyvenimo dienas, begalo darosi malonu, kaip anomet jaunuoliai, paraginti dvasios vadų, savo klebonų, ir inteligentijos, spietėsi prie minėtos Organizacijos. Iš antro atžvilgio, kumet idėja bujojo, tuo pat laiku priešai — Šliupo pasekėjai ir aplamai laisvamaniai — statė įvairias pinkles, kad Vyčius paniekinti. Iš to atžvilgio visi pirmieji Vyčių veikėjai turėjo išgerti milžiniškos kartybės taure, kantriai krimsti pipirus ir ramiai eiti dygliuotu taku prie pasibrėžto tikslo. Bet aiškinimas praeties kartybių neatneš naudos ir geriau jas apleisti, o vieton to ieškoti medegos ateičiai.

Julius B. Kaupas,

publicistas, uolus visuomenės ir jaunimo tarpe veikėjas, vienas pirmųjų darbu ir plunksna daugiausia prisidėjęs prie Organizacijos auginimo, dabar Liet. St. Seimo narys.

Kiekvienas Vyčių Seimas, kaip lygiai ir Centras ir Apskričiai, daro spėliojimų ir ieško, ko Organizacijai trūksta.

Mano nuomone, trūksta gerų norų, — bet ne jaunuomenėj, tik labai mažoj dalelėj dvasios vadų, kurie kaip ir su nepasitikėjimu žiūri į Vyčius, kai-kada net ir pavejų įsivaizduodami. Šita abejonė yra baisiai kenksminga. Ji mūsų jaunimui duoda progos prisiplakti prie priešingų grupelių, kur nėra Vyčių kuopos.

Jei sakysime, kad Vyčiuose nėra klai-

dų, apsilenksime su teisybe. Kaip kiekvienoj įstaigoj, organizacijoj ir net šeimyniškam gyvenime netrūksta klaidų, taip yra jų ir Vyčiuose. Bet kas klaidas daro, tankiausia jų nepramato. Suprantantiems reikia stengtis jas šalinti ir reikalus armonizuoti. Taigi, mano nuomonė, reikia pirmiausia kreiptis į klebonus, tuos, kurie iš savo parapijų prašalino Vyčių kuopas, ir kviesti juos prie bendro darbo. Nėra karštesnių tėvynmylių už Vyčius, o jei kur atsiranda klaidų, reikia jas taisyti.

Buvo sumanymų įvesti Organizacijon perskiras, t. y. kad vaikinai veiktų skyrium nuo merginų. Mano, kaip jau seno žmogaus, nuomonė yra kita (jei netikusi, at-

Vyčių. Reikia įvesti, ir tat būtina, pašelpo skyrių. Nes šiais laikais vien tik idėjas yra per silpnas ir žmonės pradeda prie jo šalčiau atsinešti.

KUN. J. J. AMBOTAS,

Šv. Trejybės parap. klebonas (Hartford, Conn.), S. L. R. K. A. dvasios vadas, didis jaunimo mylėtojas ir pritariantis jo veikimui, L. Vyčių 6 kp. įsteigėjas ir Garbės Narys. Yra labai mylimas netik savo parapijonų, bet ir visos išeivijos.

leiskitė). Trumpai sakant, iš moralio atžvilgio, maišytos kuopos nieko nekenkia. Mišram būrelyje jaunuolis ar jaunuolė, ištaręs kokį negražų žodį, tuojau parausta, akis nuleidžia, kumet iš šalies pasigirsta papėikimas. Toliau, einant prie subrendusio gyvenimo, kaip laimingos tos porėlės, kurios susituokia iš bendrų minčių! Jų ateitis gali būt užtikrinta. Tai-gi, mano patarimas, palikti taip, kaip yra dabar.

Svarbiausia Vyčių problema skaitau — tai surasti koks pastovesnis ir tvirtesnis pamatas pašalyje, arba, taip sakant, be idėjos, kuriame nariai galėtų turėti ir materialės paramos. Čia aš remiuosi ant Kolumbo

Įsteigus pašelpo skyrių, jau bus pilnai fundamentalė Organizacija ir prisirašę nariai laikysis šiokios tokios disciplinos bei įstatų, nes turės pasitikėjimą nelaimėje (li-goje). Toliau, susilauksime pastovesnių ir uolesnių kuopų vadų. Žodžiu sakant, Organizacijoj užgims nauja gyvybė.

Eina gandas, jog panašus užvedimas turės pakenkti S.L.R.K.A. Tat yra klaida. Netik kad nepakenks, bet dar sustiprins. Faktas, jog lietuvių Amerikoj skaitome apie pusę milijono. O kiek turime Susivienijime narių? Be to, tie, kurie yra S. L. R. K. A. nariais, yra nariai ir daugelio kitų draugijų. Reiškia, didesnė dalis lietuvių dar yra, kurie

Jonas E. Karosas,

publicistas, visuomenės veikėjas, buvęs Centro Valdybos pirmininkas, "Draugo", "Darbininko ir "Vyčio" redaktorius, Vyčių Organizacijos Garbės Narys.

nepriklauso nei prie jokių organizacijų. Tai gi, pritraukus tuos šaltakraujus nors prie Vyčių Organizacijos, jie, supratę naudą, tuojau prisidės ir prie kitų. Tai gi, Susivienijimui pavojaus iš Vyčių pašelpos skyriaus būti negali. Atpenč, tas žymiai sustiprins Lietuvių Katalikų Susivienijimą, kaip Amerikoj, taip ir Lietuvoje. Šį sumanymą remiu visomis jėgomis. Įvedę pašelpos skyrių ir sulaukę 20 metų sukaktuvių, galėsime tik džiaugtis.

Jeigu to nepadarysim, paliksime spragą mūsų priešams, kurie iš to vėliaus galės pasinaudoti. Gerų norų ir dar kantrybės pakrimsti pipirų, geros, tikros, krikščioniškos širdies, prakaito, meilės tarp savęs,

— o Viešpats tai myli, — sulauksime gausių vaisių nekaltai Vyčių Organizacijai.

M. A. Norkūnas.

Kas žino savo ydas ir nesistengia jų pateisinti, tas jau ant pasitaisymo kelio. Kad gerai save valdyti, reikia pirmiausia pažinti didžiausioji savo yda ir ji pašalinti, kaipo kitų ydų valdovę. Apgalėjus svarbiausiąją ydą, lengva jau apgalėti ir visos kitos ydos.

Dr. M. Harvey.

Kun. F. Kemėšis.

Dešimtmečiui Prabėgus.

LINKSMA yra sveikinti mūsų Vyčius jų gyvavimo dešimties metų sukaktuose. Pažvelgus į jų gražią praeitį, į jų suglaustas tūkstantines eiles dabartiniu laiku, apima jausmas tautinio pasididžiavimo ir meilės prie mūsų jaunimo.

Vyčiai atsirado kaip tik tuo laiku, kada Dr. J. Šliupo uoliai paskleistoji laisvamanybė rįžosi apimti visas mūsų viešojo gyvenimo sritis, kada jau buvo pakaišotos bombos po tomis institucijomis, kurios čia iš-

eivijoje gaivina mūsų tautinius jausmus.

Jaunimas pajuto pavojų jų tikėjimo ir tautybės idealams, kurie jų širdžių gilumoje, it toji amžinoji ugnis, rusnėjo. Atbudo jaunimas. Iš kibirkščių kilo liepsnos, jaunos širdys susiglaudė į krūvą ir galingas krūtines atstatė, dvasios sparnus išskėtė — jie tarė galingai: iki šiol atėjote, tautos griovikai, bet toliau nebenužengsite. Tai reišė nei daugiau nei mažiau, tik pradžia naujos gadyinės, kurioje mūsų išėivija ir visa mūsų tauta atrado vėl savo tikrąją sielą, apčiuopė vėl savo tikruosius pamatus ir sparčiu žingsniu ėmė žygiuoti pirmyn tikrojo progreso keliu.

Ar būtų galima išskaitliuoti visa tai, kas buvo mūsų jaunimo nuveikta tuo pirmuoju jų atgimimo dešimtmečiu? Nesirįžkime, nes perdaug sričių: apšvietos, kultūros, dailės, ekonomijos — tasai veikimas apėmė, perdaug jisai buvo išsišakojęs, platus ir gilus. Tiesa, daug veikė ir kitos mūsų organizacijos: Susivienijimas, Darbininkai, Moterys, Blaivininkai ir k.; bet Vyčiai ir Vytės visam tam mūsų galingam judėjimui pridavė jaunumo, drąsos, energijos, sparnų ir savo Organizacijos pavyzdžiu ir dalyvaudami patys kitų organizacijų veikime. Vyčiai sėdamies įkvėpimą iš tikėjimo ir iš tautos praeities, buvo tuo galinguoju rezervuaru šventos ugnies, kuri savo palaiminta šilima gaivino mūsų jaunutę kultūrą ir pažangos keliu ją vedė.

Bet Vyčiai vis dar tik pradžioje savo istorinės misijos. Jų uždavinys suvienyti visą padorųjį mūsų jaunimą bendram krikščioniškam-lietuviškam darbui. Per tuos 10 metų pakitėjo sąlygos, pasunkėjo uždaviniai. Paaiškėjo būtinas reikalas eiti į artymesnę pažintį ir daryti kompromisus su Amerikos tautos dvasia ir kultūra. Amerika gal mažiau galvoja ir svajoja, kaip kitos tautos, už tat Amerika daugiau juda ir veikia. Jos didžiulės energijos labai žymi dalis nueina sportui, žaislams. Tai negali neatsiliepti ir

Matas Zujus,

buvęs "Vyčio" redaktorius, kelius metus pasišventusiai dirbęs jaunimo tarpe, už ką 7-jo Seimo pakeltas į Garbės narius. 1920 m. grįžo Lietuvon ir įstojo Karo Mokyklon. 8-sis Seimas M. Zujų įgaliojo atstovauti L. Vyčius Lietuvoje ir jų vardu megsti ryšius su Lietuvos jaunimu.

Kun. H. J. Vaiciunas,

Šv. Antano parapijos (Cicero, Ill.) klebonas, L. Vyčių Organizacijos Garbės Narys, buvęs jos Dvasios Vadas. Yra karštas tėvynainis, įtakingas kalbėtojas, jaunuomenės žadintojas, duosnus aukotojas tėvynės reikalams.

į ateivių jaunąją kartą. Ji visa pagauta sporto ir žaislų dvasios. Tos dvasios nesu-
pratę, nepripažinę ir nepagerbę — mes ne-
įstengtume prieiti prie čia augančių mūsų
broliukų ir sesyčių.

Taigi tik džiaugties reikia, kaip Vyčių
Organizacija, po ilgoko ruošimosi, — pasta-
ruoju laiku rimtai jau susirūpino sporto rei-
kalais. Toje srityje mūsų jaunimui drąsiai
galima pranašauti kuograziausių pasekmių.
Lietuvos sveika gamta, davusi mums svei-
kus ir stiprius kūnus nulems klausimą ton
pusėn, kad, beabejo, Vyčiai ir Vytės, kito
dešimtmečio laikotarpyje atsistos pirmose
eilėse Amerikos žaidžiančio jaunimo ir tuo-
mi gal geriau negu kuo kitu išgar-
sins mūsų tautos sveikumą ir stiprumą.
Tik čia vieną svarbų dalyką turėtume visa-
da omenyje turėti. Traukdami prie savęs
čia augusį jaunimą, kad ir labiau amerikoniš-

komis priemonėmis, mes turėsime pasirū-
pinti jo dvasią surišti su Lietuvos dvasia.
Mūsų amerikoniški skautai ir sviedininkai
turėtų būti kartu ir lietuviškais skautais ir
sviedininkais. Mums reikės susipažinti ar-
čiau su tolygiomis skautų ir įvairiomis spor-
to organizacijomis Lietuvoje. Šį tą iš jų
statuto, iš jų taktikos, būdo, dvasios ir mūsų
jaunuoliai turės pasiimti. Čia neužteks su-
siziňojimo laiškais ir per laikraščius. Čia
reikės siųsti į Lietuvą tam tikrus žmones,
ar žmogų, kurie nuvažiavę patirtų visą kas
reikia, užmegstų reikalingų santikių ir grįš-
tų su reikalinga medžiaga, su programa,
su veikimo planu.

Galop išdrįstu iškelti 10-tajam Vyčių
Seimui sumanymą: ateinančių 1923-čių me-
tų vasarą Vyčiams ir Vytėms padaryti masi-
nį atsilankymą Lietuvoje, kad savo akimis
pamačius laisvą Lietuvą, kad aplankius savo

giminičius, o kas svarbiausia — *kad arčiau susipažinus su Lietuvos Pavasarininkais ir Ateitininkais*, kad tokiu būdu išsivijos jaunimas pasveikintų nuoširdžiai Jaunąją Lietuvą. Kokį džiaugsmą suteiktų mūsų jaunimas Lietuvos jaunimui tuo savo atsilankymu — apie tai nei kalbėti nereikėtų. Galima drąsiai spėti, kad tenai priėmimas būtų kuonoširdingiausias ir kuonogražiausias.

Tik reikėtų susižinoti iš anksto su Pavasarininkais, kad jų ateinančių metų suvažiavimas supultų kartu su Amerikos Vyčių atsilankymu. Vyčiai, Amerikos piliečiai turėtų atkankyti ir Vilnių. Ten, Aušros Vartuose, prie Vytauto grabo ir ant Gedmino kalno turėtų padaryti priesaiką. Kokia — lengva dasiprotėti. Nereikia nei aiškinti. Jei Vyčiams sumanymas patiks, tai iš anksto pradėkime taupyti kelionei pinigus.

Seirijų Juozas.

Vyčiai.

KAS iš mūs nežino Vyčių,
Kas jų tikslo nesupranta?
Vyčiai, jaunuomenė mūsų,
Priderystė jų yr' šventa!

Saugot mūs jaunimą gražų
Nuo visokio pagedimo,
Rinkti tą jaunimą būriais
Del Tėvynės apginimo.

Gint Tėvynę tai mūs tikslas, —
Kiekvienam reik ją mylėti
Ir kiek galint prie jos laimės
Visame reik prisidėti.

Bus laiminga tad Tėvynė,
Jei galingai visi būsim;
Mūs galybė — dora, mokslas!
Tą mes turint neprazūsime.

Siekti tikslą progą turim,
Ateitin blaivai mes žiūrim;
Dorą, mokslą mes pasieksim,
Priešus lengvai tad nuveiksime.

Vai, jaunime, prarėgėkie!
Aukšto tikslo noriai siekkie;
Pirm save tu užkariaukie,
Tvirtą jėgą tuom dagaukie.

Pirm skautumą reik įgyti,
Kūno jausmus reik valdyti,
Kūno jausmus numalšinti,

Protui šviesą reik įgyti.

Darbas tas svarbus-svarbiausias,
Prakalnumui naudingiausias;
Kuo greičiau mes jį atliksim,
Tuo greičiau didvyriais liksim.

Šaukia Dievas ir Tėvynė,
Nes atėjo jau gadynė:
Stot į kovą — nesiduoti,
Su tamsybėmis kovoti!

Vai, jaunime, tad sukruškite!
Jei miegi da, tad prabuskite!
Jau užteks tau snūduluoti, —
Reik Tėvynę juk vaduoti!

Tad, šalin jau atšalimas, —
Vieton jo lai ein darbštumas.
Vai, jaunime, reik jau veikti;
Kas yr blogo, reik papeikti.

Mūs galvose vien linksmybė;
Mūs širdy bloga ramybė;
Mūs jausmai prie blogo traukia;
Liūdna ateitis mūs laukia:

Vardan Dievo ir Tėvynės,
Mes, sulaukę šios gadynės, —
Kelkim, dirbkim ir būdėkim
Ir dora širdis širdį auklėkim!

Tempo di Marcia!

Handwritten musical notation for the first system, featuring a treble and bass staff with notes and rests.

Siempre Galop. is Dançany. andhanta janyng kasing, kasing! Mes ora teing - es

Handwritten musical notation for the second system, including a treble and bass staff.

Stosim kasing, Geyng gunt kinnarsany, O plien karing pane - sy Dançany.

Handwritten musical notation for the third system, including a treble and bass staff.

O plien karing paneç Dançany, paneç Dançany, O plien karing paneç Dançany.

Handwritten musical notation for the fourth system, including a treble and bass staff.

Staw plere. sis ja ge. ke. aa kag kalla jos sy - me? Ei ny. ewai

Handwritten musical notation for the fifth system, including a treble and bass staff.

gy. senam tantai in. Bawmy. ewai: Mmmvrikga pane ene. fan. ora. va. Inyiam

Handwritten musical notation for the sixth system, including a treble and bass staff.

galog ja in. aa. Ei ny. ewai gy. senam tantai in Bawmy. ewai!

Kun. Dr. Ig. Česaitis.

Jaunos Sielos Krislai.

ISI sako ir tiki, kad jaunimas yra gyvenimo ziedas. Jo sieloje kraunasi idealo pumpuras, o šiandien jis tartum pražydo ir sulapojo.

Bet kā, ar jū dainuojanti siela prinokino idealą? Liūdna, pastebėjo vienas jaunimo draugas, kumet matai jaunimo būrius menkniekius besivejant, nuo rimtų momento klausimų besitolinant.

Juk su blogais įpročiais suaugęs jaunimas vertina viską smagumo saiku, ieško ir pasiilgsta kas dziugina jautimus dažniausiai pamiršdamas savo sąžinės pareigų. Rimtai tenka užsimąstyti žiūrint į tą jaunuolių grupę, kurią neperdėjus galima pavadinti "nenaudėliais".

Vos žengę gyveniman jie pasirenka pavirkų kelią: kuomažiausiai pastangų, kuodaugiausiai dziugulių. Surengti vakarėli,

L. Šimutis,

"Garso" redaktorius, poetas, buvęs "Vyčio" administratorius ir bendradarbis.

Ir kiek sutiksime nerūpestingo jaunimo! Dar skaudžiau. Jaunimo amžius yra prakilniausias savo troškimais, tuotarpu tiek bergždžių svajonių, žemų siekimų! Ar negręsia pavojus tokios jaunuomenės ateičiai?

ligi vėlybos nakties pašokti, suėjus linksmą draugų kompaniją kauleliais ar kortomis palošti, o net išsigerti, gatvėmis pasitrankyti — svarbiausias jų darbas. Jiems nerūpi šventi reikalai, kurie kilnoja rinktinio

jaunimo sielą. Jų tuščiai sirpstas gyvenimas merdi, jų protas nesišviečia, dvasia rūdyja ir genda, jų charakteris blunka, valia ištyžta, veiklumas mažta ir nyksta.

Ar žinote ką mano apie tokius nenaudėlius rimti žmonės, ką mano apie juos garbin gasai Nazareto Mokytojas?

Vieną gražų pavasario rytą, Kristus apaštalu lydimas keliavo iš Betanijos Jerolimon. Abyšaliai dulkėto kelio, tarp žaliuojančių kerų stūksojo vynmedžiai slėpdami savo švelnius lapelius po alyvų išsikero-

tie žodžiai ir slinko toliaus šventojo miesto linkon.

Sulaukę vakaro, Kristus ir 12 apašt. grįžo Betanijon. Saulė leidosi ant tolimo horizonto; kalnų viršūnės paskutinių spindulių pagautos kūrenos; prieblanda skubiai visa paslaptinga skraiste dangstė.

Dienos atsitikimais sujaudinti mokiniai kartojo savo atminty Mokytojaus pamokinius. Va, jie prisimena kaip Jo šventas, didybę užkaitęs veidas, rankoje viržį turįs meta lauk pirklius iš šventyklos, kurie Jo

Dr. J. J. Bielskis,

visuomenės veikėjas, buvęs L. Vyčių Organizacijos pirmininkas. Dabar Lietuvos Atstovybėje l. e. Finansų P. ir P. Ministerijos Igalotinio pareigas.

K. Pakštas,

pirmojo "Vyčio" redaktoriaus pagelbininkas, savo raštais puošęs organą. Dabar Friburgo Universitete (Šveicarijoj) eina aukštus mokslus.

jusiomis šakomis. Paukščių balsai sveikino auštantį rytą.

Išganytojas buvo išalkęs. Istolo pamatęs figos medį jis prisiriartino prie jo norėdamas nusiskinti vaisių, bet jų neberado. Tuomet rūščiai atsiliepė: Nieks ateity nevalgys tavo vaisių!

Šie žodžiai labai nustebino apaštalus, bet nieks neišdrįso jo užklausti: ką reiškia

Tėvo namus muge pavertė. Jų ausyse vis dar skamba harmoningas Hosanna taip galingai sugaudęs sidabriniais aidais ir atsimušęs į šventvietės skliautus pabiro, Garbės rūkai apsiautė jų vaizduotę. Jie užsimiršo figos prakeikimą, kurios šešėlis lieknų kamienu perkerta jiems kelią.

Išmiegoję vaišingo Lozorjaus pastogėje, prašvitus vėl leidosi Jerolimos keliu.

Priėję figos medį, mokiniai išvydo jį ligi pat šaknų išdžiūvus.

— Mokytojau, — šūkterėjo Petras, — figa kurią prakeikiai — išdžiuvo!

Šit vaizdus nenaudėlio paveikšlas! Ko jis vertas?

Dievas bėrė jo sielon dieviškojo ir žmoniškojo gyvenimo sėklą, ir jo kaltybės dėliai, ji neišdygo. Dievas jam davė aukštą protą ir jis save pažemino. Kam jis dar vietą užima, kumet kiti ją naudingai pavartotų? Kam jam gabumai, kuriuos jis be

Jaunystė tai amžius kumet svajojama apie didžius veikalus, tai amžius kumet sielą siūbuoja didvyriškos iliuzijos, galinga meilė, stiprus pageidimas, lakus entuziazmas; amžius kumet daugiau gera negu bloga tikimasi, kurio viltis neturi ribų nei apsvylimo nežino; tai amžius kumet garbinama tikrasai Dievas ar melagingas dievaitis, bet kumet noriai mirštama už tai kas gerbiama nesigailint ir nesvyruojant.

Kurie yra mūsų jaunimo ligos gemalai?

P. Molis,

įžymus Amerikos lietuvių veikėjas, buvęs Centro Valdybos Raštininkas ir išdininkas.

atodairės draiko, vien savo egoistinius norus tenkina, nieko patsai kitiems neduodamas?

Ar jis nėra vertas figos prakeikimo? Žmonių ir dangaus prakeikimas — jo nuopelnas. Kaip sunkus, nedovanotinas jauno nenaudėlio prasikaltimas... Prasikaltimas jaunumos žyme, prasikaltimas tam amžiui, kumet gyvenimas siekia stipriausio įsitempimo laipsnio.

Žymi jaunimo dalis nežino kaip pavartoti savo jėgas, nes trūksta jiems vadovavimo; kiti šalinas nuo organizatyvio kūno, nes neturi drąsos ir pasiryžimo. Bet kiek yra tokių, kurie negali tuo pasiteisinti? Kiek yra jaunuolių, kurių obalsis: džiaugkimės, nes mes turime 20 metų!

Įsivėlę į gašlųjį gyvenimo sukurį, jiems stinga aiškesnio siekimo. Vergauti savo pageidimams, sava nauda — jiems to gana.

Nekalbėk jiems apie visuomenei rūpimus klausimus, apie pavyzdingo jaunimo idealus. Tai juos tik erzina, gyvenimą grumsčia. Jaunystės liepsna juose užgeso. Jie nors jauni metas, bet susenę dvasia.

Kiti nors ir geri išvidiniai, tvirti krikščionys, o net ir padorūs, turi kitą ligą jų jaunystei priešingą, kurią galime pavadinti pesimizmu.

site sėdėdami rankas sunėrę nuo ryto ligi vakaro aimanuodami. Neužtvenksime blogo veržimos, nepastūmėsime gera, teateinie išgelbėtojas.

Bet gal jūs ieškosite pasiteisinimo, kad visas jūsų pasišventimas prieš visą blogybės audrą tėra pūsti prieš vėją...

Mažas skaičius žmonių stoja darban, bet daug padaro. Negalima laukti, kad pats

Vincas Rūkštalis,

daug pasidarbavęs Vyčių tarpe, ketvirtus metus ištvėringai eina Centro Raštininko pareigas. V. Rūkštalis daug pasidarbavo steigiant nuosavą spaustuvę, už ką Centro Valdybos išrinktas jos reikalų vedėjum-administratorium. Jam vedant, Vyčių spaustuvė per aštuonis mėnesius pelno padarė suvirš 4,000 dol.

Kumet mes jiems kalbame apie pasišventimą, jų uždavinius ir gera skelbimo pareigą, iš jų lūpų vis tas pats atsakymas skamba: ir kam tai visa? Nieko nepadarysime. Verčiau būkime savo pareigoms ištikimi, sako jie, bet leiskime kitiems veikti.

Su tokiu atsakymu dideli patriotai, šventieji, apaštalai būtų nieko nenuveikę. Juk mes norime tikrai, kad jūs stotumėt darban, bandytumėt veikti ką nors ligi galui, dirbtumėt gera širdimi. Nemanykit kad nėra kas veikti ir žinokit, kad galiit ką nors nuveikti. Tai, ką galiit padaryti, nenuveik-

reikalas savaimi pasistumtų pirmyn. Reikia vadų, drąsuolių, kurie nors su mažomis jėgomis pradeda, bet aiškiai ateitin žiūri, tikisi daug nuveikti ir sudarę palankią nuomonę galutinai laimi.

Kita jaunimo rūšis — optimistai. Pasaulis jiems niekumet nebuvo geresnis. Beabejo, yra netvarkos: Bažnyčia puolama, bet taip visumet būdavo ir pagaišios Dievas leidžia tokias nelaimės mūsų iabui.

O, užbaigti gera partizanai, sumigdyti pagyro žodžiais! Visumet laimingi!

Kumet tylu, saulė žiba, nebėr mažiau-

sio vėjaliu, net medžių lapai nejuoga — taip. Iisėkitės.

Bet kumet kyla klaidingi mokslai, žemė dreba — gražu ausis užsikimšti.

Šiandien mūsų religiniai įsitikinimai užgauliojami, ką mes gerbiame ir branginame — niekinama... Metas tad ramiai užmigti...

Šiandien mums priešingi žmonės savo visuomeniniais įsitikinimais ne Kristaus, bet Markso ir jo šalininkų pagrinčiais stengiasi sutvarkyti mūsų jaunąją Respubliką. Gražu pasnausti! Jeigu kitados tai buvo neleistina, šiandien tiesiog prasikaitymas.

KUN. P. ČESNA,

klebonas Šv. Juozapo parapijos, (Mahanoj City, Pa.), vietinės 104 kp. įsteigėjas, uoliausias Vyčių organizacijos rėmėjas ir visuomenės darbuotojas.

Šaly to jaunimo, kurs vien svajoja apie ramybę ir savo pasitenkinimus, yra kita jaunimo rūšis.

Jis Bažnyčios viltis, Tėvynės džiaugsmas ir šis vien apie kovą ir pasišventimą svajoja. Savo uždavinio regėjimas žadina jame entuziazmą, ambiciją. Jis nenori, kad jam drįstų pasakyti: Duok man savo 20 metų, jeigu tu juos žudai.

Jis nori darbuotis, Kristaus karaliją praplatinti, savo tautą iškelti. Tam šventam reikalui jis savo gabumus, veiklumą, sveikatą, o jeigu reikia ir gyvastį aukoja. Jo širdis plaka šiuo troškimu:

Delko mūsų tautiečiai negaiėtų kada nors pasakyti prie mūsų grabo: Jie negyveno sau, bet tėvynei.

Ar-gi neverta pasišvesti bengram mūsų išeivių labui, šiandien, kumet pasišventimas taip retas atsitikimas? Ar-gi neverta tą garbę pelnyti, kuri yra verčiausia žmogaus lūpų?

Gyvendami tėvynės pagarbai, šios ša-

Antanas Pocius,

kompozitorius, Beethoveno Konservatorijos Direktorius, ilgas metus buvęs Vyčių Chicagos Apskričio koro vedėjas.

licis gerovei, mes saugosime Dievo įstatymus, kurie liepia vieniems kitus mylėti. Ir taip mes gyvensime tam, kas yra pasauly gražiausio, didžiausio, tėvynės ir religijos laisvei!

Mes mylėsime Dievą visa savo širdimi ir artumą kaip patys save. Prakilnios krikščionybės tiesos užmirštos, tikybos paslaptys pašiepiamos, mes pašvėsime visas savo jėgas, mes atremsime visus priekaištus, pa-

liksime ištikimi savo tikybai. Mes tvirtai laikysimės Evangelijos mokslo ir žmogaus akis nenubaidys mūsų religinės praktikos. Mes rūpinsimės praktikuoti visuotiną meilę ir nelaimingi, vargšai, nuskriaustieji, darbo žmonės bus mūsų rūpesnio ir užuojautos brangus dalykas.

Laisvė bus vienintėlis mūsų troškimas. Mes visumet stengsimės ją savo sėioje įkurti. Nebėr tos aukos, kuri sulaikytų nuo jos gynimo! Gyvendami tėvynei, mes gyvename Dievui, ir kumet gyvename Dievui ir tėvynei, mes galime mirti be skausmo ir gėdos!

Jaunuoliai! Kilnus šios rūšies idealas!

Dabokite jį, aukštai jį vertinkite! Jis vienas tėra jūsų vertas. Jeigu jūs norite jį sveiką išnešioti, meskite iš savo sielos trejopą piktžolę: skepticizmą, optimizmą ir pesimizmą.

Nes dirbant gerą darbą reikia *tikėtis* jį nuveikti, gi skeptikas tam netiki; toliau reikia tikėti kad *yra kas veikti*, gi optimistas mano visa esant nuveikta; galop dirbamas darbas *yra galimas* nuveikti, ko pesimistas neįsivaizdina. Tad:

Petys petin

Jaunime dvasią atgaivinę!

Drąsiai pirmyn

Mus šaukia Dievas ir Tėvynė!

Kun. J. Židanavičius,

Amsterdamo, N. Y., lietuvių parapijos klebonas, poetas-kompozitorius ir žymiausias Amerikos lietuvių dramaturgas; už nenuilstantį darbavimąsi Bažnyčios labui ir ištikimybę Apaštalo Sostui a. a. popiežiaus Benedikto XV apdovanotas Garbės Kryžium. Kun. J. Židanavičius yra didelis Vyčių Organizacijos rėmėjas ir nuolatinis bendradarbis. (Ir šiame numery telpa daug jo eilių, Organizacijos sukaktuvėms pašvęstų).

Vyčiu Idealas

tempo di Marcia
mf

Žodžiai ir Mugika Garb. Kun. J. Zydanavicius

Vai Kristaus Tėvynei Ga-
o-balsis: Dievas! Bran-
giau-
mes gė-
lia va-
mūs
si-
Tė-
vy-
nei!

1
Vy-
čiu jaunimas
Tad priešai
Vis žen-
gia pirmyn! Jūs
2
Tur trauktis šalyn! Ap-

f
rinkop už va-
da Ga-
li na, nes Kristui, jis
si jie be baimės už-
si tiki Kristui. Osi
trokšta ik miršiant gret
si pasi-
ry-
je-
jam

mf

1
Kris-
taus kariaut, Tė-
no-
riai tarnaut.

2

Kodel-gi prie Kristaus
Tad spiečias jaunimas?
Kodel-gi gret Kristaus
Jis trokšta kariaut?

Nes Kristus Globėjas
Visų nuskriaustųjų;

Nuo Kristaus pagelbą
Tėvynei nor gaut.

Vai, džiaugkis, Lietuva!
Brangiausį jaunimą
Vien Kristui, Tėvynei,
Atydžiai auklėk!

Vien dorą ir meilę
Prie Kristaus, Tėvynės,
Nuo lopšio vaikeliams
Dainose niūnėk

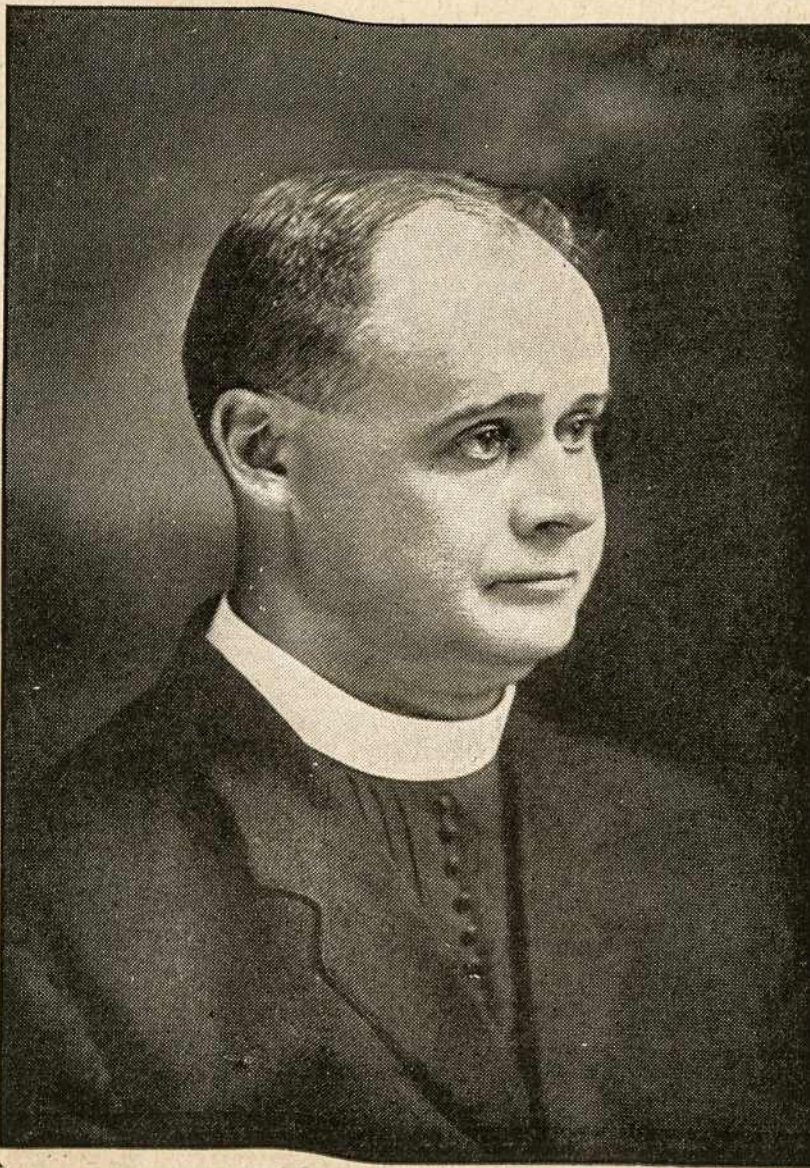
Paaugus vaikeliams
Jų lavinkie protus,
Nurodyk jiems Dievą,
Tvėrėją gamtos.

Galybės Jis pilnas!
Jis myli Lietuvą, —

Tikėkim! Už ją Jis
Su priešais kovos.

Laiminga tauta ta,
Ką Kristų už Vadą
Aprinkus keliauna
Šios žemės takais.

Ir mūsų Lietuva
Tada bus laiminga,
Kada jos vaikeliai
Visi taps dorais!

Kun. J. M. Urbanavičius,

Bostono lietuvių Šv. Petro ir Povylo parapijos klebonas, išmiausias lietuvių išeivių dainius. Keletą savo eilių yra pašventęs Vyčiams.

Žilvitis.

EPIGRAMA.

(10 metų Organizacijos sukaktuvėms paminėti).

I.

Ant kranto Nėrio unksmėj girių
 Tai Vilniaus rūmai ant kalvos,
 Iš jo išėjo tiek didvyrių
 Ir garsus vardas Lietuvos.

Čia Gediminas sostą rengė,
 Grumojo gudus ir kanus,
 Pikti kryževiviai neįstengė
 Pavergti lietuvio namus.

Senas Keistutis čia būdėjo,
 Tai numylėti jo Trakai.
 Jo vardas taip plačiai skambėjo,
 Nemirs per amžius Jo darbai.

Čia narsus Vytautas kariavo,
 Į kovą vedė čia pulkus;
 Nuo kranto Baltjūrio ik' Dono
 Skambėjo vardas jo garsus.

Jis veidmainingąjį kryževivį,
 Sutrynęs Žalgirio mūšy,

K. S. JONAITIS (ŽILVITIS),

Farmakologijos studentas, Amerikos lietuvių poetas-dainius, nuolatinis "Vyčio", "Giedros" ir kitų laikraščių bendradarbis ir uolus jaunimo tarpe veikėjas.

Sulaužęs jo nuodingą peilį
Tikėj ramiai gyvent šaly.

Bet, štai, vėl meile apkerėtas
Gražios Jadvygos Jagėla
Ir nors lietuviškai auklėtas
— Jam nerūpėjo Lietuva.

O laikas plaukė, vardas nyko
Nepri gulmingos Lietuvos
Ir kas ant galo pasiliko?
Griuvėsiai, liekanos tautos.

Ant tų griuvėsių užgiedojo

Valerija Vaičiulaitė.

Šios lietuvaitės ir St. Būgnavičiaus pastangomis suorganizuota Lietuvos Vyčių 2 kuopa Lewiston, Me. Tūmet ta kuopa buvo vadinama Lietuvių R. K. Jaunimo "Ratelis". Iš tokių ratelių išaugo tūkstantinė Lietuvos Vyčių Organizacija.

Vytė Valerija daug darbo ir energijos yra aukojusi Lietuvos Vyčių 2 kuopai. Ji suorganizavo taip-gi Jaunamečių Vyčių kuopą ir joj vadovauja.

Slavai: "Bože caria chrani",
O Lietuva sunkiai vaitojo
Ir josios sūnūs tremiami.

Atšalę Sibiro pusnynai,
— Uralo slėgė juos kalnai;
Lietuvon plūdo naujokynai,
Ir neprašyti gaivalai.

Ir vokietys pagriebeš dalį,
"Daičland uber ales" sakė jis
Apnikę spaudė mūsų šalį
Kaip rudenio tamsi naktis.

Lietuviai plaukė iš tėvynės,
Toli už jūrių mėlynų,
Sudiev: skambėjo iš krūtinės
Besiskiriant nuo mylimų.

Jeį kūdikis mamos netenka,
Kas ranką vargšui beįšties,
Kas nuramins našlaitį menką,
Kas jį liūliuos laike nakties?

Ar suskambės meilingas žodis
Iš lūpų motinos kitos?
Ar širdį kas našlaičiui rodys,
Panašią motinos tikros?

Ir mūsų išeivis lietuvis
Nerimsta svetimoj šaly,
Nors pakitėj vargingas būvis,
Ir pinigų nemaž turys.

Vienok svečių šalis pamotė,
Nerimsta jo jautri širdis
Ir lekia jo nuolat vaizduotė,
Į tėviškės gimas sritis.

Nakty sapne jau tiesia ranką,
Mazgoja ašaroms akis,
Sapnai suteiks paguodą menką
Labiau skaudės nuo jų širdis.

Nepagamins vėsos dvelkimo —
Pavėsiu šlamančių miškų,
Tik dalį rūstaus ištrėmimo
Primins praėjusių laikų.

Kad vėjai rudenio sustaugia,
Naikina vasaros gėles,

Tuomet į širdį tavo baugią,
Ar žvelgs viltis į jos gelmes?

Ir susimąstęs beliūdėsi,
Apsiaustas rudenio rūkų,
Mintis į kapą palydėsi —
Vienam bus liūdna ir nyku.

Čia prisimines vėl tėvynę
Mazgosi ašaroms akis,
Bet posmai kartą jau išire
Ant ryt dienos nesusiriš.

Matas J. Simonis,

karštas tėvynainis, žymus visuomenės veikėjas, jaunimo žadintojas, pasižymėjęs artistas ir rezisorius. Ilgą laiką gyvenęs Cleveland, Ohio, dabar persikėlė į Detroit, Michigan.

Jau nesugrįš kas vakar buvo,
Veltui sukelsi tas mintis,
O kiek jau tūkstančių supuvo, —
— Ir juos viliojo ta viltis.

Keleiviai esame šios žemės,
Žingsniuojam, laikas stumia mus,
Retai dangus prašvint aptemęs,
O kelias siauras ir klampus.

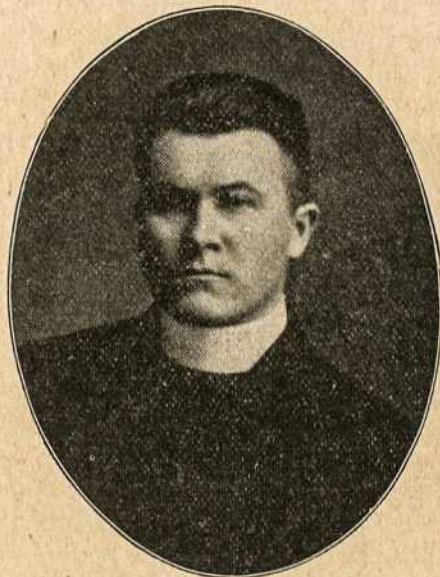
Tiktai vos kryžkelį praėjom,
“Į kairę sukīt”! šaukė mus,
Bet mes laiku apsižiūrėjom,
Gerai pažinom jų šauksmus.

Pradėję eiti nesustosim,
Nors debesiutas mūs dangus,
Audrų nei vesulų ne'tbosim,
Sekmingi mūsų žygiai bus!

II.

Plaukėjai pradeda kelionę
Per jūrių tylinčias gelmes;
Bet, kad nuo kranto jau nutolę
Bangas sutinka neramias.

Kad laivo stiebą vėtros laužia,
Pražūsime: šnibžda plaukėjas,

KUN. A. PETRAITIS.

Didis Vyčių prietelis ir viso jų veikimo rėmėjas.

Ir nuliūdimas širdį spaudžia,
Jie atsiduso neramiai...

“Kad paskandint vargingą dalį
Palikę plaukėme namus,
Bet ar priplauksim laimės šalį,
Gal paskandins čia bangos mus?..

Ir vieton laimės mūsų šaliai
Parnešim vargą ir skausmus,
Vargingai, skurdžiai savo daliai,
Gelmėse amžinus kapus.

Prabilo viltis iš krūtinės,
Stipriai suspauskime irklus,
Lai siaučia bangos begalinės,

Vienok nepergalės jos mūs!

O bangos, bangos, nėra galo,
Sugriuvo debesiai skliautuos.
Gudžios pašvaistės jau pabalo,
Aušra jau kuriasi rytuos.

Ir kovos verda žūtbūtinės,
Tamsos ir saulės spindulių;
Lengviau atsikvėpė krūtinės,
Nuo pirmųjų pragiedrulių.

Jau pergalę užtriumfavo,
Saulutės skautūs spinduliai
Ir giedrią dieną pranašavo,
Bangų atslūgo sūkuriai.

Nurimo plaukėjų būrelis,
Vienok nenumetė irklus.
Skurdus, vargingas jų kelias,
Jiems buvo mielas ir saldus.

Kasdien platesnė darbo sriovė,
It vanduo plaukė upeliu,
Tamsybių sienas jau sugriovė
Švietė skaisčių pragiedrulių.

Jau metų dešimtis suėjo,
Kaip mūs pirmieji plaukėjai,
Kurių širdy ugnis rusėjo
Tėvynės užslėpta giliai.

Kemėšis, Kaupas ir Norkūnas,
Gustaitis, Juras ir Gabrys,
Karosas, Zujus ir Vaičiūnas,
Ir kas visus juos išskaitys?

Istorijos atskleidę lapą
Garsios tėvynės praeities,
Pradėjo mint miglotą taką
Kitų apleistą be vilties.

Į išsiblaškusį jaunimą,
Vardu atbundančios tautos...
Užtraukė dainą — nauja rima
Del mūsų būsiančios kartos.

Ir ilgus šimtmečius miegojus,
Atbudo Lietuvos šalis,
Laimingas švinta jai rytojus,
Jaunime, tu tautos viltis!

Pradėjęs eiti nesustosi,
Nors debesiuotas būt dangus,
Jeį su pagandomis kovosi,
Sekmingas tavo žygis bus!

— x —

Kun. J. Židanavičius.

Vyčiams.

*iš priežasties 10 metų sukaktuvių jų įsistei-
gimo Amerikoje.*

BRANGUS yr' Vyčiai vardas Jūsų,
Garsus protėvių jis darbaįs;
Ką nuveikė jie savo amžiais,
Tą Jums nuveikti da prisieįs.

Protėviai Jūs, tai dori ainiai,
Karšti, prakilnūs Lietuviai, —
Tai vyrai stiprūs, tvirtos būdo,
Tai mūs narsiausi kareiviai!

Kad vardą tą pagarbos pilną
Garsių protėvių užlaikyt;
Ir Jums reik eiti jų pėdomis
Ir stengtis jų doras įgyt!

Dorų tų pamatu — *Tikyba*
Tvirtai prie Dievo rišė juos;
Ji švietė jiems laike tamsybių,
Stiprybę sėmė jie iš jos.

Nėra jėgos visam pasauly,
Kuri tą žmogų nugalėt,
Kursai tikėdams vien tik Dievui,
Jį tikrai gerbtų ir mylėt.

Pilni tikybos mūsų bočiai
Galiūnais tapo amžinai
Ir Jūs, *Vyčiai*, galiūnais tapsit,
Jeį tik tikėsite tvirtai!..

Amsterdam, N. Y.

Matas Zujus.

Jubilėjinio Seimo sulaukus.

U dalyku labiausia atmenu savo gyvenime: vaikystės dienas ir darbuotę Vyčių Organizacijoj.

Man rodos, šiuodu dalyku lygiai atmena ir kiekvienas Vytis bei Vytė. Čia nēr skirtumo, kur gyvenimas būtų tave nustūmęs — kadir toliausia iš gimtojo krašto, iš tėviškėlės. Bet tik užmerk akis, užsimintyk, tuoj atsistos prieš tave praeities daiktai: samanota bakūžė, sriaunus upelis, obelis augalota, beržas svyruonėlis, rūtų darželis ir miela sesė nulinkus prie rūtų. Daugiau... Tavo vaizduotė priartins net smulkiausius daiktus: ištįs takai, kuriais tu vaikščiojai, patėmysi tu augalus, kurie šalimis kasmet išaukdavo, kupstus, smaigščius ir net žoies.

Kaip pirma, už jūrių-marių būdamas, vaizduotėj nešiojau tėvynę, jos praeitį, atminimus, taip dabar, būdamas tėvynėj, menu darbuotę Vyčių Organizacijoj. Kai tik užaina noro prisiminti, užmerkiu akis, ir vaizduotėj slenka Vyčių Organizacijos keliai, takai, stulpai, stulpeliai...

Ir kaip man įsivaizduoja, taip aš ir nusakysiu.

Lietuvos Vyčių Organizacija gimė balandžio mėnesio 27 dieną, 1913 metais, Lawrence, Mass. Organizavo ir tikslus jai užbrėžė a. a. kun. A. Kaupas ir M. A. Norkūnas. Pirmasis kaip didelis tautos darbuotojas, literatas, publicistas, katalikų visuomenės vadas, antrasis kaip didis jaunimo mylėtojas, patriotas — suprato jaunimo organizacijos svarbą. Nusiziūrėdami į čekų Sokolus, stengėsi ir lietuvių jaunimo organizaciją pastatyti ant panašių pagrindų. Iškaroto ir vardą buvo davę "Sakalai". Tik vėliau, prisiminę, kad lietuviai ne "arų" ir apskritai ne paukščių, kaip slavai, kultą gerbia, tik žirgų, kad lietuvių istorijojei žymiausia vietą užima Vytautas, delto ir jaunimo Organizacija liko pavadinta Vyčių Organi-

zacija. Jų emblema — Vytis ir žirgas; jų obalsis — Dievas ir Tėvynė arba "Viskas Lietuvai, Lietuva-gi Kristui".

Nesparčiai ejo iškarto organizavimosi darbas. Dar tuomet nebuvo aiški bendros organizacijos nauda. Atskiri jaunimo klūbai, kuopos bei draugijos visu uolumu paisė ir gynė savo savarankumą. Susirinkę atstovai į pirmą suvažiavimą arba kongresą Lawrence nenorėjo nei klausyti, kad ten kokia Centro Valdyba turėsianti teisės juos valdyti, duoti bendras instrukcijas ir t. p. Vis tik šiaip-taip pasiekta tikslo. Organizacija liko pradėta, įstatai, nors netobulai suredaguoti, liko priimti. Centro Valdyba liko išrinkta.

Pirmasis gyvavimo metais Organizacija po savo sparnu suglaudė apie 12 kuopų su apie 700 narių. Organizacijos idėja buvo daugiau išplėsta Rytinėse valstijose, kur daugiausia pasidarbavo A. M. Norkūnas ir kiti organizatoriai.

Antras Kongresas įvyko liepos 7, 8 ir 9 dienomis, 1914 metais, Montello, Mass. Deleгатų iš kuopų dalyvavo apie 20. Daug ūpo ir dvasios įnešė svečiai iš Europos: tumet labai tautos gerbiamas darbuotojas adv. J. Gabrys ir poetas kun. M. Gustaitis. Šiame Kongrese daugiausia laiko pašvęsta aptarimui konstitucijos ir kitiems vidaus Organizacijos reikalams.

Tuojau po antrojo Kongreso pasauly ištiko baisioji katastrofa. Kilo didysis karas. Juodais savo sparnais jis apgaubė Lietuvą. Lietuvių išėivija pajuto ir suprato, koks pavojus grąso tėvynėi. Subrusdo ruoštis į pagelbą karo nukentėjusiems ir apskritai rūpintis tautos reikalais.

Uoliau subrusdo ir jaunimas. Prie žadinimo žymiai prisidėjo svečiai iš Europos. Kun. Gustaitis parašė "Vyčių imno" žodžius ir knygelę "Vyčių Dovanėlė". Imne aukštadvasis poetas negausingose eilutėse ir

KUN. PR. VAITUKAITIS,

buvęs vikaru Šv. Antano parapijoj (Cicero, Ill.), dabar užėmęs kun. P. Lapelio vietą, Visų Šventų parapijoj, Roselande, uolus čia augusio jaunimo organizatorius po Vyčių vėliava.

žodžiuose išreiškė Vyčių idėją, sukaupė juose neišmatuojamo ūpo ir dvasios... "Stai plevėsuoja vėliava! Ką kalba jos žymė? Ei, Vyčiai! Gyvenam tautai ir Bažnyčiai".

Netrukus antras didis jaunimo mylėtojas, muzikas A. Aleksis, gražiems imno žodžiams pridėjo gražią melodiją. Suskambėjo Vyčių imnas! Dabar Vyčių kuopas, išsklįsias po plačią Vašingtono žemę, jungė ne tik siūlės iš Centro, bendra disciplina, konstitucija, bet ir šis imnas. Retai kuris Vytis jo nemoka. Šiuo žvilgsniu Vyčiai toli aplenkė savo bendraminčius Lietuvos Pavasarininkus, tarpe kurių antri metai tenka

pasisukinėti, o nei karto neteko girdėti tinkamai dainuojant savo imno. Tiesa, jų, Pavasarininkų, imnas yra platesnis ir sunkesnis, bet turint noro galima išmokti kopuikčiausia. Apie Vyčių imną ypatingai prisiminė pereinamųjų metų Pavasarininkų jubilėjiniam kongrese Pr. Gudas, "Darbininko" redaktorius. Jis pasakė: "Kai Vyčiai užtraukia savo imną, tai, tarsi, perkūnas trenkia!"

Šiais antrais gyvavimo metais Vyčių kuopos pradėjo dygti dideliu spartumu. Vyčių judėjimas iš Rytų persimeta į Vakarus. Čia jis pasireiškia energingiausiu pulsu. Vadovaujamą rolę užima Chicaga. Čia Vy-

POVILAS P. BALTUTIS,

pasižymėjęs veikėjas ir Vyčių Organizatorius Chicagoje, trejus metus buvęs Centro Iždininku, Vyčių spaustuvės direktorius ir uolus jos rėmėjas. Jo pastangomis tapo suorganizuota Lietuvos Vyčių 16 kuopa (Chicago, Ill.) Buvo šios kuopos pirmuoju raštininku. Suorganizavo Lietuvos Vyčių Skolinimo Bendrovę. Buvo L. Vyčių Chicagos Apskričio pirmininku. Čia daug triūso ir energijos pašventė Apskričiui. P. P. Baltutis yra įsteigęs dvi pinigų siuntimo kontori ir tais reikaliais dabar yra išvažiavęs Lietuvon.

čius plunksna ir gyvu žodžiu žadina, organizuoja kun. F. Kemėšis, Jonas E. Karosas, K. Pakštas, L. Šimutis, J. B. Kaupas, M. Zujus, A. Aleksis ir kiti. Pirmą kuopa Chicagoj susidarė Apveizdos Dievo parapijoj. Tai 4-ji kuopa iš eilės. Ji greitai laiku išaugo į gausingą kuopą. Čia susispiečia visos tautiniai-katalikiniai atbudę ir susipratę jaunimas. Čia tarsi susidaro pirmoji Vakarų Vyčių mokykla, iš kurios išeina Vyčių "apaštalai" — organizatoriai ir darbuotojai. Pamokas čia skaito J. Gabrys, kun. M. Gustaitis, kun. F. Kemėšis, K. Pakštas, dr. K. Rutkauskas ir kiti.

5-ji kuopa ir-gi seka Chicagoj — Šv.

Mykolo parapijoj. Aplenkus 6-tai kuopai Hartford, Conn., 7-tai — Waterbury, Conn., 8-toji kuopa vėl tenka Chicagai — Visų Šventų parapijoj (Roselande). Toliau Chicagai taip-pat tenka 13-ji, 14-ji, 16-ji, 24-ji, 35-ji ir 36-ji kuopos.

Viso antraisiais metais Organizacija padidėjo trigubai, nes susilaukia virš 2000 narių. Vyčių judėjimas įžymiai atsiliepia į visos visuomenės gyvenimą. Juo kvėpuoja spauda, jis smarkiau surūpino liberalus, ypač vadinamuosius cecilikus. Ši kylanči nauja energinga, blaivi gyvenimo pajėga ima šluoti lauk nuo lietuvių visuomenės aslos privisusius puvėkus, drumzles, kurios iki šiol

smagiai gyveno ir mito iš lietuvių nesusipratimo ir apsileidimo. Publika, iki šiol akiai klausius ir sekus paskui Grigaitį, Šeštoką, Michelsoną, Šliupą, Prūseiką, Mockų, nešusi juos ant nuosavų rankų ir gausiai katučių plojusi, ūmai nūsiska ir pradeda išsiklausyti ir išiziūrėti į naują kilantį judėjimą.

Vyčiai pradeda dirbti menui, apšvietai. Organizuoja korus, dramos skyrius, kuria mokyklas, patys šviečiasi ir kitus įtraukia į šitą sūkurį.

KUN. V. MYKOLAITIS, (Putinas),
žymiausias, po Maironio, lietuvių poetas, gausiai
puošias mūsų literatūrą, "Vyčio" bendradar-
bis. Kun. V. Mykolaitis šiemet bai-
gia aukštus mokslus Friburgo
Universitete (Šveicarijoj).

Iki šiol katalikų visuomenė turėjo du laikraščius, kurie reiškė jos idealus ir pasaulėžiūrą. Tai "Draugas" ir "Žvaigždė". Abu buvo savaitiniai. Kas atskleis pirm to laiko išėjusius šių laikraščių numerius, be abejo, pastebės, kokį elgetos davinį jiedu teikdavo skaitytojams. Išskyrus a. a. kun. A. Kaupo gilius socialioginius raštus, publicistiką, visa kitkas — mizerija. Ašai pats gerai menu, kumet 1914 metų pradžioje teko prie "Draugo" įeiti vienon redakcijoj su žinomu laikraštiniu ir darbuotoju kun. F.

Kemėšiu ir Pr. Šivicku, pašalinių sądarbininkų kaip ir nebuvo. Į savaitę, būdavo, sulauki porą, ar kelias korespondencijas. Vienintėliu sądarbininku dar iš seno palikimo buvo Dr. Graičiūnas, vėliau pasižymėjęs savo pasaulėžiūros nublukimu. Maža tumet įeidavau į vidaus "Draugo" bendrovės padėtį, bet, teko girdėti, šis bendradarbis "Draugui" į mėnesį atsieidavęs labai brangiai (esą, aukščiau 240 dol., o vėliau sutiko kupiškietiška tarme rašyti apie sveikatą už 40 dolerių į mėnesį).

Šiuos dalykus liečiu tuo tikslu, kad parodyti, kas tumet buvo, kokiais sądarbininkais tenkintasi.

Bet jau į pavasarį tų pačių metų pradėjo daugintis "Draugo" sądarbininkų skaičius, o sekantį rudenį ir žiemą jis tiek pakilo, kad rezultate atsirado stambus žurnalas "Pažanga".

Gal sakysit, ką čia bendra turi Vyčiai. O kas-gi pirmiausia ėmėsi platinti ir agituoti už katalikų spaudą, kas rašė korespondencijas ir straipsnius? Nuo tumet iki šiol visuose katalikų laikraščiuose daugiausia rašo Vyčiai, daugiausia rašoma apie Vyčius, jų darbuotę.

Kaip pirmais, taip ir antrais Organizacijos gyvavimo metais organu buvo "Draugas", kur tuo laiku į Vyčiams pavestą skyrių daugiausia rašė J. E. Karosas, kun. F. Kemėšis, K. Pakštas ir kiti.

Trečias Kongresas įvyko liepos 1 ir 2 dd., 1915 metais, Chicago, Ill. Deleгатų dalyvavo apie 40. Tarpe nutarimų žymėtinus nuosavaus organo klausimas. Organas liko pavadintas "Vytis", kurį vardą ir dabar nešioja. Redakcijos komisijon išrinkta Al. M. Račkus ir K. Pakštas; administratorium — L. Šimutis.

Netrukus po Kongreso "Vytis" pradėjo eiti. Išėjo nedidelio formato, vienos kolonos šrifto, 16-kos puslapių. Nors tai buvo smulkus darbas, vis tik užuomazga nuosavaus, savarankaus laikraščio-organo. Tai buvo pliusas katalikų spaudoj ir tikras reiškęjas Vyčių pasaulėžiūros, principų ir vaizduotojas darbuotės. Daugiausia jo skiltis puošia raštai iš po L. Šimučio, Al. M. Račkaus ir K. Pakšto plunksnų ir muz. A.

Aleksio naujos lietuviškos kompozicijos. Iš dviejų draugų, L. Šimučio ir A. Aleksio, gilios meilės ir prisirišimo vieno kitam kyla dar gražesnė daina "Meilė", kuriai žodžius parašė L. Šimutis, o melodiją A. Aleksis.

Del vienybės, prisirišimo prie organizacijos šiais trečiais gyvavimo metais kilo ir daugiau gerų darbų ir vaisių. Īma kurtis kuopų apskričiai, apskričių korai. Chicagoj kurias Skolinimo-Taupinimo Bendrovė. Pla-

galėjęs parašyti reikalingus statutus, nieko rimto nesudaryta.

Šiais trečiais gyvavimo metais energingai dirba Vyčių vakariniai kursai. Daugiausia dėmes kreipiama į anglų kalbą ir lietuviškus privalomiausius dalykus: gramatiką, istoriją ir geografiją. Kone visos gyvuojančios kuopos tokius kursus įsikuria ir juos lanko Vyčiai ir nevyčiai. Jų nauda neginčijama. Daug lietuvių iš savo Tėvynės at-

TAMAS ŠEIMIS,

didis jaunimo tarpe veikėjas, žymiausias rašytojas apie lietuvius anglų spaudoje, tūlą laiką leidęs anglų kalboje lietuvių mėnraštį "The Lithuanian Booster". T. Šeimas per du metus yra davęs paskaitas apie Lietuvą ir lietuvius virš dviem milijonam studentų viešose Amerikos mokyklose, taip pat seminarijose, kolegijose ir universitetuose. Už lietuvių-lenkų klausimo tiesos reiškimą anglų spaudoje visa imperialistinė Amerikos lenkų spauda ir lenkai veikėjai be paliovos jį šmeižia. T. Šeimas dalyvavo pasauliniame kare užimdamas vietą psichologijos departamente; vėliau buvo paskirtas pulk. raštininku, paskui ligonbučių centro raštinės vedėju. Vėliau vedė kariuomenės spaustuve Brest'te, Prancūzijoje. Dabar T. Šeimas yra laikinai apsistojęs Chicagoje.

čiau ir atviriau kalbama apie fizinį lavinimąsi. Daugiau šiuo žvilgsniu nusimaną pradeda raustis po knygytus, rinkti medžiagą lietuvių karinio lavinimosi rankvedžiui. Daugiausia rūpesnio tumet parodė Julius B. Kaupas. Tačiau nesusiradus tikram šios srities specialistui, kurs būtų gerai išėjęs karo mokslą, kurs būtų lietuvių kalboj

vyko nežinodami "nė rašto, nė druko". Caras slėgė mūsų kraštą ir laikė jį kodidžiausiam išniekinime ir tamsoj. Šie kursai ne vienam norinčiam prasilavinti davė progos ir paramos.

Ketvirtasis Kongresas buvo liepos 10, 11 ir 12 dienomis, 1916 metais, Wilkes Barre, Pa. Iš išduotų Centro Valdybos narių

raportų pasirodė Organizacija jau priaugus virš 60 kuopų su 2,101 nariu. Pastarais metais Centre liko įvesta daugiau tvarkos. Iki šiol nė Centro Valdybos nariai, nė pašaliniai negalėjo tikslingai nusistatyti Organizacijos narių skaičių. Net Centro Valdybos atsakomieji nariai skaičių paduodavo apskritai, sulig "įsivaizdavimų" ir "sumetimų", o netiksliais daviniais remdamiesi. Šita netvarka ir liko iškelta Ketvirtam Kongrese ir į ją liko atkreipta rimta dėmesys.

Ketvirtam Kongrese buvo išskirti svar-

momentu visi tėvynę mylintieji Vyčiai daugiausia triūsė, kalbėjo, rašė, agitavo šelpiti del karo nukentėjusią Lietuvą. Toliau, del spaustuvės kūrimo vietos ir apskritai del jos realizavimo susidarė skirtingų nuomonių. Vieniems netiko, kad spaustuvė kuriama Wilkes Barry. Kodel ne Pittsburh'e, Chicagoj, Brooklyne, Clevelande? — taip reagavo atskirai kas sau pittsburgiečiai, chicagiečiai, brooklyniečiai, clevelandiečiai ir tt. Kiti pradėjo atvirai sakyti, kad spaustuvės neverta visiškai kurti. Esa, karui pasi-

Kun. J. Miliauskas,

klebonas lietuvių parapijos Wanamie, Pa. ir uolus Vyčių Organizacijos rėmėjas, rašytojas.

būs Organizacijos, visuomenės ir tautos klausimai. Liko nutarta organą "Vyti" padaryti savaitiniu laikraščiu ir įsikurti nuosavą spaustuvę Wilkes Barre, Pa. Iškelta jaunamečių Vyčių organizavimo klausimas ir nutarta parašyti J. V. Konstitucija. Nutarta Vyčių sportininkams įtaisyti vienos uniformos, paruošti atlėtamams terminologijos vadovėlį. Nutarta, kad kuopos paliucsuotų moksleivius nuo mokesčių. Nutarta laike Organizacijos Kongresų rengti Vyčių parodas.

Ne visi sumanymai ir nutarimai tačiau liko gyvenime realizuoti. Iki savaitinio "Vyčio" dar ir šiandien neprieita ir vargu bus reikalo prie jo eiti. Spaustuvė liko neįkurta. Priežaščių čia buvo daug. Tuo

Ant. Karužiškis,

St. Francis Seminarijos (St. Francis, Wis.) auklėtinis, nuolatinis "Vyčio" bendradarbis.

baigus visa Vyčių akcija tur persinešti į Tėvynę Lietuvą. Del to kapitalą reikėtų kaupti kaip tik tam, kad Vyčių spaustuvę įkurti Vilniuj, o ne bent kurioj Amerikos kolonijoj. Aišku, kad susidarius tokiam nuomonių skirtumui, spaustuvės realizavimas negalėjo įvykti.

Šiais ketvirtaisiais gyvavimo metais Vyčiai uoliai padirbėjo katalikų spaudos labui, energingai dalyvaudami Katalikų Spaudos Šavaitės ruošime ir jos pasisekime. Šiais metais labiau susikaupė Centro darbuotė, susilaukus ypač energingo ir veiklaus Centro Raštininko J. B. Šaliūno. Gražiai sutardami Centro Valdybos nariai, tarsi, kits nuo kito užsikrėsdavo ūpu ir pasišven-

timu tam darbui, kurį jiems Kongresas pavedė. Atmenu, kiek nepretensijinis Centro dvasios vadovo kun. H. Vaičiūno asmuo įnešdavo į Centrą ir Organizaciją entuziazmo ir skaidrios dvasios. Jis visumet linksmas, optimistas ir tuo spinduliudamas užkrečia kitus. Reikia pastebėti, kad dvasios vadovais Vyčių Organizacija visumet buvo apiaimin-ta. Kun. H. Vaičiūnas, kun. F. Kemėšis, kun. J. M. Urbonas ir dabartinis kun. Ig.

kė ištikimybės ir solidarlingumo nusistatymą. Šitam laiške buvo pažymėta, kad po Amerikos vėliava kariauti už demokratybės ir laisvės principus stoja apie 30,000 lietuvių jaunimo!

Del šito laiško subrusdo visi lietuvių "internacionalistai" — cicilikai iš "Keleivio", "Kovos", "Naujienu", "Laisvės" ir tt. Didžiausiu uolumu užpuolė Vyčių Organizaciją, kam ji siūlanti jaunima kaip medžiagą kapita-

Domicelė Gustaitė,

narė L. Vyčių 79 kuopos (Detroit, Mich.), baigusi "Business Institutą", įžymi veikėja Vyčių tarpe nuo pat kuopos susiorganizavimo; talentinga artistė ir muzikos mylėtoja.

J. Tautilas,

rašytojas, nuolatinis "Vyčio" bendradarbis, uoliausias Naujosios Anglijos jaunimo organizatorius.

Albavičius, tai asmenys, kurių vardus mini su pagarba ne vien Vyčiai, bet apskritai visi susipratę tėvynainiai.

Šiais gyvavimo metais Organizacija pergyveno ypatingą momentą. Jungtinėms Valstybėms įstojus karan prieš Vokietiją, daug Organizacijos narių atsistojo prieš kariuomenės pareigas. Iš Organizacijos turėjo atsitraukti 600 pačių energingiausių ir darbingiausių narių.

Prie šios progos Vyčių Militarinė Komisija pasiuntė Jungtinių Valstijų vyriausybei laišką, kuriam lietuvių jaunimo vardu pareišk-

listų kanuolėms. Bet ne jaunimo likimas šitiems išsigimėlių elementams rūpejo. Vyčiai ne žudyti siūlė jaunimą, tik jį apdrausti Lietuvai, kaip jos auką, kad vėliau bile prie progos galėtų tai priminti Amerikai ir reikauti jos paramos Lietuvai. Cicilikams rūpėjo išretinti Vyčių eiles, išgąsdinti bailius ir nesusipratėlius. "Keleivis" net specialiai buvo įvedęs skyrių garsinimui tų narių, kurie išstos iš Vyčių Organizacijos. Tokių narių atsirado viso labo du ir "Keleivis" greitai likvidavo savo įvestąjį skyrių (Matyt, garsinimas atsiskyrėlių porų ir norinčių per laiškus bei fotografijų pagelba "apsiže-

nyti" davė daugiau naudos kapitalistų užgaidų keleiviniams).

Vyčius vis atkakliau ima kančioti ir liberalai-tautininkai iš "Vienybės", "Tėvynės" ir "Ateities" (santariečių sav. organas). Jie deda į savo skiltis žinomo blevizgininko ir padaužos Mockaus kaibas apie Vyčius, jie, įvairiais būdais, stengiasi juodinti Organizaciją. Bet Vyčiai, jausdami savo pajėgas ir padėtį, į tai nei mažiausios domės nekreipia.

Penktas Jubilėjinis Kongresas buvo liepos 23, 24 ir 25 dienomis, 1917 m., Brooklyn, N. Y. Dalyvavo apie 100 delegatų, jų tarpe įžymieji lietuvių katalikų darbuotojai. Iš Centro Valdybos raportų pasirodė, Organizacija dasivarė iki 100 kuopų su 3311 narių. Centro izdan įplaukė \$4,927.77; išlaidų buvo \$3,090.04 (pereitais metais įpaukų buvo \$660.26, išlaidų — \$483.96). Organo "Vyčio" spausdinama 3,350 egz.

Penktam Kongrese per naują peržiūrą ir išgvildinama spaustuvės kūrimo klausimas. Pasizadėjus pittsburgiečiams spaustuvės reikalą remti visom išgalėm, Kongresas didžiama balsų nutarė spaustuvę kurti Pittsburgh'e. Nutarta įkurti bendradarbių fondą.

Penktam Kongrese daug ginčų sukėlė lietuvių milicijos klausimas. Buvo šalininkų ir griežtų jos neigėjų. Nors dabar aišku, kaip dieną, kad ir prie didžiausių pastangų lietuviai būtų negalėję sudaryti savo legijono (del materialų ir politinių priežasčių) vis tik klausimo iškėlimas ir jo išsprendimas buvo įdomus kvotimas. Legijono priešininkai vadovavosi ne kokiomis ten svarbiomis priežastimis ar kliūtimis, kuriomis būtų rodę jo netikslingumą, bet atvira baime nebūti sumobilizuotais. Kai-kurie legijono klausimą paėmė giliai į širdį, kaip atbundanti militarizmo ir kraujo liejimo jausmą. Kazys Gineitis, likęs laikinu "Draugo" redaktorium, sukauptė visą Tolstojaus išmintį ir žodyną parašytą prieš militarizmą. Visi lietuviškieji pacifistai ėmė gyvu žodžiu šaukti, raštais įrodinėti, kad lietuviai sau ateitį patikrins vidaus dvasios kultūrinėmis pajėgomis ir priemonėmis. Kas dar šiandien tiki jų žodžiams, tepagyvena bent porą die-

nų pagal lietuvių lenkų demarkacijos liniją, ten apie Punksą ar kitą vietą, tai įsitikrins, kad aštrios iltys, arba obalsis: akis už akį, dantis už dantį gal apginti mūsų gyventojus, mūsų žemę, nuo svetimo priešo rankos.

Ir tumet legijono šalininkai ne ką kitą sakė, kaip tą, kad ne kaimynus pulti, juos smaugti, auginkime karinę pajėgą, bet gynimui mūsų tautos krašto, jo žemių, iadavimui laisvės ir nepriklausomybės. Kad ne ši mūsų krašto pajėga, kaip gyvi esame, jau senai būtume unkštę po bolševikų ar lenkų čebatu.

Legijono klausimu liko priimta ši rezoliucija: "Vyčiai nutarė neorganizuoti tuom tarpu lietuvių legijono, o vieton to auginti karingą jaunimo ūpą ir nukreipti jį kultūrinėn ir ekonominėn kovon prieš visus tautos priešus, grįžus Lietuvon".

Kartą griežtai išskeltas legijono klausimas, nors neigiamai išspręstas, jau neatslūgo. Anaipol. Jis darėsi vis aktualesniu dienos klausimu ne vien Vyčiams, bet ir visai visuomenei. Tuo tarpu kai Vyčiai, pradėję plačiau jį svarstyti, ėmė prie jo artėti, visos kitos srovės jį begalo šaltai sutiko. Cicilikų spauda pyko ir nervinosi, keikė ir koliojo Vyčius, kad jie auklėja militarinę dvasią. Liberalų laikraštis "Lietuva" ir-gi gavo progos įgelti Vyčiams, kaip militarizmo šalininkams. Man dabar įdomu, kaip į tą savo žingsnį žiūri tumet buvęs "Lietuvos" redaktorius p. Balutis, dabar vienas Užsienio Reikalų Ministerijos šulas? Viena aišku, kad pažiūra atsimainė.

Antras klausimas, sukėlęs daug ginčų, buvo santykių Organizacijos su dvasiškija klausimas. Centro raštininkas J. Šaliūnas, išduodamas raportą, pastebėjo, kad kai-kuriose vietose kunigai kliudo Vyčiams organizotis ir juos slopina. Buvo išrinkta komisija peržiūrėjimui faktinos medžiagos ir išsprendimui šio klausimo. Ji patiekė rezoliuciją tokio turinio:

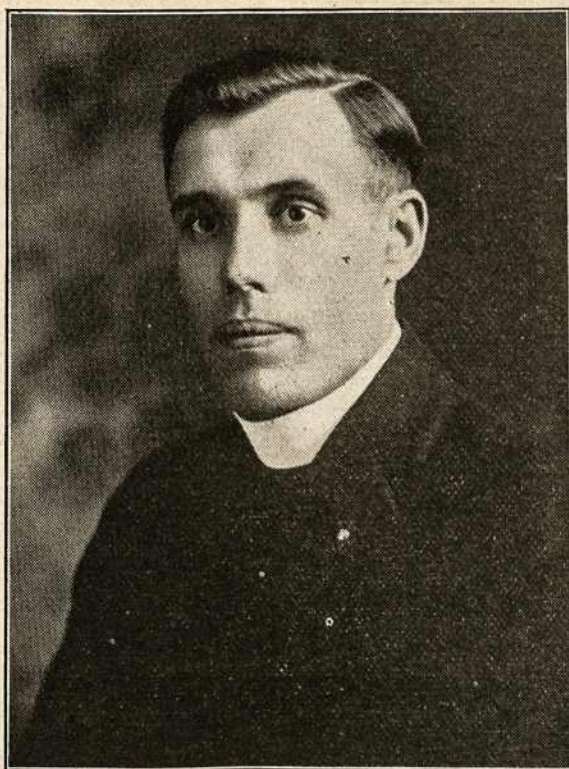
"Tose kolionijose, kur vietinis klebonas nenori, kad jo parapijoj L. Vyčių kuopa egzistuočiau, kuopa oficialiai egzistuoti negali... ir tt". Ši rezoliucija po ilgų ir smarkių ginčų didžiama balsų liko priimta.

Pritariantieji šiai rezoliucijai tikino,

kad ji bus Organizacijai naudinga, nes dabar kunigai-klebonai pajus moralę atsakomybę prieš Organizaciją ir visuomenę, kad gaudami daugiau teisių, jie daugiau susirūpins Organizacija ir ją rema. Nepritariantieji sakė, kad ši rezoliucija užgauna darbingus pasaulinius narius. Lygu, kaip kad kas saktų: nors tu drąsiai iškėlei vėliavą, tvirtai ją neši, bet tu vistiek neištesėsi — išleisi iš rankų ir išsivadėsi... Tau

rezoliuciją dauguma dvasiškių, bet viena visumet buvo žinoma ir aišku: kuriems rūpėjo katalikų visuomenės pažanga, jos organizacijų tarpimas, negalėjo nesmerkti tokios rezoliucijos. Jie turėdavo užtektinai pagarbos ir įsitikėjimo žmonėse ir visuomenėje neapsidraudę iš anksto tam tikromis privilegijomis.

Kai-kurie Penktojo Kongreso dalyviai buvo virtę juodais pesimistais dėl Organi-

KUN. IGNAS F. BOREIŠIS,

Klebonas Šv. Antano parapijos, Detroit, Mich.; didis L. V. Organizacijos renėjas, nuolatinis "Vyčio" bendradarbis. Jo parapijoj nesenai suorganizuota 102 kp. šiandien yra viena didžiausių kuopų.

reik globos! Tai duok šen vėliavą, o tu sek paskui!

Del šios rezoliucijos susidarė blogo ūpo jau pačiam Kongrese. Kai-kurie delegatai blogą ūpą atvirai demonstravo. Kun. Ambotas, tolžiūris ir rimtas darbuotojas, mėgino čia pat susidariusį blogą ūpą taisyti, paduodamas prie priimtos rezoliucijos pataisą, kuri skamba: "Iškilus nesusipratimams tarpe Vyčių ir kun. klebonų, jeigu tų nesusipratimų vietoje išrišti negalima, Vyčiai kreipiasi į Centro dvasios vadovą ir tt."

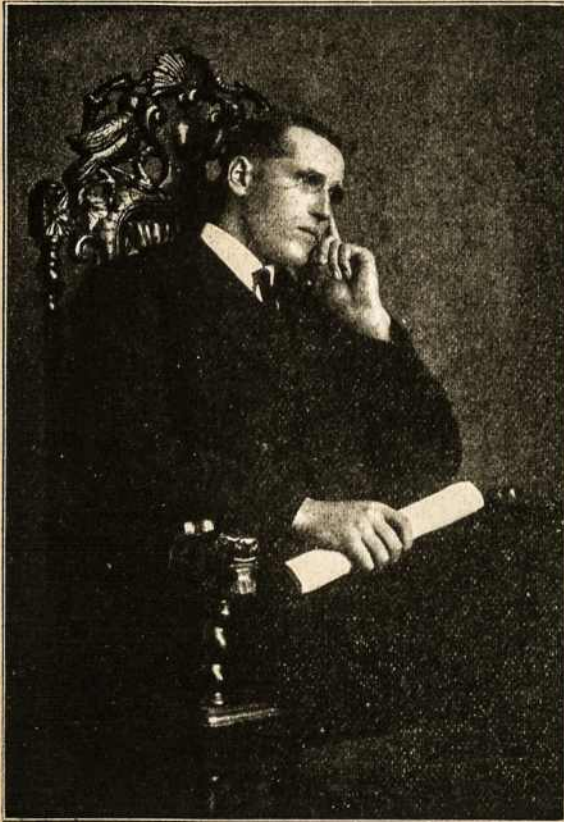
Nesiimu spręsti, kaip žiūrėjo į priimtą

zacijos ateities. Jų tarpe buvo net tų, kurie jai buvo daug širdies ir triūso aukavę. Išsiskirstę į kuopas jie paskubom išnešiojo žinią, kuri vis pūsta ir pūsta didyn. Jie pranešė, kad Organizacija skilus, susidarę "kuniginiai" ir "nekuniginiai" Vyčiai, kad dabar tarpe jų eis kova. Sukeltas nervingas ūpas buvo įsigriebęs ir Centro Valdybon. Čia ir žiūrėta, kas pritaria, o kas nepritaria minėtai rezoliucijai, bet kumet netrukus rezoliucija kone visiems pasirodė neatatinkama, tai ir rikiuojami "frontai" atslūgo.

Penktam Kongrese kilę nesusipratimai

buvo davę daug vilčių cicilikams ir liberalams-
tautininkams. Jų laikraščiai didžiu pasi-
tenkinimu žymėjo šį faktą, giperbolingai jį
išpūsdami. Chicagos "Lietuva" pranašavo
atsiradimą naujos "tautinio jaunimo" orga-
nizacijos.

Tuoju po pastarojo Kongreso iiko pa-
darytas tvirtas žingsnis pirmyn padidinant
organą "Vyti". Pradėta leisti tokio forma-

Vincas Greičius,

muzikas, baigęs Valparaiso Universiteto muzikos
skyrių, didelis jaunimo mylėtojas ir vedėjas
didžiausio Vyčių 25 kp. kor.,
(Cleveland, Ohio).

to, kokio jis yra ir dabar, 32 pusiapių sto-
rio. Apie "Vyti" pradėjo koncentruotis įžy-
mesnės literatinės pajėgos, plačiau reikėtis
Organizacijos darbuotė, visuomenės ir tau-
tos rūpesčiai ir reikalai. Spalių mėnesį
1917 m., Nr. 17(38)-me įvesta "Kariškių
Skyrius", kuriame plačiau imta gvildinti lie-
tuvų legijono svarba, duota vietos kariš-
kiams Vyčiams ir nevyčiams reikėti savo
nuomones ir dalintis išpūdžiais iš savo gy-
venimo su plačiąja visuomene.

Apskritai, Centro Valdybos, kuopų ir
atskirų Organizacijos narių buvo kreipta
daug domės į Vyčius ir apskritai kariškius.
"Vyčio" administracija į įvairias krašto ka-
reivines siuntinėjo apie 200 egzempliorių
"Vyčio", redakcija, kiek išsigalėdama, vedė
su kariškiais korespondenciją. Kuopos, ly-
dėdamos savo narius Dėdės Samo kariuome-
nėn, nuoširdžiai juos išleisdavo. Vėliau
juos atmindavo ir tolimose karėvinėse ir dar
tolesniame fronte. Dvasios ryšiai buvo ko-
tampriausi.

Čia tenka pažymėti vienas mažmožis.
Nublukusios pasaulėžiūros žmogus, Dr. L.
Graičiūnas, nė iš šio, nė iš to pasirūzta slap-
tai ir atvirai griauti Vyčių ir dvasiškių san-
tykius. Išsiuntinėja jo sukurto "Liaudies
Universiteto" statutą su įvairiais atsišauki-
mais tą savotiškos rūšies įstaigą remti ir
da savotiškesniais prierasais, kurių eilė
štai tokie paradoksai: "Gerbiamasis: šv. Tė-
vas mus lietuvius pasiūlė arba geriaus pa-
sakius išstatė ant pardavimo galingesnėms
tautoms ir eiškiai pasirodė pro-German. No-
rėčiau žinoti kuom dantes gerb. Vyčiai nu-
plaus tą dėmę. Nes mūsų kunigai priklaus-
o no Rymo tad pasilieka neištikiamais
pilicčiais Suv. Valstijų. — Ką daryt manot
Dr. Graičiūnas".

Laiške tyčiomis palaikome graičiūniš-
ką tarmę ir rašybą. Iš jos matoma, koks
mokslinčius ėmėsi kurti taip svarbią įstai-
gą. Iš laiško turinio matyti, kokį juodą
darbą buvo pasikėsinęs vesti prieš dvasiški-
ją, ją įsinuodamas taip pavojingu momen-
tu.

Vyčiai Graičiūnui atsakė, ką jie mano
daryt. Jie nutarė jo laiškus padėti į ar-
chyvą, kad istorija tinkamai nušviestų jų
vertę. Kokį negražų išrašė sau lapą, be
abejonės, supranta ir patsai autoris.

Šiais penktais gyvavimo metais Vy-
čiams teko išspręsti ir daugiau painių klau-
simų, kaip Kongreso: ar laikyti jį bendrai
su kitom katalikų organizacijom, t. y. tuo
pačiu metu ir toj pačioj victoj? Nežiūrint
visų šitų problemų ir klausimų, papūtusių
vėsiu ir šaltu vėjaliu, Organizacija išlaikė
tvirtą dvasią, vienybę. Visą tai tik labiau

DETROIT, MICH. 1922.

LIETUVOS VYŲŲ 102 KUOPA.

išmėgino ir užgrūdino. Pačiam gyvenime Vyčių rolė jautėsi vis didesnė, įtakesnė.

Šeštas Kongresas buvo rugpiūčio mėn. 27, 28 ir 29 dienomis, 1918 m., Cleveland, Ohio. Iš Centro Valdybos raportų pasirodė, Organizacija priaugo prie 100 kuopų su 3875 nariais. Įplaukų už metus buvo \$6,357.59; išlaidų — \$3,391.95. Organo "Vyčio" spausdinta iki 3,750 egz.

Iš nutarimų žymėtina nustatymas Vyčių dienos. Pasirinkta 24-ji balandžio — istorinė spaudos atgavimo diena. Nutarta įtaisyti Vyčių kariškių vėliavą ir tinkamai atminti Vyčius žuvusius fronte. Užgirta lietuvių legijono organizavimas. Panaikinta praeitų metų Kongreso priimtoji rezoliucija apie santykius su dvasiškija. Nutarta eiti į jaunavečių tarpą ir juos organizuoti po Vyčių vėliava.

Rami dvasia, entuziazmas vačovavę šiame Kongrese galutinai išskleidė visus ūkus užtrauktus pernykščio Kongreso.

Vyčių gyvenimą pradėjo įvairinti nauji balsai iš Europos ir Lietuvos. Pirmą kregždę atskrido iš Šveicarijos krašto poetas Putinas. Šveicarijos kalnų muzos būrė mūsų dainių, o jis skambino savo kankles taip garsiai, kad toli toli buvo girdėti. Skambino jis apie Lietuvą, apie jos vargus, jos viltis. Išėiviai, ypač jaunimas, neužneštas ir nesugrauztas gyvenimo rūdžių, įsiklausė į melodijas ir da gyviau įbėdė akis Tėvynės link, da stipriau palinko link jos savo širdimis.

Neužilgo atskrido "kregždžių" ir iš pačios Lietuvos. Atėjo Pavasarininkų organas "Pavasaris". Tačiau susisiekimas buvo begalo keblus ir sunkus.

Kad įvykdžius ar bent pastūmėjus pirmyn nuosavos spaustuvės įkūrimą, išaušus 1919 metų pradžia Centro Valdyba įgaliojo organo redaktorį Matą Zujų vykti į kuopas ir rinkti aukas. Į pusantrą mėnesio buvo sukelta apie pusantrą tūkstančio dolerių aukų ir pažadų spaustuvės labui. Tačiau pradėjus gyviau šiuo reikalu dirbti, vėl pasireiškė griežtas nuomonių skirtumas ir nepasitenkinimas dėl vietos ir apskritai dėl pačios idejos kūrimo.

Šiais metais Vyčiai atkreipė dėmesį į savo menininkus. Chicagos Apskritis suda-

rė Talentų Išdą, kurio uždaviniu buvo teikti moralės ir medžiaginės paramos į meną linkusiems ir menininkų gabumais pasižymėjusiems nariams. Talentų Išdo iniciatyva buvo paskatinti įstoti Dramos Mokyklon šie darbingi ir gabūs Vyčiai: J. Balsis, J. Viliimas, Em. Gedgaudaitė, P. Sriubas ir O. Janušauskaitė. Vyčiams rūpėjo išsiauginti savo menininkus, kad jų rengiami vakarai būtų įdomesni, rimtesni meno žvilgsniu. Šiuo žvilgsniu daug buvo atsiekta. Visokių draugijų, kuopų bei ratelių vakarai kaip bernant išėjo iš mados, kaip tik publika gavo progos susipažinti su rimtesniais vaidinimais, koncertais ir t. p.

Centro Valdyboje tvarka pasiekė aukšto laipsnio. Ypač geros sistemos susilaukė Centro Raštinė vedama moksleivio Vinco Rukštaliio. Organe sistematingai buvo garsinama Organizacijos stovis: nauji nariai, pajamos, išlaidos ir įvairios instrukcijos bei paaiškinimai.

Apie apskritą Vyčių susipratimą ir discipliną liūdija kad ir šis faktas. Birželio mėn. 8, 9 ir 10 dienomis, 1919 metais, liberalai-tautininkai Chicagoje sušaukė bergždžią Seimą. Organizuotoji katalikų visuomenė pasisakė prieš šį Seimą. Nežiūrint į katalikų spaudos ir darbuotojų išrodymus, aiškinimus šaukiamo Seimo netikslumo, vis tik daug katalikų draugijų nusiuntė savo atstovus, kurie liberalu vadams padėjo praveisti jų sumanymą ir tikslus. Vyčiai nei vieno savo atstovo nusiuntė.

Septintas Kongresas buvo rugpiūčio 12, 13 ir 14 dienomis, 1919 m., Pittsburgh, Pa. Centro Valdyba pranešė, kad Organizacija turi 4,100 pilnamečių narių. Pajamų už pastaruosius metus buvo \$5,506.50; išlaidų — \$4,940.83. "Vyčio" spausdinta 3,850 egz.

Iš nutarimų žymėtini šie: organizuoti ir visom išgalėm remti Liuosybės Sargus, kaip karinę pagelbą Lietuvai. Centro Valdybai pavesta susisiekti su Lietuvos jaunimo organizacijomis ir koordinuoti darbuotę, kame ji tik galima. Vyriausiam Lietuvos armijos vadui nutarta įtaisyti aukso kardą ir čia pat įkurtam "Kardo Fondui" surinkta 100 dolierių aukų.

Kardo sumanymas nerealizuota, nors į "Kardo Fondą" iki 8-jo Kongreso įplaukė

\$751.07. Priežastis tame, kad apie generalą Žukauską, kuriam iš pradžios šis Kardas buvo manoma adresuoti, pradėjo eiti neaiškių ir net įtariančių išdavikingume Lietuvai žinių. Šių gandų prasmingumą retkarčiais įdrūtindavo ir atsitikimai, nes generalas Žukauskas buvo statomas lietuvių kariuomenės vadovybės priešaky, tai vėl buvo pakeičiamas.

Ką dirbo šiais metais Vyčiai, ypatingai nusako Dr. J. J. Bielskis, buvęs šių metų Organizacijos pirmininku. Vyčiai, dirbdami Lietuvai, maža domės ir laiko kreipia į savo Organizacijos reikalus. "Kas sudarė Amerikos Lietuvių Tarybą? Kas rūpinosi Lietuvos reikalais Vašingtone? Kas dirbo Tautos Fonde? Kas dirba po kolonijas aukų, drapanų ir parašų rinkime? Kas prie

Su Lietuvos jaunimo organizacijomis (Pavasarininkais, Ateitininkais) ryšiai augo. Į pavasarį 1920 metų prasidėjo liuosėsnis susisiekimas laikraščiais, laiškais. Šiuo metu prasidėjo grįžimas išeivių Tėvynėn. Iš pradžios grįžo vien drąsesni, daugiausia įvairių organizacijų įgaliotiniai.

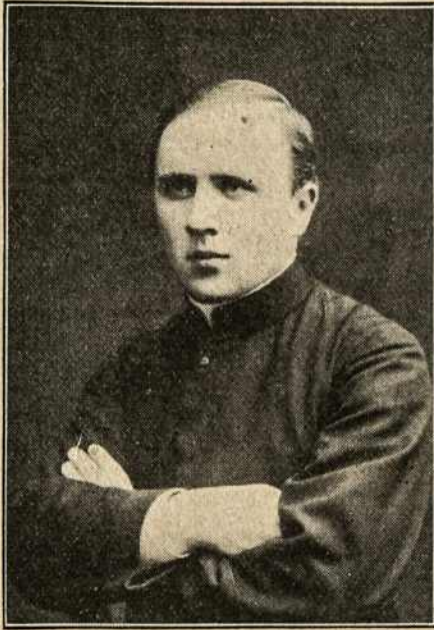
Ūmu laiku pasipylė iš Lietuvos gausybė atsišaukimų ir prašymų. Šaukėsi paramos organizacijos, kaip Šauliai, "Kareivių Globojimo Draugija", ir atskiri asmenys, daugiausia moksleiviai ir studentai. "Vyčtis" susilaukė naujų įžymių bendradarbių asmeny poeto muziko A. Vaičiūno, Pr. Mačiulio, Žemėgraužos ir kitų.

laikraščių? Kas kitų organizacijų centruose? Kas darbavosi net Europoje Lietuvos reikalais? Tėra trumpas atsakymas: — Vyčiai!"

Čia vėl vienas mažmožis. Vyčių priešai iš cicilikų ir liberalų lagerių, nustoję vilties atvirom priemonėm užstoti Vyčiams kelia, imasi insinuacijų ir slaptų priemonių. Iš Cleveland'o pasirodo anonimio charakterio leidinėlis užgauliojantis Vyčių vardą ir pašiepiantis jų idealus. Pradėjus Amer. vyriausybei uoliai valyti kraštą nuo komunistinių elementų, pikto liežuvio buvo apskūsta ir Vyčių Organizacija. Valdžios žmonės, pirm negu įėjus į Vyčių pastogę, užėję pas žino-

mą lietuvį J. J. Elias, gauti tikslių informacijų apie Vyčius. Ir kaip valdžios atstovai nustebė, kumet jie išgirdo, kad Vyčių Organizacija panėši amerikiečių Y. M. C. A. arba Knights of Columbus organizacijoms. Tai atsitiko pavasary 1920 metų, Vyčių Organizacijos Centrai tebesant Chicagoje prie 3261 So. Halsted St., arti Universal State Bank.

Aštuntas Kongresas buvo rugpiūčio

KUN. DR. IGNAS ČESAITIS,

“Draugo” redaktorius, didelis jaunimo prietelis.

mėn. 23, 24 ir 25 dienomis, 1920 m., Lawrence, Mass. C. Valdybos raportai rodo, kad Organizacija tur 103 kuopas, 3,155 suaugusių ir 1500 jaunumečių narių; viso 4,655 narių. Pajamų per metus buvo \$6,560.69 išlaidų — \$7,441.75. Pinigų izde yra \$2,530.15.

Iš nutarimų žymėtini: auginti “Kardo Fondą” ir karda per Lietuvos vyriausybę dovanoti labiausia užsitarnavusiam Lietuvos nepriklausomybei kariui; kurti Tautų Izdus auklėjimui meno žmonių, išleisti Vyčių kalendorių su svarbiausiomis žiniomis apie Vyčių Organizaciją, jos principus ir darbuotę; realizuoti Bendradarbių Fondą ir atlyginimą už raštus pirmoj vietoj skirti neturtingiems studentams. Matas Zujus įgalio-ta būti atstovu Lietuvoje ir plėsti ryšius su Pavasarininkais ir kitomis jaunimo organi-

zacijomis turinčiomis bendrus siekinius ir pasaulėžiūrą.

Seimas pasižymėjo smagiu ūpu ir skaidria dvasia. Lawrence, — Vyčių Organizacijos lopšys. Ji čia gyvenimo šviesą pamatė, čia jos tradicijos, čia tų tradicijų gyvasai nešiotojas M. A. Norkūnas ir didis Vyčių prietelis kun. F. A. Virmauskas, kurį šis Kongresas iškėlė į garbės narius.

Čia man prisieina statyti tašką. Tolesni Organizacijos gyvavimo ir darbuotės nuskymą tenka tęsti tiems, kurie liko arčiausia Organizacijos Centro, kurie, taip sakant, arčiausia buvo prie jos nervų.

Baigiu apskritom pastabom ir pamėgin-siu, atsizvelgdamas į apystovas, žodį, kitą tarti apie Organizacijos ateities perspektyvas.

Savo rašte liečiau tik įzymesnius įvykius, momentus, daugiausia laikydamasis Centro Valdybos punktų ir iš ten žiūrėdamas į visą darbuotę. Tačiau, kaip Centras, taip ir kiekviena kuopa tur savo praeitį, savo istoriją, tradicijas ir tt. Savo rašte paminėjau įzymesnius Vyčių Organizacijos darbuotojus, visai neužsimindamas apie kuopų darbuotojus. Už nuopelnus Organizacijai garbės nariais liko pakelta visa eilė žmonių, kurių tarpe menu šiuos: M. A. Norkūnas, kun. F. Kemėšis, A. Aleksis, J. E. Karosas, kun. M. Gustaitis, kun. F. Virmauskas, kun. H. J. Vaičiūnas, J. M. Navickas, M. Zujus; aukštais stulpais stiepiasi figuros Al. M. Račkaus, L. Šimučio, K. Pakšto, J. B. Kaupo, Dr. J. J. Bielskio, Pr. M. Juro (dabar jau kunigo — Red.), V. Rūkštallo, Baltučio, Sakalausko, Šaliūno, kun. Tamoliūno ir eilės kitų. Kuopos turi savo Šimonių, Šimulius, Mureikas, Zdankus, Jakaičius, Mastauskaites, Pateikius, Gadeikius, Kalinauskus, Vosilaites, Aleksas, Daužvardžius, Masandukus, Šlapelius, Gustaites, Petrauskaites, Kovus, Naujalius, Juškas, Sidaravičius, Rusilus, Daunoras, Živaičius, Uosaičius, Petraičius, Bugailiūtes, kun. Zimblius, Čepanionius, Pakalnius, Urbonus, Židanavičius, Pauliukus, Baltučius ir jiems panašius, kurie dirbdami kuopose įpynė ryškių gijų į visos Organizacijos darbuotę.

Ką davė Vyčiai Lietuvai, puikiai nusa-

ko aukščiau cituotieji Dr. J. J. Bieiskio žodžiai. Prie to dar verta pridėti menininkų pajėgcs, biznio žmonės asmeny J. Romano, J. B. Kaupo ir kitų.

Nesakysiu, kad Vyčiai jau buvo ir yra pilna tobulybė. Taip, jie nešė gyvybę į kitas organizacijas, jie žymėjosi uoliausiais katalikų visuomenės idealų gynėjais, nešiotojais. Bet Vyčiai būtų daug daugiau pada-

Izas Plekis,

dailininkas, studentas Chicagos Dailės Instituto, "Vyčio" ir kitų laikraščių bendradarbis.

re, jei jiems, kaip ir visiems šios žemės "griešniems" žmonėms nebūtų kenkę gyvenimo sutros ir dulkės. Šiandien Lietuvos operoj galėjo būt ne du amerikiečių dailininku, bet daugiau. Lietuvoje nėra nei vieno pasižymėjusio pianisto, o užjūry, tarpe Vyčių teko šioj srity ne vieną talentingą asmenį sutikti. Tokie žmonės, kaip mano talentai, turėtų tuoj atsidurti Vyčių pastangomis kur Romoj ar Leipgige. Nedaugelio reikia žmonių iškelti tautos vardą ir garbę. Tai gali padaryti vienas Paderevskis, Karuso, Kubelikas. Kalbėdamas apie "sutras"

ir "dulkes" turiu omeny nemažą šiuo žvilgsniu apsileidimą ir pavydą, kad, va, tas ar toji gali iškilti, mane ar tave aplenkti ir paskui už "nieką" palaikyti.

Nekartą tekdavo ginčytis ir klausytis įvairių išvadžiojimų apie Amerikoj gimusį ir augusį jaunimą. Girdi, jis Lietuvoj neprigis, jis nesugebės ten darbuotis, jis bus svetimas. Netiesa. Kone kasdien turiu progos susidurti su Amerikoj gimusiais ir augusiais. Jie sako: duok Lietuvoj tik patogumų, tai čia visais žvilgsniais nebus praščiau, kaip Amerikoj. Tiesa, kai kurie pastebi, kad čia "Amusements" mažiau, bet tai atpildo Lietuvos gamta ir šiaip gyvenimo įvairumai. Reikia pastebėti, kad šie "merikoniukai" įneša naują dvasią. Jie, nemokėdami slavų kalbų, visur išlaiko griežtą lietuviystę, tuo tarpu kai vietiniai labai greit pasiduoda žydų bei rusų įtakai vartodami rusų kalbą. Tuo būdu Lietuvai bus sveika, jei tokių tėvynainių grįš kodaugiau sia. O patogumai Lietuvoj atsiranda ir jų bus nemažiau, kaip svetur.

Žiūrint iš šono į dabartinį Vyčių gyvenimą, mėtasi akin perdidelis įsileidimas polemikon su liberalų laikraščiais, kaip "Atėitis". Liberalai tai mūsų gyvenimo džiūstuti šaka ir Vyčių organe nevertėtų apie tokias šakas rašyti. Organe taip pat per dažnai rašoma apie savo nuopelnus, per dažnai skamba Vyčių vardas. Darykime, kad ne žodžiai iškeltų vardą, bet darbai. Barškėjimą palikime liberalams, tai jų darbas, o Vyčiai tur gražią vėliavą, didžius obalsius, plačią dirvą, kurioj daug galima išauginti darbų naudingų Dievui ir Tėvynei.

Pakliuvo į mano rankas L. V. Organizacijos ceremonialas. Mano nuomone, tai mažų smulkmenų kombinacija. Kad jį gerai pritaikinti ne vienas asmuo tur nemažai padirbėti. Neteko matyti jo pritaikymą gyvenime, bet, man įsivaizduoja, kad lendant ir landinant per jo kilpas lengva "susiminti". Gal parankiausia būtų turėti gražų, prakilnių žodžių ir turinio, stipriai išreikšto, priesaiką. Gal aš čia klystu, bet nuomonė visiems valia pareikšti.

Baigiu... Prieš akis virpuliuoja Lietuvos giedri gamta. Tėvynės saulė šildo, vė-

jalis plasta. Mintis sparnais skrenda nuo Lawrence iki Chicagos... ten duikėtose ir dūmuotose padangėse siela randa daug brangių vietų.

Kaip būnant svetur vaizduotėj stodavo Tėvynės takai, taip dabar pro ją slenka Vyčių Organizacijos keliai, pylimai ir bendraminčių veidai.

Ilgiausių jai metų!

Kaunas,

gegužės 31 d., 1922 m.

—xx—

Sulaukus dešimtmetinio jubilėjaus. Lietuvos Vyčių Organizacijai sukanko dešimts metų. Visas tas dešimtmetis ne vienam paliko daug brangių, neišdildomų atsiminimų.

Minėdamas dešimts metų sukaktuves, nejučiomis nuskrendi mintimis tėvynėn, Lietuvon. Ten, rodos, matai Gedimino, Vytauto laikus. Tai vėl rodosi miglota, tamsu ir, it per rūkus, vaidenasi Lietuvos nelaisvės šimtmečiai. Štai ir vėl šviesiau. Gema nauja gadynė, kurios šviesa eina per Atlantiką išseivijai atgimimo laikus apreikšti.

Čia vėl prieš akis stovi Lewistonas. Girdi, matai M. A. Norkūną, Bugnavičių kalbant, aiškinant jaunimo kilnius idealus.

Visa tai, rods, dedasi šiandic. Bet ne. Tai buvo prieš dešimts metų. Šiandien reiktų leistis į patį Organizacijos lopšį, ten pradėti skaityti gyvenimo ir darbuotės dienas. Iš ten pradėti istorijos lapus versti, dangtį atidengti, po kuriuo rasi M. A. Norkūno a. a. kun. A. Kaupo ir eilės kitų liepsnojančią tėvynės meilę. Iš ten kyla, it iš gaisro liepsna, kilnūs idealai, "Dievas ir Tėvynė". "Viskas Lietuvai, Lietuva-gi Kristui".

Matas Zujus, būdamas "Vyčio" Redaktorium per kelius metus, turėjo progos pažinti Organizaciją, jos gyvenimo sąlygas. Apie tai plačiai jis kalba šiame numery. Priėjęs prie Aštuntojo Seimo jis deda tašką, nes Seimui pasibaigus išvažiavo Lietuvon, o tolesnį Organizacijos gyvavimą ir darbuotę palieka nusakyti tiems, kurie liko prie Organizacijos Centro.

Kaip visi buvusieji, taip ir Aštuntasis Seimas pasižymėjo gražiais nutarimais, kuriuos savo apžvalgoje mini p. M. Zujus.

Tuojau po Seimo Centro Valdyba laiko posėdį. Entuziastiškai rįztasi visus Seimo nutarimus vykdyti. "Vyčio" redaktorium renka Centro pirmininką Joną Karosą. Administracijos pareigas paveda eiti Raštinininkui, V. Rūkštaliui.

Gaila, kad šie metai, del daug kliūčių, neatnešė Organizacijai didelių vaisių. Jie ir Centro Valdybai buvo begalo sunkūs. Redaktorius, paėmęs redaguoti "Vyti", raštų, bendradarbių neturėjo. Vienam reikėjo pripildyti "Vyčio" špaltos. Prie Mato Zujaus rėmusieji "Vyti" raštais, ypač europiečiai, tuo tarpu buvo liovę rašyti.

Susidėjus nepakenčiamoms sąlygoms, neturint pastovaus Centro, J. Karosas, surdagavęs aštuonis "Vyčio" numerius, atsiskakė nuo savo pareigų ir sugrįžo į Bostoną.

"Vyčio" redagavimą paima Ig. Sakalas, tumet dirbęs "Draugo" redakcijoje.

Administracija ir-gi daug turėjo neparankumų. Laikraštis buvo leidžiamas Chicagoj, o administratorius gyveno kitame mieste. Redaktoriui išvažiavus iš Chicagos, prie Centro neliko nei vieno asmens. Raštininkas tada turėjo mesti pusės metų mokslą ir vykti Chicagon Centro reikalų tvarkyti. Ig. Sakalui užėmus redaktoriaus vietą, "Vytis" vėl pradėjo eiti ir įstojo į normales vėzes. Pradėta rūpintis steigimu nuosavos spaustuvės. Prieš Devintąjį Seimą paruošta spaustuvės steigimo planai.

Nors šie metai Organizacijai buvo sunkūs, bet Lietuvos reikalams Vyčiai ir šiais metais parodė savo duosnumą, pavyzdžiui Lietuvos Vyčių 4-ta kuopa (Dievo Apveizdos parapijoj) Lietuvai ginti nuo bandito Želigowskio sudėjo 809 dol. 60c.; 24 kuopa, Lietuvos Laisvės Paskolos Banų išpirko už 550 dol.; 5-tos kuopos nariai, Lietuvos gynimo reikalams sudėjo 435 dol. Neskaitlinga 69 kp., Pittsfield, Mass., tėvynei paaukojo 600 dol.; 25-tos kuopos nariai Lietuvos Laisvės Paskolos banų išpirko už 6,100 dol. Atidėję savo Organizacijos reikalus, visi Vyčiai dirbo, triūsė tėvynei.

Lietuvos Vyčių Devintas Seimas įvyko liepos 5, 6 ir 7 dd., LaSalle Hotel, Chicago. Atstovų dalyvavo 122. Centro Raštininko raportas rodė, Organizacija narių turi 3,034,

Pajamų buvo \$7,506.38. Išlaidų \$5,844.25. Turtas knygomis ir kitais Centro daiktais išnešė \$1,390.92. Viso \$3,053.05.

Devintojo Seimo nutarimus žymiu šiuos:

- 1) Spaustuvės steigimas.
- 2) Dešimts metų sukaktuvėms paminėti išleisti padidintą "Vyčio" numerį.
- 3) Įvesti apdraudas ir pašelpos skyrius.
- 4) Steigti moksleiviams šelpti fondą.

J. A. Kriviūtė,

narė L. Vyčių 78 kp. (Lawrence, Mass.), įžymi veikėja jaunimo ir visuomenės dirvoje. Viena daugiausia pasidarbavus pardavinėjant L.L. P. bonus, už ką nuo Lietuvos Atstovybės Washingtone gavo dovaną.

5) Skirti premijas \$15.00 ir \$10.00 už geriausios dramos parašymą.

Spaustuvės steigimo klausimas buvo vienas iš svarbiausių. Iš anksto teko girdėti, kad šiame klausime bus neigiamų ir teigiamų nuomonių. Centro Valdyba turėjo perstatyti spaustuvės reikalingumą, išdėstyti steigimo planą, o Seimui nutarti steigti, ar ne. Spaustuvės steigimą labai rėmė Vice-pirm. kun. Pr. M. Juras, Rašt. V.

Rūkštalis, "Vyčio" Redaktorius Ig. Sakalas ir kiti Centro Valdybos nariai.

Seime spaustuvės klausimą referuoja Centro Raštininkas. Pažymi, kad Organizacija sustiprės įsisteigus spaustuvę, pastovų Centrą. Be to, spaustuvė netik darys palengvinimus Organizacijai, bet ir pelno. Po referato Seimas išrenka komisiją projektui sudaryti. Komisijon įėjo: kun. Ambotas, Ig. Sakalas, V. Rūkštalis, A. Kaulakis, P. Cibulskis, A. Kuperis ir M. Šlapikauskaitė. Po ilgo posėdžio komisija priėjo prie šitokios rezoliucijos:

"Pirkti spaustuvę ant išmokescio. Visoms Vyčių kuopoms paskirti kvotas sulig narių skaičiaus. Kuopos kvotas išpildo dvejopu būdu: aukomis arba pasloia. Visos kuopos savo kvotas sukelia ne vėliau, kaip ligi Naujų (1922) Metų. Ligi rug. 1 d. Centras turi jeiti ir darbą pradėti savo spaustuvėje".

Komisijos projektą Seimas vienbalsiai priima ir užgiria. Renkama kita komisija, kuri bendrai su Centro Valdyba nužiūrėtų spaustuvę pirktų arba naują steigtų. Komisijon įėjo: Vincas Rūkštalis, Pr. Savickas, Ig. Sakalas, Al. Abračinskas ir P. P. Baltutis.

Nors Seimas vienbalsiai nutarė steigti spaustuvę ir darbą pavedė Centro Valdybai ir išrinktai komisijai, tačiau, stojus į darbą, kai-kurie lig ir pradėjo bijoti, nes žygis, ištikrųjų, buvo drąsus. Viename Centro Valdybos posėdy (rugp. 15 d.) Centro Izdininkas net atsisakė savo nuomonę reikšti ir balsuoti del to, kad posėdy nebuvo C. Pirmininko, nors visiems buvo žnoma, kad spaustuvės steigimą C. Pirmininkas rėmė visomis jėgomis, tik kaip studentui-klieriui, gyvenančiam toli nuo Chicago nieku būdu negalima buvo dalyvauti C. V. posėdžiuose, kurie buvo gana tankiai laikomi.

Nežiūrint to, nutarta išsiųsti nariams atsišaukimas spaustuvės steigimo reikalais. Tame posėdyje išrinkta ir būsimas spaustuvės vedėjas Centro Rašt. Vincas Rūkštalis ir spaustuvės direktoriai: P. Baltutis, V. Abračinskas ir F. Savickas.

Darbo buvo daug, kliūčių statyta ir nemaža. Tačiau vargais, negalais spalį 4 d.,

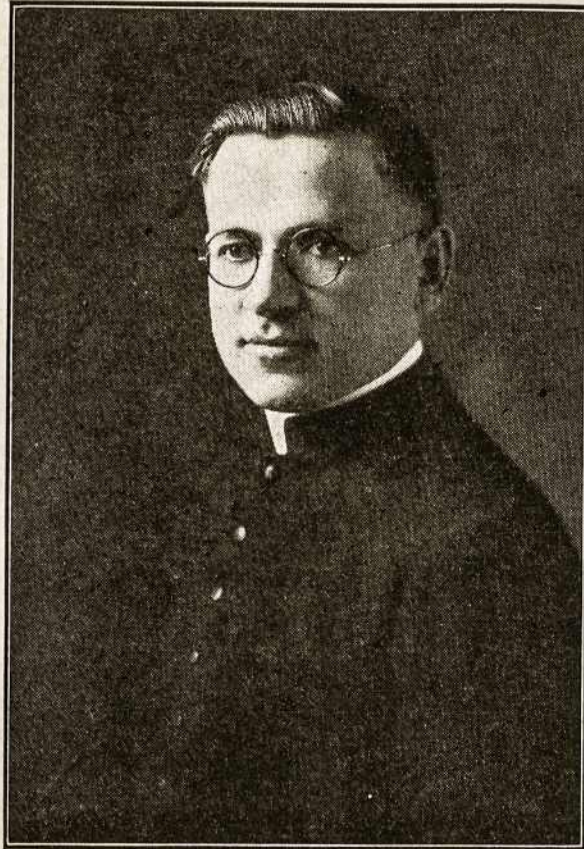
1921 m., nupirkta Žemaitis Printing House. Nuo tos dienos Lietuvos Vyčiai įžengė savon spaustuvėn ir pradėjo naują gyvenimą.

Prie spaustuvės pirkimo daugiausia prisidėjo pinigais Lietuvos Vyčių 16 ir 36 kuopos, Chicago, Ill. išpildydamos didelės Apskričio paskirtas kvotas. Iš pavienių asmenų reikia pažymėti "Vyčio" red. Ig. Sakalą ir A. Petruļį, 4-tos kuopos nari, kurie

Ji raportą išduos Dešimtame Seime, kuris jį užgirs arba visiškai atmes.

Be to, del parašų dvasios vadų ant atstovų mandatų šiame Seime priimta kun. I. Česaičio sekanti rezoliucija:

"Kadangi Vyčių Organizacija nėra tikybinė (dvasinė) draugija-brolija, kunigų-klebonų parašai po atstovų įgaliojimais skaitomi netikslūs ir nereikalingi, kaipo neturį

KUN. PR. M. JURAS,

Lietuvos Vyčių Centro Pirmininkas, didelis jaunimo mylėtojas ir visa siela pasišventęs jo reikalams.

paskolino po \$400.00. Iš Centro Valdybos narių ir spaustuvės pirkimo komisijos daugiausia prisidėjo ir darbu "Vyčio" redaktorius Ignas Sakalas. Jei ne jis, ir šiandien gal būtų dar tebekalbama apie pirkimą spaustuvės.

Apie spaustuvės vedimo tvarką pasekmes, man, kaipo jos vedėjui, neišpuola kalbėti. Jubilėjinį "Vyčio" numerį išleidžiame. Pašelpos komisija dirbo savo reikalais.

Vyčių Organizacijai jūridinio ir kononinių teisių pagrindo".

V. Rūkštalis.

—x—

Nors mūsų Konstitucijoje yra pažymėta, kad "Organizacija ypatingą domę kreipia į jaunimo fizinį lavinimą", ir yra pagaminti sporto įstatai, tačiau lig šiol toje srityje maža, arba, galima sakyti, nieko neveikta.

Devintame Seime sporto klausimą pakėlė ir referavo moksleivis P. L. Savickas.

Be jokio svarstymo nutarta išrinkti Centralę Sporto Sekcijos Valdybą, kad ji pradėtų veikti. Valdybon įėjo: Mileris — Pirm., V. Abračinskas — Vice-pirm. ir Pr. L. Savickas — Rašt.

Po Seimo išrinktoji Valdyba tuojau pradėjo daryti planus. Organą įvedė sporto skyrių ir su didžiausiu pasirizimu pradėta organizuoti sporto sekcijos kuopose. Pasėkmės stebėtinos. Visa Vyčių Organizacija užsėdėgė noru sportuoti. Kuopose judėjimas toje srity neapsakomas. Organizuoja basebolo, teniso komandas, steigia uniformas. Labiausia pagarsėjo šių kolonijų Vy-

čiai: Worcesterio, Springfieldo (Ill.) Detroito, Clevelando, Brooklyno, Waterbury'o, Chicagos, New Britain'o, Mahanoy City ir kitų. Chicagoje vasarai susidarė Vyčių Basebolo Lyga, prie kurios priklauso 9 kuopos, iš kurių 5 basebolo komandos reguliariai žaidžia netik tarp savęs, bet ir su sveimtaučiais, tankiai laimėdami. Dabar pradėda organizuoti futbolo, besketbolo Lygas. Rytuose taip-gi gyvuoja L. V. sporto Lyga. Yra vilties, kad netolimoj ateity Vyčiai vyks Lietuvon į Tarptautinę Sporto šventę atstovauti Liet. Vyčių Organizaciją Amerikoje.

Pranas Savickas,

L. V. Centro Sp. Sek. Rašt.

Kazys Vidikauskas.

Zuvo Gelbėdamas Priešą.

DESĖTKAS, o gal ir daugiau, metų, kaip imu domėn tarptautinės kalbos problemą. Tyrinėdamas ir studijuodamas tą problemą, taip svarbų klausimą, liečiantį visą žmoniją, susipažinau su daugeliu įvairių kraštų tarptautinės Esperanto kalbos šalininkais. Ir su vienu iš jų, dar prieš pasaulinį karą, pradėjęs, jam prašant, susirašinėti suėjau į pažintį — susidraugavau. Buvo tai Londono aukštesniosios karo mokyklos studentas (dabar jau Anglijos veikiančiosios kariuomenės karininkas majoro laipsnyje) Harry Bierman.

Ištikus pasauliniam karui, jis, kaip ir kiti, buvo pašauktas tarnybon ir pasiūstas frontan anglų kariuomenei vadauti. Siunčiamas karo laukan maj. Bierman atvirute parašė man šitokį atsisveikinimą: "Sudiev! Skubu ten, kur reiks kautis su Anglijos, mano tėvynės, priešū. Mes, anglai, geriau žūsim, negu leisim, kad albijonui kas-nors išplėštų iš rankų tridentą. Uz tą žymę, kad jūrėse Anglija privalo turėti pirmenybę, mes esam pasiruošę paaukoti savo gyvybę".

Po to, laiks nuo laiko, tai iš vienos, tai iš kitos vietos gaudavau nuo jo trumpus

laiškelius, kuriuose pranešdavo apie savo sveikatą ir pasisekimus, o metai ir pusė atgal jis atsiuntė man platų laišką, kuriame aprašo savo išpūdžius ir nuotikius laike visos tos kampanijos — didžiojo karo. Žinia, laiškas, privačiai man rašytas, tai ir jo turinys turėtų būti tik man vienam žinomas. Tačiau, iš priežasties 10 metų sukaktuvių L. Vyčių Organizacijos, paguosiu iš maj. Biermano laiško štai kokį fragmentą:

"Colais, ar žinai, buvo tai labai svarbus punktas. Jei vokiečiai tą drūtviety būtų išplėšę, viskas sudiev! Nieko nebūtų gelbėjus nei prancūzų kariuomenės narsa, nei didelis anglų užsikirtimas, nei aukso kalnai amerikiečių. Vokiečiai, įgiję tą punktą, būtų galėję nuo tos vietos tiesiog per kanalą bombarduoti Angliją. Ir sutriuškinę mumis — panaikinę mūsų milžinišką karo laivyną, būtų pavergę visą pasaulį. Todelei prie Colais ir mūšiai buvo be galo dideli. Laike tų titaniškų imtynių, tų baisių jų mūšių už pasaulio viršenybę, atsitiko štai toks epizodas.

"Kartą vienoj vietoj vokiečių apkasai taip arti prisiartino prie mūsų, kad tik šokt, ir štai jau verda kova ant durtuvų. Buvo

numanu, kad vokiečiai to ir norėjo, nes tai čia, tai ten aukščiau apkasų pradėjo rodytis drąsesnės vokiečių galvos. Bet kulkos, kaip bitės, zimbė; kulkosvaidžiai pragariškai tratėjo — mirtis pilnoje savo didybėje kiekvienam buvo matoma. Tat pasirodžiusios galvos ir vėl greit slėpdavos atgal. Tačiau, atsirado drąsuolis. Vos tik pasigirdo riksmas: Hoch!? kaip žaibo grei-

Kazys Vidikauskas,

esperantininkas, nuolatinis "Vyčio" bendradarbis.

tumu vienas vokietis, pakėlęs šautuvą, pasileido bėgti į mus. Puolimas!!! — sušukom ir atidarėme dar didesnę ugnį. Puskelyje drąsusis vokietis puolė ant žemės. Mirtis jam buvo neišvengiama taip nuo mūsų, kaip ir nuo vokiečių kulku. Bet... bet atsitiko tiesiog stebūklas. Vienas amerikiečių kareivis, mat čia amerikona su mumis vienuose apkasuose buvo, metęs šautuvą, šoko jį gelbėti. Iššokęs iš apkasų pagriebė jį per pus, kad nunešus šalin nuo šūvių linijos. Iš vokiečių apkasų pasigirdo žodis: 'Riter!' — vytis, karžygis ir vokiečių karininkas, kad pagerbus gailęstingą priešą, iššoko iš apkasų, nuplėšė nuo savo krūtinės aukščiausio laipsnio geležinį kryžių ir greit prikabino amerikiečiui kareiviui. 'Hurry!!!' sušukom mes tą išvydę. 'Hoch!!!' kaip ir atsakydami mums suriko vokiečiai. Ir, it magiška lazduite būtų kas mostelėjęs: kulkosvaidžių tratėjimas sustojo. Vokietis karininkas išoko į savo apkasus. Amerikietisgi su savo našta skubinos mūsų pusėn. Bet

štai: Bu-u-u-um!!! Sprogimas kanuolės kulkos sumaišė dangų su žeme. Žemių debesų dingo ir gailęstingas amerikietis su savo našta — sužeistu vokiečiu. Iš vokiečių pusės duota ženklas, dešimčiai ar penkiolikai minutų sustabdyti kanuolių šaudymą, kad surinkus nors sudraskytą kūną to gailęstingo karžygio — vyčio. Mūšis sustojo. Mes ir vokiečiai šokom liekanų ieškoti. Bet veltui. Viskas dingo — išsiskirstė į atomus. Radom tiktai gabalą šinelio su kišene, kurioje buvo labai sudarkytas laikraštis, antgalviu "VYTIS" (*The Knight*); *Published Monthly by the Lietuvos Vyčiai (Knights of Lithuania)*. Iš to sužinojom, kad tai buvo Amerikos lietuvis ir, turbūt, narys Vyčių Organizacijos, bet vardas ir pavardė jo pasiliko paslapy.

"Daug sykių aš maščiau apie tą karžygi.

"Ir dabar, rašydamas Jums tą laišką, štai ką manau: be galo turbūt prakilni yra ta Knights of Lithuania organizacija kad joj spiečiasi tokie kilnūs jaunuoliai, kurie savo gyvybę aukoja, kad gelbėjus kitus, dargi priešus"...

—x—

Žagaras.

Aš busiu vėjalis.

Aš būsiu vėjalis,
Padangėj skraidysiu,
Brangųjį žiedelį
Kasdieną lankysiu.

Šaltoji šalmelė
Norės jį pagauti,
Tamsioji naktelė
Ašaromis bausti,

Bet aš jį apginsiu,
Jis mano žiedelis, —
Naktelę nuginsiu,
Bus skaistus veidelis.

Aš būsiu vėjalis,
Padangėj skraidysiu
Ir savo žiedelį
Kasdieną matysiu.

J. V. KOVAS.

“Vyčiai-gyvenam Tautai ir Bažnyčiai”.

Baletinis Scenoje Perstatymėlis.

Ši vaizdelį aukoju Lietuvos Vyčiams dešimts metų gyvavimo sukaktuves švenčiant.

—x—

VEIKIANTIEJI ASMENYS:

DEŠIMTS MERGAIČIŲ — baltuose arba tautiškuose rūbuose, su žaliais vainikėliais ant galvų; rankose turi po didelę pluoštą gėlių.

DEŠIMTS VAIKINŲ — vienmarškiniai, (baltais marškiniais); vienoki kaklaraišiai; tamsios spalvos kelinės; rankose turi po nedidelę Lietuvos vėliavėlę; prie kairiojo šono krūtinės prisisegę po gėlelę.

LIETUVA — mergina tautiškuose rūbuose; per kairįjį petį persiskleidus trispalvę Lietuvos vėliavos juostą, ta pačia ir persijuosus. Ant galvos žalių, plačių lapų vainikas. Rankose laiko ploną, ilgą rykštę, ant pat galo vos tik su keliais lapeliais išsprogusią.

AMERIKA — mergina baltuose, šos dadynės, rūbuose; per petį persiskleidus Amerikos vėliavos juostą, ta pačia ir persijuosus; ant galvos turi žibantį auksu aureolinį vainiką “karūnelę”. Rankoje laiko pluoštą gėlių.

DU ANGELU — mergaitės: viena šviesiai rožiniais ilgais rūbais ir tos pat spalvos sparnais. Antra — šviesiai-mėlynos spalvos ilgais rūbais ir tos pat spalvos sparnais. Abiejų plaukai palaidi; ant galvų turi po žibantį auksu aureolinį vainiką “karūnelę”; rankose laiko: pirmasis, rožinis, gražiai išpuošti gėlių vainiką; antrasis, šviesmėlynis, ploną bet aukštą lygią lazduotę, ant kurios pat galo padaryta lig kryželis. Toji lazdelė ir turi būt papuošta.

LIETUVOS KAREIVIS — vaikinys Lietuvos kareivio rūbuose; prie šono kardas; ran-

kose laiko didelę Lietuvos trispalvę vėliavą.

AMERIKOS KAREIVIS — vaikinys Amerikos kareivio rūbuose, taip-pat su kardu ir rankose laiko didelę Amerikos vėliavą.

PAAIŠKINIMAS: Scena turi būti gražiai išpuošta, apšviesta ir padabinta Lietuvos ir Amerikos vėliavomis.

Parėdai geriausia padaryti iš popieros; taip-pat ir gėles galima naudoti popierines. Scenoj jos atrodys kaip gyvos. Aukso ar sidabro spalvas galima imituoti tam tikru dažu, kurio galima gauti pigiai smulkmenų krautuovėse.

Vaidylos savo mintyje privalo turėti tą, kad ne komediją vaidina, bet švenčių iškilmių dvasią. Žaidžiant, ar dainuojant, privalo perstatyti iškilmių pagerbimo ūpą.

Jei negalima sudaryti pilnos merginų ir vaikinių grupės, skaičių galima sumažinti, tiksliai kad išeitų poros.

Veikalėlis taikomas ne vien tam laikui vaidinti, jis galima vaidinti visomet, ypatingai Lietuvos Vyčių iškilmėse.

Dainos išeis gražiau, jei bus dainuojama mišrais balsais. Bet jei to negalima padaryti, tada gali dainuoti vienas asmuo.

Prie veikalėlio reikalinga muzika piano, smukos arba vargonų. Su orkestra būtų dar gražiau.

INTRODUKCIJA.

Griežiant iškilmių maršą, atsidaro scena.

Pabaigus maršą, už scenos mišrais balsais pradeda dainuoti uždarytom burnom (mormorando) melodiją — harmonizuo-

ta J. Naujalio. Meliodijai tyliai pritaria muzika.

Ant kalno karklai siūbavo, (du syk).

Ant kalno karklai siūbavo,
Pakalnėj vanduo liūliavo,
Liūliavo, liūliavo.

Tenai vaikščiojo mergelė (du syk).

Ten vaikščiojo merguzėlė,
Balta graži lelijėlė,
Lelija, lelija.

blikos. Priėję scenos krašto, vėl skiriasi ir eina kiekvienas į savo pusę, taip kad iš syčio pasidaro lig du ratu, vaikinių ir merginų. Paskui sustoja abypusiai scenos, eilėje, sudarydami pusratį, vienas šonas mergaičių, kitas vaikinių. Visą vaikštynių laiką nepaliauja dainavę. Dainą baigia, kumet jau sustoja. (Norint, reginį galima pajvairinti visokiomis po sceną vaikštynėmis. Tai gali sumanyti kiekvienas gabus vedėjas).

J. V. KOVAS,

pasizymėjęs sceniškų veikalų rašytojas, didelis jaunimo mylėtojas, Vyčių idealų ir reikalų rėmėjas, visų katalikiškų laikraščių bendradarbis.

Štai ir atjojo bernelis (du syk).

Ir atjojo bernuzėlis,
Baltas gražus doobilėlis,
Dobilas, doobilas.

—x—

Taip dainuojant vaikinai iš dešinės pusės išeina ant scenos eilėje vienas paskui kitą, nešdamiesi vėliavėles, mergaitės iš kairės pusės išeina nešdamos gėlių pluoštus. Eina palengva, žingsnius taikydami į dainos taktą. Visi eina pakraščiu gilumoje scenos ir, susitikę ties viduriu, vaikinai su mergina padaro porą, kreipiasi abudu į priekį ir eina per vidurį scenos tūnui pu-

Kada jau sustoja pusratį, eilėje, tumet vaikinai kilnodami vėliavėles, o mergaitės gėlių pluoštus, kaip iškilnėse, gieda Lietuvos tautos imnų.

Lietuva, Tėvynė, mūsų,
Tu didvyrių žemė!
Iš praeties tavo sūnūs
Te stiprybę semia.

Tegul Tavo vaikai eina
Vien takais dorybės...
Tegul dirba ant naudos Tau
Ir žmonių gėrybės!

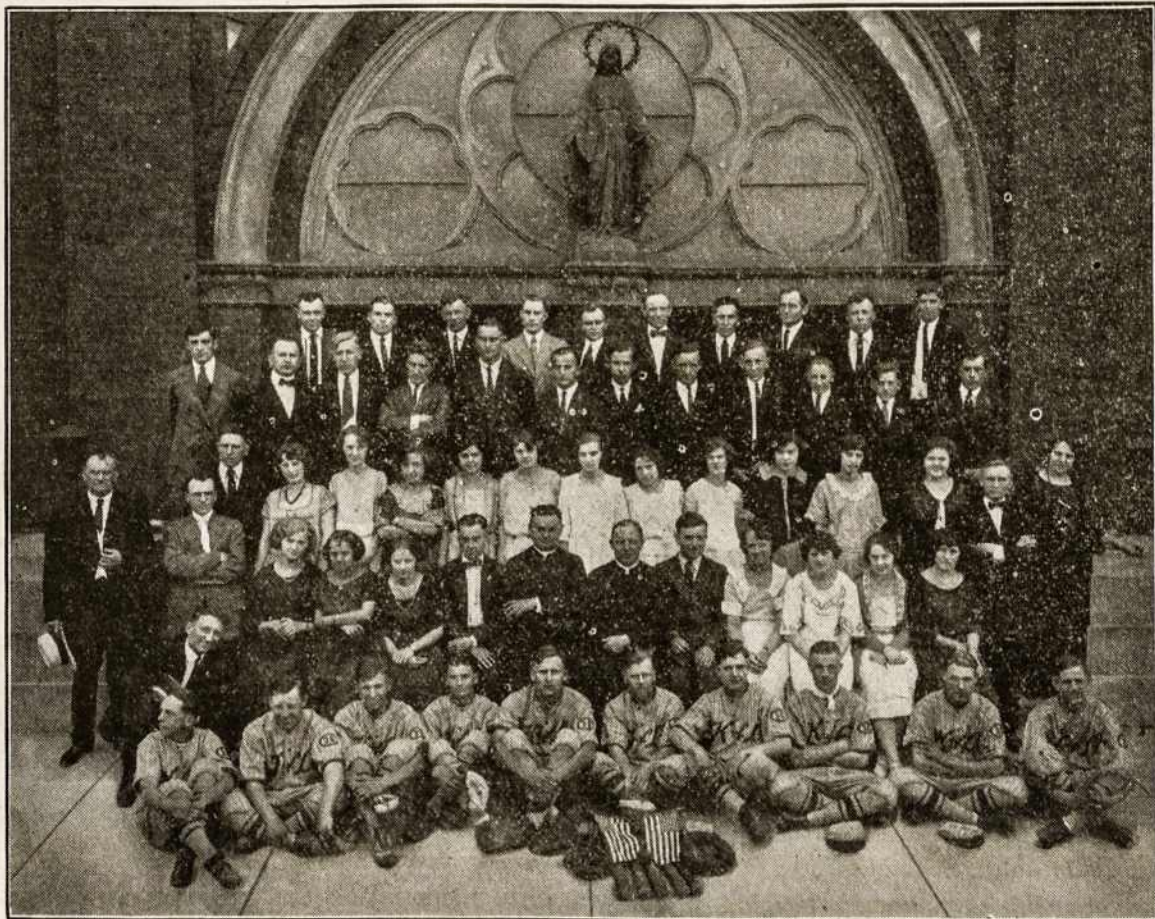
Tegul saulē Lietuvos tamsumus prašalina...
Ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius te-lydi!

Tegul meilē Lietuvos dega mūsų širdyse...
Vardan Tos, Lietuvos, vienybē te-žydi!

—x—

(Pabaigus Lietuvų imnų, visi rintai stovi, o viena mergaitė, išėjus į vidurį, arčiau scenos krašto, kalba).

kiojimų esame stiprūs savo pasiketimuose. Mylime savo prigimtą Lietuvos šalį, jos kalbą, jos papročius ir dirbame jos labui. Nors dauguma mūsų yra šioje šalyje gimę ir auge, vienok jaučiamės lietuviais esą, nes mūsų tėvučiai yra iš Lietuvos atvažiavę, del to Lietuva yra mūsų tėvynė! Lietuviais mes esame gimę — lietuviais ir būsimė!

Lietuvos Vyčių 36-ta kp. (Chicagoje) ir pirmutinė Chicagos Vyčių basebolo komanda.

MERGAITĖ. Brangūs broliai, sesutes ir visas lietuvių jaunimas! Didžiai mes džiaugiamės sulaukę to laiko, dešimts metų sukaktuvių mūsų brangios Organizacijos gyvavimo. Atgimęs mūsų jaunimas būriais spiečiasi į vieną būrį, po Tėvynės, Lietuvos vėliava; po Šv. Bažnyčios globa. Nors mes gyvename toli nuo tėvynės, už plačių vandenynų, vienok mylime savo Tėvynę, savo tautą ir remiame ją visokiuose jos reikaluose. Mūsų darbai visiems aiškūs; mes, nepaisydami nei pajuokos, nei perse-

VISI (*stovintieji eilėje šaukia rankomis mosuodami*).

Valio, Lietuva, Tėvynė mūsų!

Tu, prabočių, senelių žemė!

Gyvuok, klestėk pasaulio tautų tarpe
Visados!

Valio! valio! valio!

(Mergaitė grįžta į savo vietą, išėina vaikinai į tą pačią vietą ir kalba).

VAIKINAS. Nors didžiama mūsų čia gimę ir auge, vienok kiekvienas savo širdyje jaučiame ir sakome, kad Lietuva mūsų

Tėvynė; Lietuva mūsų šalis, mūsų žemė. Ir, kaip miela kožnam prisiminti Lietuvos vardas, lietuvių tauta ir lietuviai žmonės. Kaip malonu klausyti nuo tėvučių apie gražius, dorus Lietuvos papročius. Mes žinome, kad mūsų tėvukai ir mamaitės yra lietuviai; jie iš Lietuvos atkeliavo į šią šalį, čia mus užaugino. Mūs siela ir jausmai jaučia, kad mes esame tikri lietuviai ir kitokiais būti negalime!.. Lig dangiškas balsas šaukia mums: "Lietuvos sūnai, dukterys, mylėkite ir gerbkite savo Tėvynę, Lietuvą, jos kalbą, garbingą praeitį". Ir mes pirnaja savo užduotim statome: mylėti Lietuvą, savo tautą, savo žmones, savo gimtąją kalbą; savo tėvynės niekadoms nepamiršime. Taip, Lietuva — mūsų Tėvynė!

VISI (iškilmingai šaukia).

Valio, Lietuva, Tėvynė mūsų!

Tu, prabočių, senelių žemė!

Gyvuok, klestėk pasaulio tautų tarpe
Visados!

Valio! valio! valio!

(Sugrįžus vaikiniui į savo vietą, išeina kita mergaitė).

MERGAITĖ. Prisimindami mūsų Tėvynę, Lietuvą, mūsų tautą, sukelkime savo jausmus dar karštesnėje jos meilėje, jos papročiais ir gražiais žaidimais. Pažaiskime bent vieną lietuvių žaidimą.

VISI. Su mielu noru visi sutinkame. Žaiskime, dainuokim.

(Pusratis pakrinka. Visi sudaro poras ir pradeda dainuoti. Žodžiai taip kaip "Jievužė", tik nepliauškina rankomis. Vieton pliauškinti, lenkiasi į kitą pusę. Žaidimas "Jievužė" yra M. Grigonio Žaidimų rinkinėlyje, bet dainuoti žemiau padėtą dainą. Mat, žodžiai taikomi veikaluko dvasiai).

O, Tėvynė, Lietuva,

Sūnai, dukterys tavo.

Žadam — visados,

Neapleisti niekadoms! } (du syk)

Seni, jauni vis iš vien,

Tave mylim dien į dien.

Žadam — visados,

Neapleisti niekadoms!

Nors ir vargą kentėsim,

Vienok tave gelbėsím.

Žadam — visados,

Neapleisti niekadoms!

Visas jėgas sudėsím,

Tau pražūti neduosím!

Žadam — visados,

Neapleisti niekadoms!

O, Lietuva, šalis mūs,

Prigimtoji žemė mūs!

Žadam — visados,

Neapleisti niekadoms!

(Baigiant žaisti, išeina ant scenos Amerika ir Lietuva, kareivių lydimos. Žaidėjai nesiskirsto, bet poromis, kaip žaidė, sustoja pusraciū apie sceną. Kareiviai su voromis atsistoja šalyse arti krašto, kairėje Lietuvos, dešinėje Amerikos. Amerika ir Lietuva stoja viduryje scenos arčiau publikos. Lietuva kairėje pusėje, Amerika dešinėje).

AMERIKA. Lietuva, tu esi seniausia tarp žemės tautų. Tavo kalba siekia seniausių gadynių. Nežiūrint to, ilgus šimtmečius tu grūmeisi su visokiais užpuolikais, kurie, norėdami pagrobti derlingą tavo žemę, turta, kėsinos ant tavo gyvybės. Ilgus šimtmečius tu buvai vergė kitų. Ilgus amžius tavo sūnai ir dukterys turėjo kovoti, vieni tavo žemę savo krauju apliejo, kiti žuvo šaltame Sibire. Bet veltui. Štai, išaušo nauja gadynė, prašvito laisvės saulutė. Dabar jau nežūsi. Pirmųjų tavo sūnų, dukterų pėdomis štai (rodo) eina jaunoji karta, kuri pasirįžus savo kraują pralieti už tavo laisvę ir nepriklausomybę. Štai, žiūrėk, kiek aš išauginau, išmaitinau tavo sūnų ir dukterų. Jie nors ne tavo namuose gimę ir auge, bet jaučiasi esą tavo sūnumis ir dukterimis ir tavo reikalais rūpinasi. Kai kurie dar nei kalbos tavo neišmoke, tavo krašto, nei žemės nematę, tačiau sakosi tikri tavo vaikai. Tai Lietuvos Vyčiai, Vytės, tai tavo karžygiai! Jie yra tie doros ir kilnumo atspindžiai. Jie yra ištilkimi ir Šv. Bažnyčiai!.. Prakalbėk į jų širdis!

LIETUVA (džiaugsmingai). Brangūs mano sūnai ir dukterys! Girdėjau apie gražius, prakilnius jūsų darbus! Visi mano vai-

kai ten, kur Nemunas teka, džiaugiasi jumis ir jūs darbai. Jūsų vardas skamba po visą mano šalį. Daug, labai daug jūs pasidarbavote ir padėjote man sutraukti verguvės pančius. Didelės garbės esate verti, kad gyvendami svetimoje šalyje neišsizadate savo tėvynės; neniekinat jos kalbos, gražių papročių. Mylite lietuvių daineles ir

Antanas Vaičiūnas,

“Vyčio” ir kitų laikraščių bendradarbis, muzikas, šiemet baigęs I Rygos Muzikos Institutą su aukso lyra, dabar Lietuvos Operos dainininkas.

žaidimus. Toli gyvendami jūs tačiau nesutraukiamais ryšiais esate surišti su jaunu, gyvenančiu mano pastogėj ir valgančiu mano duoną. Džiaugiuosi jumis ir giriu jūsų darbus prieš visą tautą. Lai Aukščiausias laimina jūsų dienas! (*Kareiviai prieina artyn iš šonų, sukryžiuoja vėliavas ir kalba:*)

AMERIKOS KAREIVIS. Kartu suvienytomis jėgomis visi mes kariavome už tai,

kad pasaulyje būtų ramybė ir laisvė visoms tautomis.

LIETUVOS KAREIVIS. Mes, lietuviai, gyvendami šioje šalyje, po Amerikos vėliava, kariavome, kad visos pavergtos tautos gautų pilną laisvę ir nepriklausomybę, kartu ir mūsų tėvynę, Lietuva! Bet neteisingi žmonės vis dar ją užpuldinėja ir skriaudžia.

AMERIKA. Jūsų tauta nežus. Tiek iškentėjus, tiek kraujo praliejus neužilgo bus visų pasaulio kraštų pripažinta kaip laisva ir nepriklausoma valstybė.

LIETUVA. Su didžiausiu pasiilgimu laukiame tos laimingos valandos. Lai Aukščiausias mums, ją priartina.

VISI (*iškilmingai*). Lietuva, tėvynė mūsų, gyvuok ilgiausius metus!

AMERIKA. Ir laisva visados!

VISI. Ir laisva visados!

LIETUVA. Te Aukščiausias ją laimina!

VISI. Te Aukščiausias ją laimina!

AMERIKA. Jūs, Lietuvos vaikai, Lietuvos karžygiai, Vyčiai! Dabar užtraukite savo giesmę, savo imną. Tegul visi žino jūsų obalsį, jūsų kilnius darbus. (*Visi greitai pradeda iškilmingai dainuoti Vyčių imną*).

Nužengk Galybė iš dangaus,
Sustiprink jauną Vyčių dvasią.
Mes už teisybę stosim drąsiai —
Tėvynę ginti kuonarsiaus!

O plieno kardas priešą draus!

Štai plevėsuoja vėliava,

Ką kalba jos žymė?

Ei Vyčiai!

Gyvenam Tautai ir Bažnyčiai!..

Mums viską davė Lietuva,

Vaduosim galva ją sava!

(*Baigiant dainuoti išeinu du Angelu. Rožinis atneša gražiai išpuoštą aureolinį vainiką (karūną), kitas ilgą lazdetę-kryželį. Jie atsistoja labiau prieky iš šalių Lietuvos. Amerika arčiau priveda Lietuvą į tarpą Angelų ir atsistoja atstu, kad matytų ją. Vienas Angelas nuima Lietuvai lapų vainiką, o antrasai uždeda gražųjį išpuoštąjį aureolinį vainiką ir truputį pasitraukia atgal*).

ANGELAS-ROŽINIS. Lietuva! Už savo vargus, ką amžius kentėjai, štai, tau dovana. — Ateityje Tu būsi laiminga, prakilni tarpe žemės tautų. Tavo vardas — Lietuva — skambės nuo jūrių ligi jūrių, kaip senovėje. Tad-gi būk laiminga!

VISI. Būk laiminga Lietuva visados!

ANGĖLAS MĖLSVAS. Būsi laiminga, nes ištikimi tavo sūnai ir dukterys narsiai kovoja dėl laimės, doros ir blaivumo; drąsiai kelia balsą prieš bedievybę. Stengiasi nuslopinti ištvirkėlių gaujas, kurie ardo tautos gyvenimo ramų nusistatymą. Bedieviai ir ištvirkėliai, tautos išgamos, visumet tave niekina ir stumia į pražūties bangas! Ištikimi Tautai ir Bažnyčiai, tai tavo sūnai ir dukterys, Lietuvos Vyčiai!

VISI. Lietuva, Tėvynė, mūsų, gyvuok visados laiminga!

AMERIKA (*sveikina Lietuvą*). Linkiu tau geriausių pasekmių. Pritariu pilnai tavo laisvei ir nepriklausomybei, nes tavo sūnai ir dukterys, be perstojo, to trokšta.

LIETUVA (*nuolankiai*). Ačiu!.. Ačiu jums visiems, kurie bent kada man gero darėte. (*į Vyčius*). O jums, mano ištikimi sūnai ir dukrelės, nenustosiu dėkoti už tikrą atsidavimą tautos labui; už ištikimybę Šv. Bažnyčiai. Aukščiausias mums padės ir bendra jūsų visų tėvynė gyvuos per amžius.

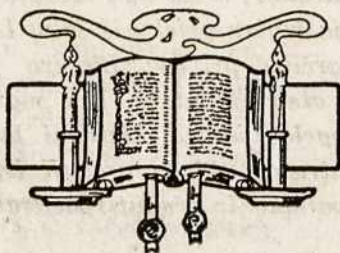
VISI. Valio! valio! valio!

Lai gyvuoja mūsų Tauta!

Lai gyvuoja Lietuva!

(UŽDANGA).

Pastaba: Norint, ant galo dar galima sugiedoti Tautos imnas, arba kitokia patriotinė daina. Labai tiktų "Tėvučių Žemelė" (JUOZO B. ČIŽAUSKO) arba "Ginkim Šalį Lietuvos" (A. ALEKSIO). *Autorius.*

Kun. J. Židanvičius.

Vyčių pasitarnavimas tėvynei.

Dešimts metų jau sukako,
Kaip garsusis mūsų jaunimas
Į būrius pradėjo spiestis,
Nes jam grėšė išnykimas.

Per gan ilgą eilę metų
Mūs jaunimo it nebuvo,
Verpete jis svetimtaučių
It jūrių bangosna žuvo.

Kalbą svetimą vartodams
Mainė pavardes gan noriai,
Todel žvilgsniu lietuvių
Elgės jis visai nedorai.

Ne tik žvilgsniu lietuvių
Mūs jaunimas nusidėjo,
Bet tikyba jame skurdo,
O dora vos temerdėjo.

Jau dabar visai kas kita:
Mūs jaunimas jau atgija
Nuo to laiko, kaip pradėjo
Spiestis į "Vyčių" Draugiją.

Kalbą lietuvių gražiausią
Noriai visi jie vartoja;
Tie-gi, ką jos da nemoka,
Tad mokintis nenustoja.

Myli karštai jie Lietuvą
Trokšta jai gerovės, laimės
Ir todėl uoliai darbuojas,
Žiūri ateitin be baimės.

Dorą Vyčiai ir-gi myli,
Už tikyba jie užstoja;
Nedraugauja su bedieviais,
Prieš jų idėjas kovoja.

Ateis laikas, kada Vyčiams
Bus dėkinga mūsų Lietuva.
Lai gyvuoja mūsų Vyčiai!
Lai idėja jų nežūva!

Jonas Remeika, stud. phil.

TRUPUTIS IŠ KŪNO LAVINIMO ISTORIJOS.

LUOLATINIS žmonių vystymasis bei kilimas, kuris istoriniu laiku pradėdant daugiau kultūrinėn, negu fizinėn pusėn kripės, karts nuo karto daro permainas valstybės ir draugijos apystovose, tautų gyvenime ir pobūdžiuose. Akylas tēmijimas rodo, kad šitame nuolatiniam keitimosi, kurs nevisumet pirmyneiga yra, tam tikri pagrindai žmonių būde visumet užsilieka. Ir jie iškyla aikštėn epochų erdvėse. Žinoma, dažnai kituose rūbuose. Kitą kartą vos galima pažinti ankstybesniųjų panašių apsireiškimų tąsa. Taip yra su kūno kultūra. Kūno lavinimas lošia tautų pobūdžių istorijoje amžių tarpupločiuose vis ryškesnę rolę. Ir tuo trukiū naudojasi stipriu vispusiu palankumu. Šis dalykas tat kaip ir kultūrfaktoris imponuoja.

Kūno lavinimo menas rado graikuose nepaprastą palankumą ir pamyliėjimą, kuriuos įpratę mes vadinti senobės laikų kultūros nešėjais. Graikuose būtent visa galva atsižymėjo atėniečiai kaip dvasios moksloose, taip ir šioj srityj. Tiesa, kūno lavinimą mes užtinkame ir ankščiau graikų, pavyzdžiui persuose, kurie karo galams mankštinosi. Bet vis tai būta siauro apmato. Graikai pirmi tai suprato kaip meną, kurį galima būtų ir teoretiniai ir praktiniai vystyti ir tobulinti. Čia jie tkrai sugebėjo. Šitos grakščios šalies sūnūs ir dukters matė žmogaus idealą kilnios sielos ir dailaus kūno harmoningoj sutarty. Kūno lavinimą jie vadino gimnastika, nes dažniausia ja užsiimdavo nuogi. Patsai-gi gimnastikos būdas buvo įvairus ir stebėtinai harmoningas. Graikų valstybės paturėjo gimnastiką ir skaitė labai svarbiu mokslo dalyku, o Spartoje net svarbiausiu. Tų laikų mokslininkai — filosofai, kaip Plato, stengėsi savo išradimuose visą šalį gimnastika

suindominti, nelyginant platūjin tinklan visus įsiaupti.

Kalbos nėra, kad tai visa daug pagelbėjo graikų garbingam karingumui ir doros palaikymui. Graikų plastinis menas, kuriuo ir nūnai kultūrinės tautos gerisi, tik gimnastikos dėka tegalėjo taip aukšto laipsnio pasiekti. Kiekvienas dailininkas turėjo progos gimnastikuojant išiziūrėti į žmogaus kūną ir pamylėti jo gražias formas ir sudėti, kad paskiau savo gyvą neramuolę — mintį molio gabalu išreikšti.

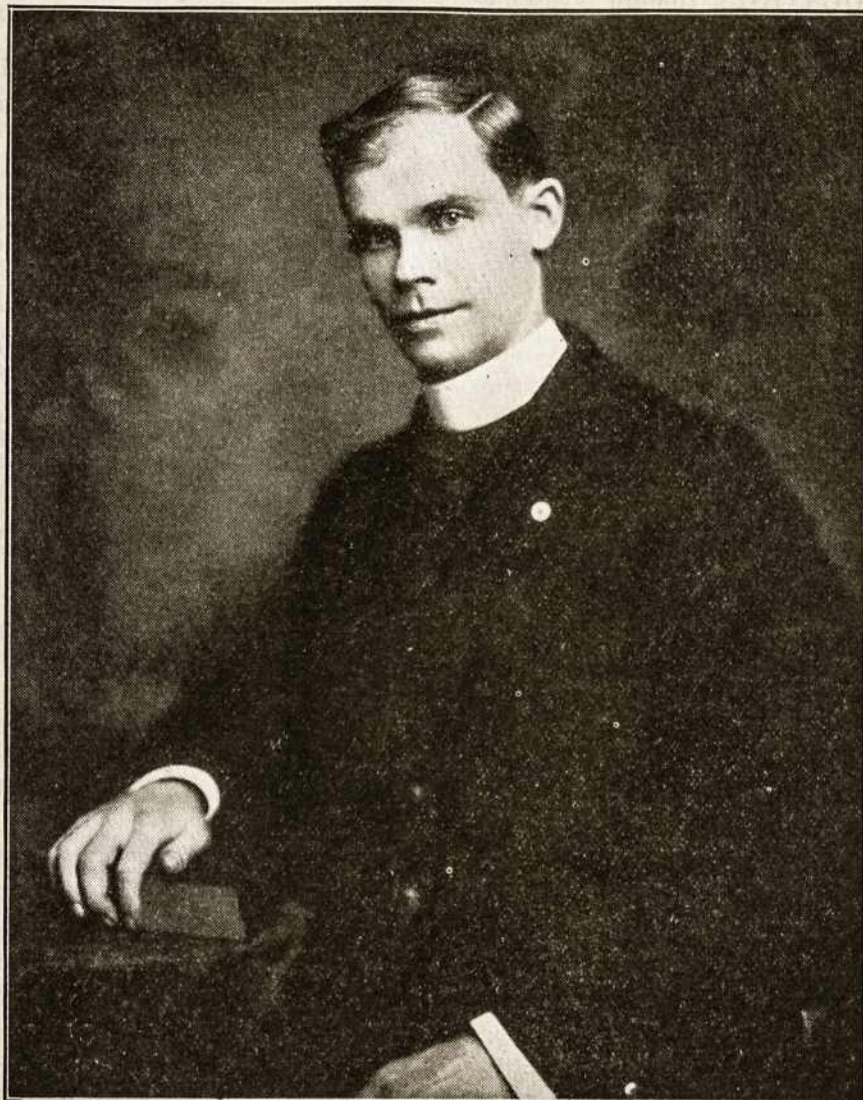
Nežiūrint į gimnastikos reikšmę auklėjime, ji pradėjo skursti, įvedus varžytines. Žmonių būriai plaukdavo Olimpijos tautinėn šventėn, kad pasidžiaugti varžytinėmis, kurios gimnastiką pamažu žemu amatu pavertė. Tai atsitiko graikų tautos saušėleidyje, jai pradėjus doriniai ir kultūriniai pulti.

Romėnuose kilnaus būdo gimnastika, kuri pradžioje juose tvyksojo, greitai žlugo, sparčiai besivystant varžytinėms. Didžios gaujos tenkino savo jausmus bestialiuose gladiatorių spėkos mėginimuose, kuriems ruošti romėnai pakankamai turėjo vergų ir nusikaltėlių. Užtenka priminti Nerono laikus, pirmųjų krikščionių persekiojimus. — Šitas kraujuotas purtinančias skerdynes primena mums dar iki šių dienų Ispanijoje užsilikusios jaučių imtynės, kurios, nebojant dabarties kultūros ir žmoniškumo, valstybės pakenčiamos, kaip žmonių pasilinksminimai.

Romėnams puolus, kūno lavinimo menas, nutolęs nuo savo teisingo supratimo, vėl dingio. Ir ilgam laikui. Vėlam viduramžy mes tik susitinkame su, taip sakant, riterių turnirais, kame vyriškumas ir gražumas palmos siekė. Bet ir čia, tiesa, kiek vėliau, ranka rankon kyšojo žiaurumas ir pasilinksminimo noras. Laikui bėgant šie turnirai kartu su riteriais iš mados išėjo.

Vieną šių turnirų liekaną dar ir šiose dieno-
se regime. Būtent fechtavimas. Vokiečių
studentai skaito tai vyriškumo simboliu.
Būtų ne visai teisinga tik tiek pasakius.
Draugai nustebsite gal, kad tai riteriuose
turime vokiečių teisės ir tvarkos atsiradimo
ieškoti. Bet tai faktas. Riterių turnirai

gali mūsų sveikatai ir-gi nemaža padėti.
Sportas yra anglų globos kūdikis. Išdidaus
Albiono sūnus vietoj jaučių imtynių varto-
ja box'ą, kuris pirmame žvilgsny mums ba-
naliu atrodo. Plaukymas, jojimas, irklavi-
mas yra karštai anglų globojami. Crogu-
et'u ir lawn-tennis džiaugias jaunas ir senas,

KUN. M. J. URBONAS.

Du Bois'o lietuvių parapijos klebonas; mėnraščio "Meilės" leidėjas-redaktorius; vietinės (56) kp. izdi-
ninkas; buvęs L. V. Organizacijos dvasios vadas, tvirčiausia Vyčių pajėga ir nuola-
tinis spaustuvės rėmėjas.

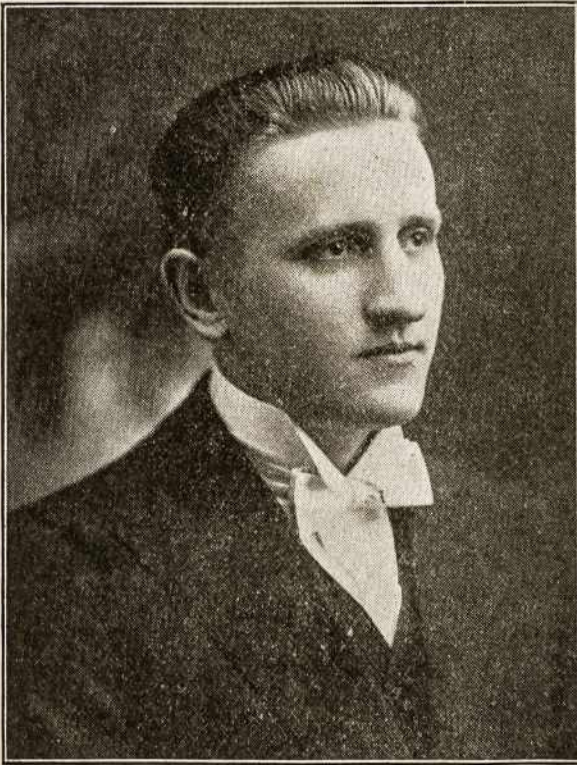
ugdė vokiečių teisę ir geležinę tvarką. Mankštydamiesi turniruose jie išmoko plieno disciplinos ir vyriškumo. Tik iš tokių vyrų tvirtos dvasios galėjo laukti ir puikio išda-
vio.

Naujuose laikuose plačios minios yra suinteresuotos žaislais — sportu. Sportas

beturtis ir turtingas. Tenai liuosą laiką pirmoj eilėj rūpinas kūno lavinimu užpildyti. — Beabejo sportu negalima gimnastikos pakeisti. Sportas yra labai naudingas, ku-
met nėra perdedama. Jau nekalbu apie to-
kius dalykus, kaip arklių lenktynės varžyti-
nėse, kumet dažnai jodikas sau kaulus sulau-

žo ar gyvulį nužudo. Tai demoralizacija! Šio plauko ir mūsų garsūs circai, kame minios susibėga jų lankytų. Jie yra mūsų jaunuomenei bemaž vien blogu pavyzdžiu.

Vėliau sutinkame švedus ir vokiečius. Jau šveduose buvo įkurta Petro Lingg'o gimnastika, kumet vokiečiams į galvą atėjo ši mintis. Kodėl-gi taip vėlai? Tai tų laikų dvasios apsireiškimais aiškinama — senti-

J. Spranaitis,

narys L. Vyčių 29 kp. (Paterson, N. J.), uolus Organizacijos rėmėjas ir pasižymėjęs darbuotojas tautiniame-katalikiškame veikime.

mentalumu, kolei sveikai reakcija sau kelią praskynė. Šitos naujos minties atsiradime svarbiu motyvu yra nors ir pasiliuosavimo noras. Vokiečiuos užmezgė gimnastiką ir ją vispusiai išstobulino taip vadinamas gimnastikos tėvas Yahn'as (Turnvater Yahn), kuris ją pavadino vokiškai — Turnen. Ilgainiui ji gerokai persikeitė. Ypatingai dideli žingsniai yra daromi paskutiniu laiku, kumet mokslo sferos ja daugiau interesuojas. Vokiečių fiziologinė gimnastika yra viena sąmoningiausių ir sektina. Ji turi pasisekimo ne tik vokiečiuos, bet ir kitose šalyse, kaip

va: šveicaruose, austruose ir tt. Pačiuose vokiečiuose kūno lavinimas labai populiarus. Kaip besimokinančioji jaunuomenė, taip profesinė ir amato jos noriai imasi. Valstybė žymiai palaiko. Įsiziūrėjus į gimnastikos organizacijas, kurios siekia visus alei vieno patraukti, matoma didelio pasisekimo ir kartu jaunuomenės ir vyresniųjų karšto palankumo ir pamėgimo. Žiūri ir skaitai iš jų veidų spindinčią energiją ir pasitikėjimą savimi — sveikame kūne — sveika dvasia.

Tai tiek bendrai.

Baigdamas norėčia prisiminti mūsų tėviškę. Ką gero galima čia pasakyti? Zinoma, nieko. Tikrai pasakius, mes-gi savo mokyklos dar neturime. Ir kumet apie ją kalbama, kyla ji man prieš akis savo primityviame pobūdy, kokia ją dailininkas Rimša piešia. Rusų mokyklos ydos tebekiši ir nūnai. Jaunas mokinys nežino kaip naudingai savo sveikatai liuosas laikas praleisti. Taip-pat su rankų darbo jaunuoliu. Jaunas, auga, ieško judėsio, nori siaubti. Ir aperčia šį naturalų geismą dažniausia netinkamai, tai bastinėjimams ten ir šen, tai kortoms ar kitiems niekams. Ir rezultatas: sveikų tėvų vaikai dažnai liekta pageltę, palėgę, sulinkę ir silpnos valios. Gydytojai pastebi begalo didelį skaičių mažakraujų. Be juoko, taip apsipratę buvome girdėti, kaip metas į metą mūsų neskaitlingos jaunuomenės žiedus džiava skina. Tai yra skaudu. Ir būtina taisytina. Jaunuomenėje mūsų ateitis glūdi!

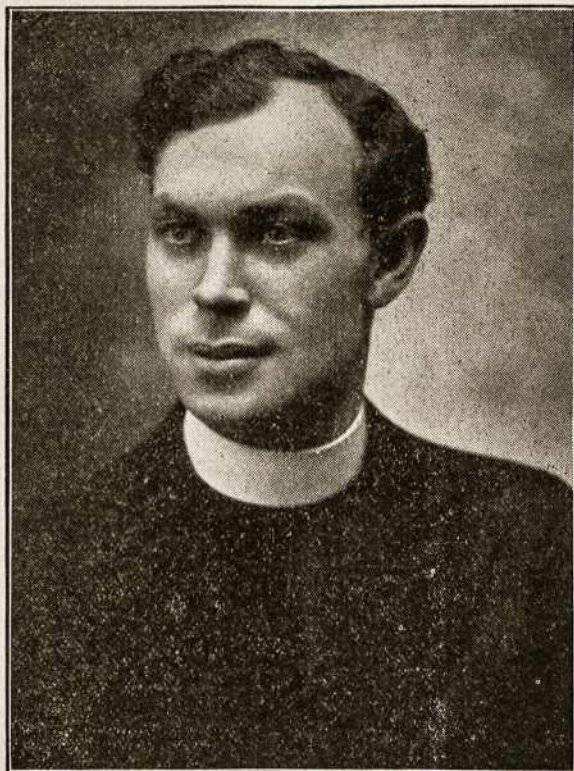
Mūsų tauta labai ilgai buvo dvasiniai pavergta. Daugelio nebsuprantama, kas tai yra laisvė. Jiems vistiek kas juos valdo. Vokiečiai, rusai ir lenkai gyrė mus už ištikimybę... Mindaugo ir Keistučio laikų tamsus lietuvis, vyžotas, mokėjo mylėti savo dievus ir kraštą. Šimtus kryžiuokų-vokiečių geriausios technikos užpuolimus lietuvių kumštis nublokšdavo šalin. — 6-7 šimtmečių verguvė išrauna iš mūsų gintaro šalies nemažą pakraščią ant visumet ir palaužia mūsų būdą, jei ne visai ištautina. Frūsai, pietų žemaičiai ir kiti — juk tik vardas?! Ar gi tas nebedi į akis, kad mummyse maža savistovumo, laisvės supratimo ir pasitikėjimo savimi. Mūsų jaunimas turi tuos trukumus, kurie liečia tiek dvasinę, kiek ir fizinę pusę,

išrauti ir atgaivinti tėvynės meilės ugnį, mūmose dar gilumose teberusiančią.

Viena proto gimnastika netoli tenueitume. Tai būtų antikultūra. Kaip protas, taip ir kūnas reikia drauge lavinti. Sodžius

ir miestas, proto ir rankų darbininkas — lygūs. Tik tokiu būdu mes galime pasiekti gerų vaisių — aukštos kultūros, tvirtos valios, doros ir kilnaus laisvės supratimo.

1921 m. kovo m. Berlyne.

KUN. IG. ALBAVIČIUS,

klebonas Dievo Apveizdos (Chicagoje) parapijos, trečius metus eina Centro Dvasios Vado pareigas; didis jaunimo mylėtojas; moksleivių šelpėjas ir žymus Amerikos lietuvių vairuotojas.

J. A. V—nė.

Jai mirus.

Žinau, kad audra nebeilgai
blaškys pageltusius lapus,
gamta paliaus raudot skausmingai
siūsdama viską į kapus.

Žinau, kad medžiai apšarmoti
kada nors vis tik sužaliuos,
ir upės vėl pradės svajoti,

bučiuosis bangos jų kraštuos...
Žinau, kad nieks gamtoj nemiršta,
bet tik išnyksta laikinai.
Aukščiausio balsą kai išgirsta
tuoj kelias, puošias skubinau...
Žinau, kad po šaltos žiemužės
pavasario švelnus pietys

bučiuos veidelį mūs gamtužės,
ant jūrių būres ištaisys!
Saulutės spindulys auksinis
daržely rožę glamonės,
lakštutės dainos vakarinės
paupėj karklyne suskambės...
Žiedai marguos plačiai pasklidę,
— po juos linksmų drugių pulkai,
pakol šalnų dar neišvydę,

Juzė Augustaitytė-Vaičiūnienė,

“Vyčio”, “Moteries” ir kitų laikraščių bendradarbė,
talentinga poetė, Mariampolės Valstybinės
Rygiškių Jono gimnazijos mokytoja, peda-
gogė, lietuvių kalbos žinovė. Muz. daini-
ninko A. Vaičiūno žmona.

skraidys skersai ir išilgai.
Bet man, pavasariui išaušus,
nelemta žaisti bus zieduos...
tik gailia rasa nusiprausus
ilsėsiuos aš šaltuos kapuos.
Ant mano kapo aukšto, rimto
žalia žolė gal nebevys.
O jau po kokių metų šimto
manęs čia niekas neatmins...
Tiktai lakštutė anksti rytą
su savo daina atplasnės

ir mano rūmą užrakintą
palinksmins su liepsna aušros.

Pasvirę kryžiai gėdulingai
siūbuoja vėjo pučiami...
Kiti stovės čia ilgai, ilgai...
Visiems vietelė čia rami.

Tamsa sutemo,
žemė sudrebo,
juda kapai.

Žaibas sušvito...
Balsas trimito
liūdnas labai
šaukia į vieną
žmogų kiekvieną
vietą skubėt.
Kalnų viršūnės
ir jūrių jūrės
praded drebėt.

O sielos skaisčios, kaip versmė,
jas lydi angelų giesmė, —
savo vasarą sulaukę,
iš kapų plaukte jos plaukia,
beria žemę spinduliais,
kol tik saulė nusileis...
Į padanges kyla, kyla,
debesiuose tik išdyla,
o pavasario šešėliai
reiškiasi ir manó vėlei;
juntu saulės žvilgsnį karštą
nuobodų pasaulį ankštą
aš apleidžiu.

Čia žiedai ne tokie kvapūs,
retai rytas mirga lapuos,
— mēlsvos erdvės nedažytos,
margos lankos nerašytos,
— dangun beldžiu!

Savo kryžių apkabinius
pamyloisui,
Juodą karštą apkabinius
pabučiuoisui.
Baltos smiltys tik pabiro
skubinai,
Kapinių tylą suiro.
Ar žinai?!

Ar žinai, ką čia atlydi?
Ant kieno žvaigždėto karsto
baltos gėlės dailiai žydi?
Kam čia kelią gėlėms barsto?
Kieno širdis čia nurimo
ir į pilį bendrą eina,

po audrų didžių siautimo
neša liūdną savo dainą?
Dar širdis jauna čia miega,
dar gyventi ji norėjo,
bet pavasaris šį diegą
niekad nepaglamonėjo.

Žvaigždelė aušrinė,
daina vakarinė
jau taką pramynė.

Juozas Mileris,

žymiausias Amerikos lietuvių sportininkas, Lietuvos Vyčių Centro Valdybos Sporto Sekcijos Pirmininkas ir vadas Liet. Vyčių 48 kp. (Springfield, Ill.) stipriausios basebolo komandos, kuri šiemet nori laimėti Illinoiaus valstijos sostinės šampionatą.

O Viešpaties dvasios
galingos ir drąsios
nuo pikto ją gynė
švelnutę jos sielą,
kaip vasaros dieną,
mylėjo lelijos.
Ji kartu galinga,
liūdna ir laiminga
nebijo žmonijos.

Didingas "requiem aternam"
užgavo oro verpetus,

— į vieną pilį visi einam —
kartojo aidas jo graudus.
Kas dyglių, kas žiedų keliais,
bet vienon vieton jie sueis.
Nusviro galvos nuo pečių,
o žvilgsnį prikalė jos karstas,
ir tiek atvėrė paslapčių
jos veidas, susimąstęs, baltas...
Gilus ir liūdnas ilgėsysis
oi, daugel, daugel pasakys...
Minia siūbuoja lig užburta.
Tuoį palši debesys pravirko:
tėvai čia kasa savo turta,
šalna gėlelę šią pakirpo.
Tai žvaigždė dar neužtekėjus,
atgal į jūrą nuriedėjo...

Varpo aidas
malda kėl į dangų.
Berkit smiltim
mano turta brangų
jau nuskintą
ir įpintą
į vėlių vainiką.
Vario aidas
dusliai sklaidos
tiesia jai kasnyką.
Man mintys pablėso,
ir jausmas jau šąla,
nuo tavo liūdėsio
štai lūpos man bala.
Buvai man žvaigždelė
ir mintį sukūrei,
gyvybės valtelę
valdei audrioj jūrėj.

O dainos tik plito
kartu mums keliaujant,
tamsybės nušvito,
tau beviešpataujant.

Ant kranto smėliuoto
mes gintarus varstėm,
išlipę iš luoto,
jais krantą nubarstėm.

Tu plaukus paleidus,
lig jūrių dievaitė,
ir veidą užskleidus,
mano karalaitė,

Liepei juos supinti,
žibutėms papuošti,
nuo vėtrų apginti,
ir kankles paruošti...

Bepindama plaukus,
aš širdį įpyniau,
truputį palaukus,
žibučių priskyniau.

Kaip gulgės iškile
padanges matavo,
taip mudviejų rūmuos
rintis viešpatavo.

Tu, drauge, laimės ir svajonės,

pro bokštą slinkdams pamažu.

Einu į kapines aš tiesiai —
naktis tokia tyli, gražu...

Ant tavo kapo kryžius juodas
Tūnojo mėnesio šviesoj,
ir pamestas lelijų pluoštas
baltavo kapo glūdumoj.

Norėjau melstis atsiklaupus,
tik staiga visa nutirpau,

tu, angele, jaunų dienų,
nepabaigėi keliaut kelionės.
Dabar aš tuo keliu einu,
kurį buvai sau pasiskyrus.

Tu švystelei, kaip meteoras,
kaip žvaigždė kalnuos sužibėjai,
tada nušvito visas oras,
žmonių minias tada žavėjai,
bet užgesai pasaulio nepatyrus.

Kur eisiu aš, ko kelio klausiu,
kame ieškosiu sau draugų?
Nejau viena dabar keliausiu
tarp žemės kovų audringų?

Naktis. Sutemo, mėnuo šviečia

o valandėlę pasiklausius,
aš tavo balsą išgirdau.
— Pasiimki tą lelijos žiedą,
lai būna tavo jis draugu,
ir eik tenai, kur paukščiai gieda,
kur man gyvent buvo smagu!

Prispaudus žiedą prie krūtinės,
į žmones greitai aš žengiau,
pažadinta jėgos ugninė...
tuo žiedu nuo žmonių dengiaus.

Kai tik laively susiūbuoju,
bučiuoju žiedą skubinau,
ir tas dainas visad dainuoju,
kurias mane išmokinai.

A. Tamoliūnas.

ŠV. TOMAS AKVINIETIS.

KADANGI neužilgo, nes 1924 m., pripuola 700 metų sukaktuvės nuo Šv. Tomo Akviniečio gimimo, ir, kadangi mokytojas pasaulis ir Katalikų Bažnyčia ruošiasi atatinamai jį pagerbti, tatai begalo svarbu ir mums susipažinti su to Angeliškojo Daktaro gyvenimu ir pažiūromis. Taigi čia ir stengsiuos bent trumpai pažymėti to viduramžių genijaus biografiją ir bent kiek žvilgtelėti į genijalio jo proto karaliją.

Tomo jaunystė, pašaukimas ir mokslas.

Tomas gimė 1224 m. tvirtumoje Roccasicca, esančia ties vienuolynu Kassino kalne. Tame dievotame mokslo kampe įgavo ir pradinį mokslą. Vėliau mokinosi Neapoly, kur pasaulio paikumai buvo pavojingi besimokinančiam jaunimui, tačiau tie paikumai Šventajam netik kad nieko nekenkė, bet dar labiau uždarė jį savy ir tvirtino protavime. Sujaudintas nelaimių, kurias užtraukė Valakams nesibaigiamos varžytinės tarpe popiežiaus ir ciesoriaus, jaunas studentas rimtai nusistatė ant visų daiktų tuštumo ir niekumo ir nejučiomis atsitraukė nuo žemiškųjų reikalų. Tuo laiku garsėjo mokslu Šv. Domininko Įstaiga, kuri suteikė daug pritraukimo ir įtakos jaunajam Tomui, jog Neapoly susiartinio su domininkonais, su kuriais po to susivienijo mintimis ir, nežiūrint, kad jo namų teiktasis mokytojas priešginiavo, 1243 m. Tomas įstojo į dominikonų įstatymą. Tomo motina, griovienė Teodora, išgirdusi tai, tuojuo pasiskubino į Neapolį tikslu įkalbėti sūnui, kad mestų vienuolyną ir liktų pasauly. Tomas, iš sūniškos meilės, nenorėdamas priešintis motinai, pasprūdo į Romą ir pasislėpė pas Šv. Sabinos vienuolius, kur tačiau neilgai teko jam viešėti, nes jo motina, sužinojusi, skubiai nuvyko į Romą. Vienuoliai, numanydami, kad prieš motinos užsispyrimą nieko negalės padaryti, patarė Tomui vykti į Paryžių. Bet griovienė Teodora veikia davė žinią dviem savo sūnam — Landulpui ir Rinaldui, kuriedu vadovavo

Toskanijoje ciesoriaus reikaluose, įsakė suminti savo brolių, ką ir padarė arti Aquapenditės. Po stipria sargyba jaunas Dominikonų novicijus buvo gražintas į tvirtumą Roccasicca. Čia-gi ir ašaromis ir gražumu ir įvairiais pažadais prašyta jo sutikti su tėvų nusistatymu. Tačiau Tomas, jausdamas savo pašaukimą, griežtai laikėsi užsibrėžto tikslo. Praslinkus vienieriems metams, Dominikonų perdėtiniai prašė popiežiaus ir ciesoriaus paliausuoti jų novicijų. Ir sugražinta Tomas dominikonams Neapoly, gi popiežius Innocentas IV, patysai iškvotęs jį, užtvirtino jo profesiją. Paliausotasis Tomas 1244 m. buvo išsiųstas į Koloniją mokintis filozofijos ir teologijos, kurias tumet išdėstinėjo Albertus Magnus. Nepaprastas Tomo nuolaikumas ir kuklumas buvo priežastim, kad jo bendraminčiai manė jį esant abejutingo proto ir vadino jį nebylys jautis. Bet kvotimams prisiartinus ir, kumet 19-kos metų Tomas garbingai pasirodė, kuogeriausia išlaikydamas kvotimus, stebintys klausytojų skaitlingumai, jo mokytojas pranašo balsu pašaukė: "Vadiname jį nebylys jautis, bet jis taip riktels mokslu, jog garsės visame pasauly". Ir tas išsipildė, nes kiek vėliau jis taip pagarsėjo savo mokslu, darbingumu ir šventumu, pasauliui stebintys jo išminčiai, jog jis buvo ir yra vadinamas ir pripažintas pirmasis iš teologų visame krikščioniškame pasauly.

Tomo atsizymėjimai ir darbuotė.

Tuo laiku jaunas Tomas darbavosi *Aristotelio Doros Traktato* rašymu. Liudininkai stebėjosi iš didžių jo gabumų. Ir po generalės kapitulos perdėtinių susirinkimo, įvykusio Kolonijoje (1245 m.), sumanė, kad Albertus Magnus ir Tomas vyktų į Paryžių: pirmasis, po doktorato apturėjimui, kad apimtų katedrą universitete, gi pastarasis, kad baigtų teologijos mokslus Šv. Jokūbo kolegijoje. 1248 m. Tomas garbingai užbaigė mokslus, o generalė kapitula paskyrė jį Alberto Magno padėjėju. Po ketverių

metų, kumet Tomas grįžo į Paryžių užimti katedrą, tai buvo jau garsus ir savo gabumais viršijo net Albertą Magnų. Dominikonų Įstaiga 1256 m. skyrė jį, kad prieš popiežių Aleksandrą IV apgintų reikalaujančius išmaldų vienuolynus, kuriuos Vilhelmas de Saint-Amour apšmeižė knygoje "Pastarųjų Laikų Pavojus". Gi 1257 m. Paryžiaus Universitetas pripažino jam doktorato laips-

skirtas dominikonų įstatymo definitorium. Pagalios apsigyveno Neapoly ir čia buvo paskirtas apimti antvyskupio sostą, tačiau atsisakė, kad atsidavus vien tik mokslui ir darbui.

Netikėta mirtis ir paliktieji raštai.

Kumet Gregorius X šaukė antrąjį visuotiną koncilijų, įvyksiantį geg. 1 d., 1274 m.

Kun. A. Tamoliūnas,

žymiausias Amerikos lietuvių rašytojas, kritikas, uolus Organizacijos rėmėjas ir nuolatinis "Vyčio" bendradarbis. Po savo raštais pasirašo A. Matutis, A. Tamoliūnas, A. Ta—mas ir k.

nį. Išguldinėdamas mokslus Paryžiuje, jis likosi artymuose santikiuose su Šv. Liudviku; išdėstinėjo įvairius dalykus apie Sielą, Dievo galybę ir tt., kas sudaro aštuntąjį jo raštų veikalą ir parašė *Katalikų Tikėjimo Summą*. Popiežius Urbonas IV 1261 m. pakvietė jį, kad mokintų filozofijos Romoje, Pizoje ir Bononijoje. Vėliau jis buvo pa-

Lugdunoje, pakvietė ir Tomą Akvinietį, tačiau kelionėje mirtis užklupo ir mirė kovo 7 dieną. Jo mokintiniai ir pasekėjai, pagerbdami, jį praminė: Visuotinasis Daktaras (Doctor Universalis), Angeliškasis Daktaras (Doctor Angelicus), Antrasis Šv. Augustinas. Gi generalė dominikonų kapitu-la pasirijo laikytis jo mokslo pagrindų prieš

visokius antpuolius, o popiežius Jonas XXII 1323 m. priskaitė jį į šventųjų tarpą. Šv. Tomo palaikų perkėlimas pas domininkonus Tuluzoje įvyko 1369 m., popiežiui Urbonui IV garbingai valdant Apaštalų Sostą. Vėliau keturiolika popiežių savaime priskaitė Šv. Tomą Akvinietį šalip garbingiausiųjų Bažnyčios daktarų: Šv. Gregoriaus, Šv. Ambrazo, Šv. Augustino ir Šv. Jeronimo.

Šv. Tomo Akviniečio veikalai, kurių Romos leidinys iš 1570 metų yra brangintinas, apima 17 tomų in folio, kuriuose talpinasi: Filozofiškasis beveik visų Aristotelio knygų Komentorius; *Katalikų Tikėjimo Summa* (keturiuose tomuose); Petro Lombardo Sentencijų Komentoriai; *Teologijos Summa* (nedabaigta), kurią užbaigė Petras iš Auvergne, — tai milžiniškas veikalas, apimęs virš tris tūkstančius perskyrimų; retas ir brangintinas Komentorius Šv. Rašto ir daug kitų vėlesnių raštų: *Catena Aurea*, Apie Monarkų Valdžią. Gi Paryžiaus išdavimas 1636 m. susideda iš 23 tomų in folio. Ferrari 1848 m. išleido Londone dar nepatekusius į spaudą Šv. Tomo Akviniečio raštus: *Opuscula inedita cum notis criticis*. Guodin'ų Antanas išleido Šv. Tomo filozofijos veikalą: *Philosophia juxta inconcussa tutissimaque D. Thomae dogmata* (4 tomai, kurie išnaujo 1854 m. buvo atspaudinti Paryžiuje). *Philosophie de Saint Thomas d'Aquin*, par Ch. Jourdain (2 tomu, Paryžiuje, 1854), veikalas apvainikuotas Moraliųjų Mokslų Akademiją ir d. k.

Šv. Tomo Akviniečio raštai yra versti į daug kalbų ir daug apie juos rašoma ir komentuojama. Ypač filozofijos ir teologijos srityje negalima apsieiti be sistematingų ir mokslingų jo principų.

Šv. Tomo mokslo versmės.

Trumpame gyvenime jis daug nuveikė. Savo raštuose, ypatingai prašmatniausiame jo veikale, žinomame, kaip "*Summa Theologica*", jis įtalpino visą intelektualį Katalikų Tikėjimo gyvenimą, pradedant nuo Šv. Pauliaus ir Šv. Augustino laikų ir baigiant savo gyvenimo dienomis. Anot vyskupo Shahan'o*), tik atskleisk garbingus to veika-

*) Sk. "*The Catholic University Bulletin*", vol. XVIII, No. 3, pusl. 18 ir sek.

lo puslapius, o surasi ištisą Išganytojo Evangeliją visumoje, Kristaus mokintinių ir Bažnyčios Tėvų ir didžiųjų Krikščionybės koncilijų mokinimą ir liūdijimą; surasi didingus Katalikų Bažnyčios dvasios ir kūno prityrimus; surasi tyrojo proto paliepinimus, teisingą šio ir būsiančio gyvenimo santikių supratimą Katalikų Tikėjimo ir Doros žvilgsniu; surasi tikrąją žmogaus prigimties išaiškinimą, tikrąjį jo tikslą, gyvenimo uždavinį ir naudingumą, visas ypatybes gero ir blogo, teisingo ir pikto, doros ir prasi-kaltimo; surasi ne tik žmogaus ir sutvėrimo žinyną, bet ir-gi būsiančio gyvenimo stovį, kad ir miglotą, vienok aiškiaime išdėstyme.

Šv. Tomas ir Bažnyčia.

Šv. Tomo Akviniečio veikuose, kuriuose telpa ištisoji Katalikų Tikėjimo mokymo encyklopedija ir neatsizveigiant, kad jie buvo rašyti XIII amžiuje, tačiau šių dienų mokslininkai daugiausia domisi jo mokymu kaslink Visogalio Dievo, Katalikų Bažnyčios ir Švenčiausios Eucharistijos. Tai trys didingieji Šventojo Tikėjimo pagrindai, kurie turi begalingai rūpėti visiems. Šv. Tomas, juoba, sutinka, kad Katalikų Bažnyčia yra tikinčiųjų draugija, išpažįstanti tą patį Katalikų Tikėjimą, dalinantysi tais pačiais Sakramentais ir esanti po gėoba vyskupų, paskirtųjų Šv. Petro Įpėdinio, tačiau mes neišgalime susilyginti su jo religiniu ir bažnytiniu Apaštalų Sosto autoretetingu. Jis rūpestingai ir tikrągiškai priparodo Katalikų Bažnyčios pobūdį ir tikslą, jos funkciją ir autoritetą, josios laisvę ir nepriklausomybę, josios geradėjystes ir begalingą įtekingumą, tačiau nei viename skyriuje jis nėra praktingesnis katalikiškojo pasaulio mokytojas, sąžinės vadas, kaip Katalikų Bažnyčios viršenybėje, kumet ją aiškina, kad yra glūdinti dieviškąją teisę Šv. Petro Įpėdinyje. Net, kumet jis mokino ir rašė, pasaulinė valdžia desperačiai kariavo su popiežiais, kad juos pavergti, tačiau jis gyveno, kad matyti tą ilgą dviejų šimtmečių kovos krizį meteoriškame bėgy. Jo bendra laikio Frederiko Antrojo ir, kumet Šv. Tomas mirė 1274 m., tai imperialistinės uzurpacijos ir bedieviškosios ambicijos prarado

savo galę ir su paskutiniaisiais iš Hohenstaufenų pranyko jų išsigelbėjimas. Jų vietoje, vienok, pakilo naujos ir tai naminio pobūdžio uzurpacijos ir ambicijos. Būta reikalo praveisti naujas reformas. Suklaidinti vairininkai sudarė neįvykdomas teorijas kas link Bažnyčios viršenybės. Ir tas traukėsi visą šimtmetį, kad įvykdinti naują valdžios vairo tvarką, kuo norėta pažeminti Apaštalų Sostą ir suteikti Dievo Bažnyčiai vien tik garbės nario teises.

Bet Šv. Tomas Akvinietis ir-gi tobulai parašė ir taip-jau galingai suformavo Euro-

ginama Šv. Tomo dvasioje, kuri pridavė drąsos ir stiprumo. Todėliai neįstabu, kad susirinkus Trento Koncilijui sustiprinti Bažnyčios kūną prieš paskutinius erezijos antpuolius, Šv. Tomo Akviniečio "Summa" buvo padėta ant altoriaus šalip Šv. Rašto ir Koncilijaus nutarimų.

Švenčiausioji Eucharistija.

Kad Šv. Tomas Akvinietis ir nebūtų parašęs kitųjų teologijos puslapių, kaip tik tuos, kuriuosna įtraukė Šventosios Bažnyčios mokymą apie Švenčiausią Eucharisti-

Julė Gedminaitė,

narė L. Vyčių 48 kp. (Springfield, Ill.), išdininkė, baigus Šv. Uršulės Akademiją, klasinių šokių mėgėja, gabi scenos veikalų lošėja, Federacijos 37 skyr. ir Moterų Są-gos 56 kp. raštininkė.

Kazimieras Žeglis,

L. Vyčių 104 kp. (Mahanoy City, Pa.) protokolų ir finansų raštininkas, uolus veikėjas jaunimo tarpe.

pos mintį kas link Apaštalų Sosto teisių ir stovio, jog tas pavojus, grėšiantis dieviniai teiktajai Katalikų Bažnyčios valdžiai, savo laiku buvo prašalintas katalikiškosios sąžinės.

Martino Liuterio užsispyrimas sugriauti Krikščionybės vienumą, buvo sutriuškintas tuo pačiu atžvilgiu, už ką Reformatoriai griežė dantis ir didžiai neapkentė Šv. Tomo. "Prašalinkite Tomą", — šaukė Buser'is, — "o aš sugriausiu bažnyčią". Bet-gi tuo laiku Popiežija buvo sustiprėjusi Katalikiškos Europos širdy ir nesugriaunamais pagrindais

ją, tai vis-vien būtų jis užsitarnavęs aukščiausios katalikiškojo pasaulio pagarbos per visus amžius. Tai buvo mėgiamiausias jo subjektas, į kurį sutalpino visą savo žinią ir meilės gausumą. Katalikų tikėjimo širdys del jo buvo amžinasis Dieviškojo įkūrėjo esimas jų altoriuose. Švenčiausioji Eucharistija tai visų malonių šaltinis, tikėjimo uola prieš pasaulio ir kūno ir šėtono antpuolius. Tai Dievo vaikų palengvinimas ir suraminimas, sielos žibintas paklydimuose ir amžinasis dieviškosios nemarybės ir laimės prizado užtikrinimas. Šv. Tomas teisingai yra vadinamas Švenčiausios Eucharistijos Daktaras ir tuo kas dieną pakelia

žavintį savo balsa, kuris garbina Dieviškąjį Kalinį, užslėptą viso pasaulio bažnyčių altoriuose. Kas-gi gali viršinti didingumu ir poezijos grožiu Švenčiausio Sakramento pamaldas ir Mišias, popiežiaus įsakymu jo parašytas Dievo Kūno šventei. Iš jų tai paimta *Tantum Ergo, O Salutaris Hostia, Lauda Sion* ir kitos rinktiniausios dievotumo ir tikėjimo ir meilės giesmės, nesulyginamos krikščionybės metraščių literatūroje. Su *Stabat Mater* ir *Dies Irae* tos giesmės sudaro pasaulio garbingiausią sąjausmą, gailėsčio ir dėkingumo trilogiją.

“Kurs-gi rašytojas”, — sako vienas istorikas, — “taip surišo savo vargą su kiekviena šventviete, kurs-gi taip surėdė, kad dešimty tūkstančių bažnyčiose šimtmečiais atsikartotinai ir niekad nesibaigiamai skambėtų džiaugsmo ir garbės antifona? Jis, kurs gyvena prie Dievo altoriaus ir gaivinosi dangiškąja manna, kurio kalba buvo su Dievo sūnumis, jis vienas tegalėjo angelų giesmę išlieti į žmonių kalbą”. Taigi katalikiškoji poezija ir katalikiškoji dailė, tūnanti magiškame didingo mokyklų Mistro grožiuje ir Dantės Alighieri'o *Rojuje* ir Leonardo da Vinci'o *Paskutinėje Vakarieneje*, nurodo aukščiausį majestotینگumą, į kurį gali pasikelti žmogaus genijus vien galimu dangiškojo mokslo sustiprinimu ir galingais jo ža-vėsiais.

Dievas ir pasaulis.

Didinga Angeliškojo Daktaro knyga yra pagrįsta prakilniu ir tikringu jo mokiniu kas link Dievo, kaip Pirmosios Priežasties, pasaulio ir žmogaus Sutvėrėjo, visų aprūpintojo ir užlaikytojo. Tvėrimas tai Dievines meilės veiksmas, gi žiaurusis pikto esimas tai šėtono ir žmogaus silpnybių padaras. Sutvėrėjo garbė yra tikrasis sutvėrimo tikslas ir tikringoji aukščiausiųjų žmonijos pasirizimų kibirkštis.

Savo mokiniu kas link Dievo Šv. Tomas kiekvienu žingsniu kauja išgalėjusį jo dienų panteizmą ir materializmą. Turint omeny tąsias klaidas ir papiktinimus tųjų ilgų ir karčių kovų tarpe Bažnyčios ir ciesa-riaus, sako kardinolas Newman'as, juoba, Katalikų Bažnyčia niekad nebuvo didesnia-

me pavojuje, kaip bėgančiame šimtmečiu prieš užgimsiant Šv. Tomui. To laiko panteizmas, stiprinamas intelektualio arabizmo ir fantastinio judaizmo sriovėmis, tumet buvo įsivyravęs. Dievas buvo viskas ir žmogus buvo aukščiausias jo apsireiškimas. Tada nebuvo asmenio Dievo ir nei Dievo valios apreiškimo žmogui. Tumet nebuvo laisvos valios ir materija buvo amžina; tuo laiku nebuvo asmenės sielos, tik buvo paprastoji siela, sklaidžiojanti, taip sakant, po pasaulį. Šv. Tomas dėl mūsų šiandieną ištikrųjų yra gyvuojas domėsis, kadangi šių dienų panteizmas ir materializmas esmėje yra tas pats su tomis pačiomis didžiai pragaištingomis klaidomis, kurias jis triuškino tvirtu ir nesugriaunamu savo mokslu. Tos pačios klaidos vėl atsikartoja ir įsitvėrę to pasmerktojo atėizmo, kurs diena iš dienos darosi biauresnis, garsina vis žiauresnę kovą prieš asmenio Dievo ideją, prieš Senojo ir Naujojo Įstatymų Dievą, net prieš Dangiškąjį Tėvą ir pasirizęs sugriauti visą civilizaciją, by tik prašalinti Dievą iš žmonių proto ir širdies. Jeigu Šv. Tomas Akvinitis sugrįžtų mūsų žemėn, jis matytų viduramžių panteizmą, triumfuojantį ir literatūroje ir dailėje; ir-gi matytų viduramžių materializmą, triumfuojantį smagumų ir lėbavimų garbinime, žmonijos draugingumo ištvirkime ir žemiškosios laimės adoracijoje. Taip-gi matytų, kad tos pačios pragaištingos klaidos patapo pagrindais mokyklose, teismuose ir valstybių institucijose, nei-gi stebėtusi, kad buvusi krikščioniškoji draugija skubiai praranda pagarbos vertas ypatybes ir virsta nedoros ir gyvuliškos stabmeldybės linkon. Vien tik Katalikų Bažnyčioje jis rastų tyrą ir sveiką mokslą apie dangaus ir žemės Sutvėrėją, viso Gėrio šaltinį, visos gyvasties ir pradžios ir tikslo ir grožio ir tiesos raktą, ir dieviškąjį visos žmonijos mylėtoją.

Šv. Tomas ir Popiežija.

Nuo pat pradžią Šv. Tomas buvo ir yra popiežių sargas ir vadas. Virš 50 popiežių išreiškė jo garbę ir jo mokslą pagarsino saugiu ir tyru ir, kad kiekvienam teologui yra reikalinga ir būtina nuodugnai studi-

juoti jo mokslas. Gi Leonas XIII į garsias savo enciklikas visados talpino neišseriamus Šv. Tomo teologijos ir filozofijos turtus. Minimas popiežius vyriausia gilindavosi į Šv. Tomo raštus visuose sąžinės ar politikos reikaluose. Ir neveltui jis buvo vadinamas Angeliškojo Daktaro aidas. Net ir darbininkų klausime, kas link darbo ir kapitalo, jis išleido garsią encikliką, pasirem-

Apolionija Stašaičiūtė,

L. Vyčių 27 kp. (Norwood, Mass.) vice pirm. ir uoli veikėja jaunimo tarpe. Nepaprastai gabi moksle. Baigusi žemesnes mokyklas su dovanomis ir aukso medaliu, dabar siekia aukštesnio mokslo.

damas Šv. Tomo principais. Tas pats randasi ir visuose kituose Bažnyčios, sąžinės ir žmogaus reikaluose. Mes-gi turime būti įsitikinę, kad būsiantieji popiežiai ir-gi suras neišseriamas katalikiškojo mokinimo versmes, tą patį Šv. Dvasios globojimą visose išaukštintosios jų valdvietės pareigose.

Paryžiaus Universitetas.

Šv. Tomas Akviniėtis tai garbingas Pa-

ryžiaus Universiteto išdaviny, todėl galingi didžiūotis savo mokytojais ir mokymosi sistema. Minimas Universitetas, įsteigtas popiežių ir tų pačių ugdintas iki garbingo ir garsingo iškilimo, buvo pirmutinė intelektualė anų amžių tikėjimo įstaiga. Tiesioginiu ar netiesioginiu būdu visi Europos universitetai yra jo vaisius ir išaukštintasis jo įtekmingumas susekamas kiekvienoje Europos šaly. Visi mokslai, šventieji ar pasauliniai, daug pasisavino iš galingojo mokslo ir doros gimdytojo. Karaliai klūpojo prie jo daktarų kelių, o nesuskaitytini vyskupai apėmė Prancūzijos ir kitų šalių vyskupijų sostus po užbaigimui jame mokslo. Universiteto profesorių sąstatas vaizdavo mokslo žiedą net iki Prancūzijos Revoliucijos. Per ištisus šimtmečius jo daktarai skirstėsi po visą Prancūziją, kaip klebonai, kanauninkai, administratoriai, mokytojai ir, būdami doringi šalies vadai, tobulino žmonių širdis ir protus. Eretikai drebėjo ir tironai svyravo, kumet tie mokslo vyrai mokytojavo laisvėje ir pagarboje. Jie mokino turtinguosius paveldėti visą galimą mokslą, neatsisakydami teikti to pačio ir neturtingiausiems, tad-gi, tuomi parodė tikrąjį demokratingumą ir buvo tikringais, tikroje to žodžio prasmėje, demokratais.

Innocentas III ir Bonifacės VII baigė Paryžiaus Universitetą ir buvo ilgai mylimas kūdikis popiežių, kurių tikiybiniams ir pasauliniams reikalams ištikimai tarnavo ir, kurių laisvę apgynė ir ilgiems metams užtikrino nuo Vakarų Schizmos priešgynybių ir intrigų. Tos garsingos mokslo įstaigos metraščiai yra "taip turtingi šlovėje, kaip jūrių dugnas", gi skaisčiuose jų puslapiuose yra auksu išrašytas Tomo Akviniėčio, kaip šventojo, didingo teologo, filozofo ir visuotinojo daktaro, vardas.

Teologijos Arkitektas.

Šv. Tomas matė Paryžiaus Notre Dame Katedros užbaigimą ir kitų gotiško stiliaus rūmų, kuriuos tikinčioji ir duosnioji Prancūzija statė Dievo garbei ir šlovei. Bet-gi jis buvo didesnis arkitektas, negu koks kitas Europos mistras statytojas ir rūmams, kuriuos jis pastatė Dievo garbei ir šlovei, buvo skirta pergyventi tvirčiausius namus, ko-

kiaus žmogaus genijus galėtų išgalvoti ir pastatyti.

Į Šv. Rašto ir Bažnyčios Tėvų mokymą jis įdėjo tobulingą Katalikų Teologijos sistemą ir visa tai pagrįso istorijos ir proto mokslais. Savo genijaus gale jis suvienijo visas dalis ir įstabingai ištaisė mokslingiausia erudicija, įsigilindamas į visas proto versmių jėgas. Vienumas ir tvarka, logika ir nuoseklumas, tai dominuojančios didingos jo struktūros ypatybės, taip, jog visi, kurie dievotai įžengia, atsidūria dievinio intelektualingumo apimty. Prieinama filozofijos ir prityrimo keliais, kurie yra platūs ir lengvi, gi jų erdvumas skamba dieviškąja muzika, kumet iš aukščiausios viršūnės amžinai šviečia Išganytojo Kryžius, apšviečiantis pasaulį per visus amžius.

—x—

J. A. V—nė.

Pančiams dylant.

Veržias vulkanai, debesys dūmų
kyla į dangų, trykšta ugnis.
Persprogo žemė ir laiku ūmu
vėlei apsupo viską naktis;
tik dar spindėjo lava ugninė,
kurią kvėpuoja mano krūtinė.

Uolos siūbuoja į jūros krinta,
ūžėsy miršta maldos balsai,
skriosdami dūmų debesį tirštą
ir bangos šneka, kur tik klausai.
Tik bangos šneka, jų balso aidas
per aukštus kalnus pinasi, sklaidos...

Jau ima lietus, amžiais užkepę,
mūsų krūtinių džiaugsmui karšti.
Kur tik pažvelgsi, čia rytu kvepia,
reiškiasi norai skautūs, aukšti.
Skamba tik imnai, laisvės skelbėjai,
plačiai išsklaido juos vėjų vėjai.

Sulauktas laikas laisvės sparnuotos
kiekvienai sielai rodo kelius,
palaidos rankos prakaitą šluostos,
aukštyn pakeltos, laimina jus:
jūs vardus rašo amžinoj knygoj,
kurie nurimot pilies žvalgyboj!

Pinsim vainiką ne iš žolynų,
kuriais didvyrių puošim kapus,
bet iš gražiausių tų brangumynų,
darbų teisingų, ir puošim jus,

Kraujo lašelis, del laisvės tiškės,
tuojau išaugo akmenų bokštas,
žemės krikštynos, prašom kūmus.

Prašėme saulę, skautų mėnulį,
— aušra bobutė kūdikį prausia, —
jis dar silpnutis, dar vygėj guli,
bet mes jam vardą duosim gražiausią,
Kokio dar niekad nebuvo kaime,
bet kurio žmonės ilgis ir trokšta,
jį pavadinsim *žmonijos laimė*
ir pasodinsim į aukštą bokštą.

Mano aušros rausvi skruostai
bučiuoja kūdikį slapčia,
bet ji pati labai aukštai,
tik bokštan leidžiasi nakčia...

—x—

MANO DRAUGAS.

Mano draugas pirmutinis —
tai svajonės.

Mano darbas kasdieninis —
tai karionės.

Mano draugės — tai vargelis
ir ilgėsis.

Mano darbas — tai laikštingalų
šnekėsis.

Mano įrankiai-garseliai
ir akordai.

Mano obalsis kelionės:

— Sursum corda!

Mano širdį nuramina
spindulėliai...

Aš atilsis, kur perkūnai
trankos vėlei...

Mano vieno tik svajonės,
svajonėlės...

Niekur manęs nepalieka,
varguolėlės...

Nuo pasaulio aš atskirtas
tik su jomis,

Gi lekiu, kalnais, kalneliais
ir dausomis...

Mano broliai-debesėliai
ir žvaigždėlės;

Žiūri ir taip tikrai rodos
tai akelės.

Mano tėvas — tai žemelė
štai sierioji...

Turbūt, neužilgo šauksi
mylimoji...

P. Mačiulis.

PRIEVAKARYS.

DIENA nuo pat ryto nei šiam nei tam nusidavė: tai lietus, tai kruša, tai vėl pasirodys saulė, tai vėl — aplinkui tamsa, nyku, neramu...

— Vis-gi ir šandie kelsiuos ir eisiu universitetan, nors ir perkūnijos trunkysis, manė sau vienas studentas, pamatęs, kad laikrodėlio rodyklės jau pro septintą valandą penkias minutes prapypsėjo. — Dievaži, ką man lemia tas sapnas, kurį tik-ką esu matęs, per miegus?.. A-a, taip: dvi nauji knygi man kaž-kas atsiuntė dovanų už kokius tai mano darbus; atsimenu, kad vieną pradėjus polapiu sklaidyti, kiekviename pusiapy buvo įdėta po gėlelę, o pačiam vidury — geras žiupsnys gėlių, bet kaip-gi jos buvo gyvos!”, galvojo jis, rankiodamas, išbudęs, sapno siūlelius.

Bet, kai jis apsiprausė ir apsirėdė, bei kumet miegai išlakstė, kaip sakoma, jis prisiminė, kad ketvirtadienio būta, vadinasi, viena savaitėje diena, kada universitete darbo veik nesimatė.

Tad, ilgai negalvodamas, nusprendė tą dieną neiti į auditoriją, bet namie padirbėt. Žinoma, turėjo omeny knygą, medžiagą kvotimams ir tt.

Dėja, ant staliuko jau nuo kelių dienų bepūpsas laikraštis jam priminė, kad nėsas dar atsakęs p. redaktoriui į jojo užmetimus, tariant, neparašęs korespondencijos. Todėl kad tą dalyką jau sykį užbaigus ir davus smegenims naujos medžiagos pakedenti, jis prisėdo rašyti.

Parašius, reikėjo ir laišką pasiųst p. redaktoriui, kad atsiųstų jam atspausdintą jo korespondenciją seniau.

Ir, kai abu darbu buvo padarytu, mieste pasigirdo paprastasis kanuolės šūvis, kuriuo reguliuojamas pusdienio metas.

Už pusvalandžio pradėjus pietauti, mūsų studentas nesijautė taip gerame ūpe, kad grįžus į kambarėlį prie knygos, kuriai buvo padaręs iš ryto pažadą.

Kita mintis įsmigo jam garvon: n at, buvo dar neišrištas galutinoj formoj apta-

rimas, ką padarius su pinigais, kurių pretendavo kiti kuopos studentai. — Et, tikras esu kad daug daugiau galima bus nuveikti rytoj, jeigu šandie smegenys ras distrakcijos dirvą, svarstant kuopos reikalus”, sprendė mūs moksleivis, iš kurio akių gaiėjai prie stalo pastebėti, kad sumanęs ką-tai rimto nuveikt ir po piet.

Reikia pasakyt, kad mūsų studentai užsieniuose tankiausia gyvena pasisklaide po miestą, jeigu kuriame-nors jų suvažiuoja bent keli. Todėl ir mūsiškiam reikėjo dar užėiti pakeliui pas kitus, kad visiems galima būtų in corpore susirinkti.

Kumet iš dalyvavusių susirinkimo tarpo buvo išrinkti dienos pirmininkas ir sekretorius, pereitą prie protokolo skaitymo.

Esant dar nesuerzintiems dirksniams posėdžiavusių, neilgai tesiginčyta dėl kairių įneštų į protokolą pataisų.

Rodėsi, kad ir kitus dienotvarkės puuktus pavyks ramiu būdu išrišti, bet kur tau!

Daugumos būta jau iš anksto nusistačiusios, kad opoziciją pakirtus, todėl, savaime aišku, kad argumentai su pamatuotais įrodymais (dokumentais) čia nieko negelbėjo.

Reikia aiškumo dėlei pasakyti, kad susirinkime dalyvavo 5 prieš 1, todėl, balsuojant, klausimas rišamas ne objektyviai, bet subjektyviai.

Suprantama, tokiais atvejais nesunku įrodyti penkais balsais prieš vieną, jeigu a priori yra nusistatymas nuspręst balsų dauguma, kad iš ozio gali išsirtuliojimo būdu pasidaryti karvutė!

Taip buvo pasielgta aprašomuoju momentu, nes mūsų studentai dar, matomai, nesupranta, ar suprast nenori, ką daro ir kiek iš to moralės turi naudos.

Kai susirinkimas trukšmingai buvo dienos pirmininko pertrauktas, reikėjo tik patraukti pečiais, turint perspektyvoje mūsų “didvyrius”, žadančius ateity “pajudinti” Lietuvos žemele.

Oi, daug dar vandens Nemunu nupūskuos į jūres, daug dar lapų supus, daug nau-

jų žaliuos, kol mūsų kraštas susilauks objektyvės tiesos gynėjų, nes iš mūsų tarpo, t. y. mūsų karta perdaug dar skysta smegenimis!", protavo sau, grįždama iš susirinkimo studentas.

Saulė jau buvo gerokai nukrypus į vakarus, o dangus apniukęs, it toje žmogaus vaidentuvėje, kada jinai negali žmonėse rasti žmogaus paveikslo, bet kaž-kokius siluėtus, neaiškius ir nurus, įklimpusius į savo asmens didenybės kilimą.

Ištikrųjų, atseina mums pasisakyti su Puškinu:

"Visiems mums mokslo gai užteko,

"Nors Dievaži kaip, kam ir kiek,

Dr. P. Šivickis,

Praeitame "Vyčio" numery jau minėjome apie filozofijos daktarą Pr. Šivickį. Dabar gavome žinių, kad Dr. Pr. Šivickis yra pakviestas profesorium Filipinų Universitetan, Maniloje, Gamtos fakultetan, kur sykiu bus ir zoologijos departamento vedėjumi. Rugp. 19 d. laivu "President McKinley" jis išplaukė į Manilą, Filipinus.

Dr. Pr. Šivickis buvo gavęs pakvietimą iš Lietuvos Universiteto. Tačiau, nepaprastai turtinga Filipinų salų fauna ir flora, kuri duoda jam progos dar geriau pagilinti savo specialybę, nulėmė jo pasiržimą. Po dviejų metų jis grįšias Lietuvon.

"Bet mums 'moksleiviams'... vis [tiek!"]

Po valandėlės dangus taip susiraukė, kad net baugu darėsi aplinkui. Kaž-kur toluomoje pasigirdo duslus griaustinio urzgimas; vėjas supykęs gainiojosi paskui ža-barus, lapus, kartais net graižėsi aplinkui, rod's stengdamasis kaž-tai nustverti.

KUN. JURGIS A. PAULIUKAS,

L. Vyčių 41-mos kuopos dvasios vadas, didis jaunimo rėmėjas, dabar eina Pan. Šv. Apreiškimo parapijos (Brooklyn, N. Y.) klebono pareigas.

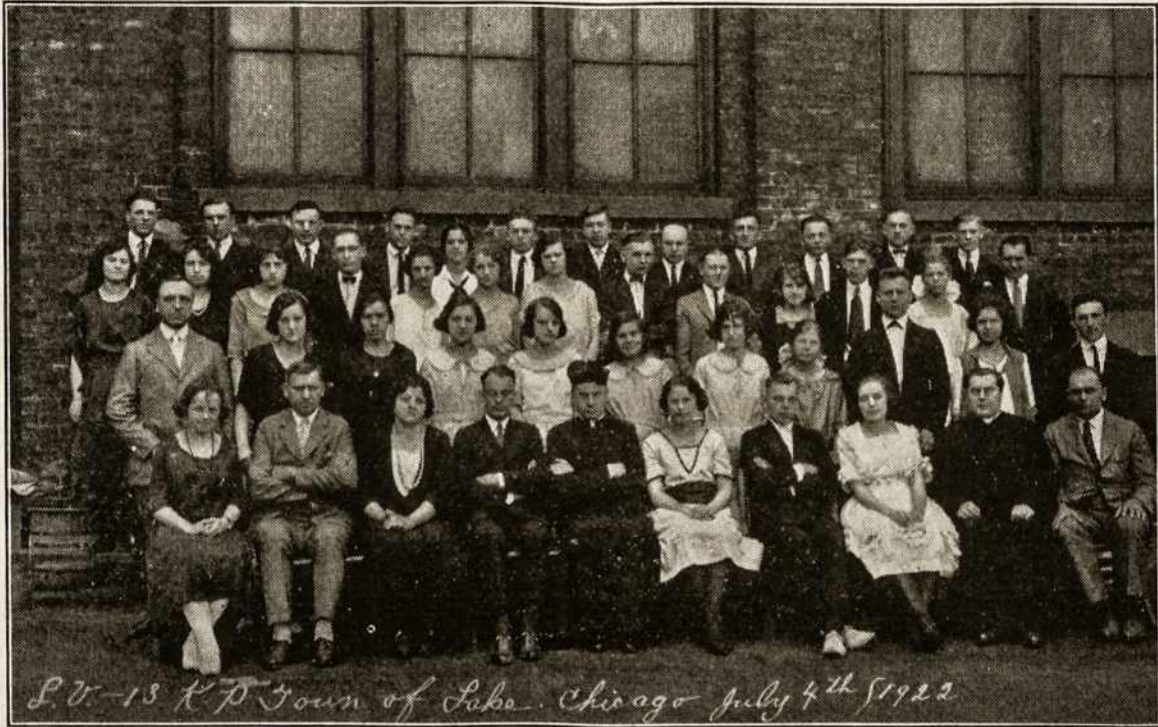
Keletas skersgatvių beliko prait, ir štai bebūtų priėjęs savo buto, tik nelemtas lietus taip didėliais lašais prapliupo, kad ir su lietsargiu būtų buvę sunku nesušlapti. Mūsų studentukas, prisiglaudęs prie sienos, pavylo akimis žiūrėjo į "laiminguosius", kurie galėjo turėti ir lietsargį, o jis tik saldžiai svajoti tegalėjo apie tuos, būsimus laikus, kada pirsks lietsargį, šypotis lūpų kraštais,

nes juokų nebebuvo, jaučiant varvančius per nugarą vandens lašus.

Audrai aprimus, jis vėl atsirado savo kambarėly, kurį ryto metu buvo apleidęs, kupinas įvairių sumanymų, kurių nei vienas nepasiekė tikslo.

Tumet jis tik suprato sapno reikšmę: mat vienmintis jam ištikimas draugas tegalėjo būti knyga, kurią nuolatos beskaitant galima taip pamylėti, kaip tas gėles, matytas sapne, knygoje pluoštais išdėstytas.

Roma, 26—IV—22 m.

Laumės Sūnus.

Meilė ir grožis.

Nondum amabam, et amare amabam
querebam, quid amarem amans ama-
re.

Confess S. Augustini.

Aš dar nemylėjau, bet mylėjau meilę,
ir mylėdamas ieškojau ką pamilti.
Šv. Augustino Išpaž.

AUDŽIA ypatingas gaudulas.

Jo gausmas aidai po platųjį pasaulį. Įvairūs balsai, slėpiningos gaidos... To gausmo klauso žmonės, klauso atsidėję, bet ne visi gali jį suprasti, šventai pajauti...

Viena gaida ypatingiausia. Ji aidai aukš-

tybėj, erdvėj. Pasiekia Priezastingumo, Išminties, Tobulybės — dar skardžiau suskamba, grįžta žemėn... Retas tos gaidos tegirdi. Bet kas ją išgirsta, lieka palaimingas. Jį apgobia Amžinybės dvasia. Slėpiningoji gaida pasiekia jo esybės gelmės — sielos, pripildo ją šventumo. Iš jo spindi tikras žmoniškumas, akys dega malonumu,

šventu savigumu. Jis vis aiškiau girdi stebuklingąjį gaudėsį. Visa aplieja ypatinga šviesa. Tada pažįstama kurybos galios, mokama įvertinti tikroji žmogaus didybė. Palaima galingais sparnais nusileidžia jo širdin. Jojo siela yra varpas. Tas gaudėsysis randa atbalsio kitose prakilniose sielose. Pinas tos slėpiningos gaidos, kyla aukštybėn, leidžiasi žemėn, aidėja, virpa visumos versmėje...

Tas ypatingasis gaudulas — gyvenimas, o slėpiningoji gaida — meilė.

Mumyse glūdi pasaulio Kūrėjo įdiegti gyvenimo slėpiniai. Mums pavesta gyvybės jėgos sauga. Bet patsai gyvatos šaltinis mums nepriklauso. Todel mes ir neturime teisės jo teršti. Jeigu kiekvienas privalo tėvynei ir žmonijai, iš kurių jis viską semia, ir jeigu vertingiausias tas žmogus, kuris savo jėgas pašvenčia tėvynei ir artimo labui, tai nepamirškime, kad visa to tikslas — gyvenimas. Jausmas, kad Dievo suteikta gyvybė teka iš amžių glūdumos, verčia žmogų patį save gerbti. Kada mes visa suprasime, tai noromis pamesime geidulius, kad išlaikius savo gyvenimą skaisčiu ir tokį perleidus savo ainiam.

Dabar arčiau prie tikslo. Pirmiausiai pažymėtina, kad meilė pas mus suprantama per daug plačia prasme ir tuo dažnai teršiama jos vardas. Meilė nieko nereikalauja, bet dabina tą, ką ji turi. Vienas kitą mylėti reiškia tik tai, kad jam lengviau tą meilę turėti. Meilė galima tik skaistiams, nes meilė ir skaistybė — viena nedalinama vienata. Kurie vienas kitą myli, nieko iš vienas antro nelaukia, negeidžia. Jiems terūpi skaistus žmoniškumas, dvasios kilnybė. Jiedu vienas antru nepavyduliuoja. Iš aukštybės jiems žiba šviesus žiburėlis — meilės žvaigždėlė. Juos gaubia amžinybės ūkai. Jų gyvatoje malonus sąskambis. Šventas jausmas skatina juodu į darbą, teikia jėgos. Tikrai mylintis nepažįsta nesitikėjimo. Jis myli nežiūrėdamas, kaip į tai atsiliepia mylimoji. Bet tikroji meilė visados randa atbalsio kito sieloje. Norint žinoti kas yra meilė, reikia pažvelgti į žmogaus esybės gelmes ir įstebėti, kaip jis jose tūno, kas jis yra. Meilė kyla iš mūsų esybės branduolio

—sielos. Nenusileidęs į esybės gelmes ir nepatyręs tosios dvasinės padėties, žmogus negali išmanyti, kas yra meilė. Gi sekdamas savo dvasinį gyvenimą gaii pajauti gyvybės aušimą ir jos pilnybę; turinėjant esybės gali augti ir tikrosios meilės jausmas. Beauštant jo gyvybei, žmogus pasijaučia esąs vienas. Jis yra mėginęs pasaulį ir savę; pasijuto apleistas. Niekas jo nenuskandžia. Nė su kuo negali pasidalinti savo mintimis. Kyla vienumos jausmas. Bet žmogaus "aš" ieško išeities. Jo esybė apgobta geismų, troškimų; visa kas pinasi. Pajaučia lyčių trauką. Bet geismai nevyrauja. Žmogaus esybė daug aukštesnė, kito ki jos siekimai. Tada iš jos esmės plaukia tyras meilės jausmas. Žinoma, šiame atsitikime žmogus turi būti aukštai iškilęs. Jis daugiau negu kiti gyvena dvasios gilybėse. Tikroji meilė yra pažymys aukštai pakilusio žmogaus. Jis daugiau pažįsta daiktų esmę, nes gyvena jų viduj, kaip pats savyj. Jis yra šviesos žmogus. Pati meilė yra kūryba, o jos esmė pasaulio Kūrėjas. Šv. Raštas sako: "Dievas yra Meilė". Meilė galima ne tik jauniems, bet visiems. Tikroji meilė nežino jautulių, geismų; ji — neliečiama šventenybė.

Dažnai sakoma esant jautulių meilės. Matyt, nežinota, kad tai negalima pavadinti meile. Niekas negali įvertinti, kokią nuoskaudą daro jaunuomenei jautuliai, žadėdami to, ko negali duoti. Meilė reikalinga viso žmogaus ir visa kas jame gera. Visa tai sukimšti vienon jautulių sritin — tas pats, kaip vienon saujon sugniaužti visą vandenyną. Kada žmogus myli ir vertas meilės, tai ji amžinai tūno jo sielos slapybėse. Neapleidžia ji bernelio, ar mergelės nė skausmo valandose — spindi lig žėrintis Aukštybės spindulys. Kurie tenkinasi jautuliais, nepažįsta ir nejaus jos niekados. Meilė, meilė!.. Tai jiems tuščias, beprasmis žodis. Meilę jie laiko jautulių "karaliene".

Kad jaunuolės (!) pažintų jautulius, nebūtų tokios vylingos ir suviliojamos. Neskęstų jos tada erotingumo bangose. Kiekvienas mylimojo poilgis ar prašymas turėtų pakelti klausimą: ar jis nori sau smagumų

ir jos dergimo ar skaistaus širdingumo ir garbės? Jeigu reiškiasi jautuliai — bernelio meilė — veidmaininga, vylinga. Mergelė tik tada temyli, kumet savo prakilnumu, skaistyste valdo bernelio geismus ir gražina jo sielą. Bet jeigu ji meilės temato erotingume, žvilgsniuose, glamonėjimuose — yra tušti būtybė, kūrybos “išgama”.

Meilę negalima svajoti. Juk svajojant

Z. Bajorinaitė,

narė L. Vyčių 13 kp. (Chicago, Ill.), gabi moksleivė. Už pasižymėjimą moksle yra gavusi stipendiją St. Gabriel High School, dabar lanko Šv. Xavero Kolegiją, kuri prirengia mokytojas aukštesnėms mokykloms. Nuo pat mažų dienų priklauso prie Vyčių ir jau kelinti metai kaip darbuojasi eidama kp. raštininkės pareigas. Be to, gabi sceniškų veikalų lošėja.

mintys iš žmogaus nekyla, tiktai jos plaukia tojo sąmonėje. Svajotojas — tinginys, vargšas. Meilė yra tyras širdingumas, malonumas. Aišku, kad jų negalima svajoti. Geismai tėra svajojami, o ne meiė. Meilė gali būti teikiama ne tik vienam, bet ir daugeliui. Kuo kuris daugiau myli, tuo jis yra do-

ringesnis, palaimingesnis. Kuo mergelė ar bernelis daugiau su meile atsimena žmonių, tuo yra skaistesni, gražesni. Doringa, skaisti jaunuolė myli ne vieną, bet visus. Šventai ji pajaučia meilės gilybę ir esmę. Tosios esmė randasi daug giliau, negu kad mano poetai su savo išviršinio grožio poezija. Gal būti, kad tas šalingumas — senovės įsrava. Graikai išlaikę grožio pavyzdžių dailiajam menui, meilėje pirmojon vieton dėjo tik išviršinį grožį. Bet Afroditės gražumas negali būti idealas dabartinei žmonijai, ypač mums — jaunimui. Turime ieškoti toburesnių, geresnių idėjų. Senovėje dvasinės meilės nežinota. Jeigu ir buvo kokios nors “Platono meilės” svajonės, tai tik svajonės — sapnai nieko bendra neturi su meile ir neverti jos vardo. Tuo vardu dabar daugelis supranta aukštąją dvasinę meilę, mano vadinamą “tikrąja”. Bet griežtai dalyką imant, nieko tarp jų panašaus nerasime. Aukštesnis meilės supratimas įgytas krikščionybės dėka. Bažnyčia skelbė žmonijai Kristaus mokslą ir dieviškas doringumo tiesas. Ant jų tūno civilizacijos ir visuomenės labas. Išmintis, dora, meilė yra trejybė. Kas nėra išmintingas, doringas, tas negali mylėti.

Pradžioje meilė retai tėra gūi ir pastovi. Tokia meilė beveik nereiškiasi tarp jaunųjų, kurių patraukimas glūdi doringume. Vienok tokie atsitikimai galimi. Pirmoji meilė turi didelės įsravos visam gyvenimui. Čia aš nenoriu pasakyti, kad yra “pirmoji, antroji ir tt. meilė”. Ne, to būti negali. Tikroji meilė nežūna niekad. O kas nyksta, tai — geismai. Kuo labiau žmogaus gyvybė aušta, tuo daugiau ir meilė auga. Kurie tikrai myli, būtinai meilėje didėja. Meilės nušviečiama siela skaidėja, darosi prakilnesnė. Bet žmogus turi plėtoti savo esybę, tobulintis.

Negaliu nepaminti ir Afroditės—Pandemos garbintojų. Jie baisiausiai skaudžia žmoniją. Jiems neskirta nei spindulėlio meilės; juk joje visa auga, bujoja, o čia — griūva, nyksta. Su šiuo priešu pasaulis kovoja šimtus metų, bet kovos galo dar nematyti.

Meilė apšviečia gyvenimo tamsybes. Jos šviesa prasiskverbia praeitin. Ji savo auk-

šiniai spindulėliais švelnina ateitį. Iš meilės kilusieji skausmai geriausiai meilę saugo*). Nėra didesnės meilės už skausmuose subrendusią!..*) Nėra didesnio skausmo už meilėje kilusį...*)

* * *

Grožis yra žmogaus esybės — sielos savybė. Turime skirti dvasios ir veido grožį. Kartais kas nors yra apveidus (gražaus veido), bet negražus. Jeigu mergelė turi tikro grožio, tai jis ją peršviečia. Jos akys dega nekaltybe. Aštrus, žavėjamas jos žvilgsnys. Skaistūs jausmai, palinkimai, troškimai. Širdis liepsnoja tyra meilės ugnėle. Graži ji lig angelas. Bet... bet tai didelė retenybė. Daug mūsų "lelijėlių" — gailėtini pseudo-civilizacijos padariniai. Jos negali nei mylėti, nei būti mylimos. Veidmainingi jų skaistūs veideliai ir maloni šneka, visa jose veidmaininga, neskiriant nė meilės. Jos save laiko "širdžių karalienėmis", nori, kad prieš jas lenktūs visas pasaulis. Visa tai — tuščias, išsvajotas, gaištingas savigumas. Tokios tai "demoiselles du monde" neturi namų, tik vienas apystovas, nenori turėti draugų-ių, tik vien "vergų".

Jeigu mergelė yra ir gražaus veidelio, bet neskaisčios sielos, tai gražumas tėra tik kaukė. Jos širdis verda geiduliais. Geismingi, vylingi — žvilgsniai. Ji grimsta erotingumo jūrėn — žudo savo siefą. Gyvenimas, idealai, Kūrėjas jai — niekai... Ji nežino vieną dievą — Erotą. Kasdien ant jo aukuro sudegina žmoniškumo dalelę, jam atnašauja nekaltybę, dorą. Baisybė, šlykštybė, kūrybos išgama!..

Grožis yra ypatingas slėpinys, jis aukštai surištas su žmoniškumu ir gyvybės ašimu. Grožis teveikia tik skaistų žmogų. Jį pajaučia tik nekaltieji, širdingieji. Grožis ir skaistybė — dvynučiai. Bernelis tepamatys mergelės grožio, pasilikdamas kilniui, o mergelė bernelio — būdama šventybės jausme.

Dainiai dažnai priskiria moterims angelų grožybės ir deivių savybes. Vienok greitai patiria, kad tai paprasta moteris ir nė

kuo nesiskiria nuo kitų. Pasirenka dėl to, kad temoka branginti apveidumą (veido grožį), o negali įžvelgti esybės slapybėsna. Kada grožis vaizduoja sielos ir kūno sveikatą, jis visados yra žavėjamas. Grožis — pasaulio galiūnas, ir moters grožis daug valdingesnis už vyro. Tai — viena tų prigimties dovanų, kurios labiausiai siekia moters, nes ji yra gyvenimo gerybių versmė, suteikia laimės įsraivos ir jėgos. Dar-gi tokia protinga ir giliai mąstanti moteris kaip De Stal sako, jog ji noromis mainytų savo gabumus į kokią nors grožio savybę.

Bet vienok grožis nėra būtina meilės sąlyga. Tai nėra *conditio sine qua non*... Jeigu siela nepasizymi dorybėmis, tai visų gražiausias veidelis nusibosta. Grožis, apsiereiškiantis veido gražumu ir malonumu, tveria neilgam, nužydi lig pavasario kvaputė. Širdis ir pobūdis yra geriausi magnetai. Vyru grožis mažiau svarbus, kaip moteriai. Bet to nežiūrint turi savo reikšmės. Montaique sako: "Gražūs vyrai, nors kitomis savybėmis nepralenkia kitų, lieka galingais minios vadais". Aristotelis pasakė: "Jiems pritinka liepti". Žinome: Alkibiadij, Periklį, Augustą, Cezarį, Aleksandrą Didįjį buvus žmonėmis gilaus proto, bet ir nepaprasto gražumo. Galingas vyro įrankis — gražus sudėjimas. Moters grožis neribojisai vien sudėjimu. Kai kada išviršinio grožio savybės jai daro didelės nuoskaudos: atitraukia nuo plėtojimo protinių ir dorinių pajėgų. Gražuolės gali kerėti širdis savo gražumu, bet jeigu jos jų neįstengia sužavėti dorybėmis, proto ir širdies kilnybe, tai virs tuščiomis būtybėmis, nustos vertės žmonių akyse. Dvasinis grožis glūdi pobūdyje (gymyje). Veido gražumas sujaudina grožio jausmą, bet neliečia širdies. Grožio įtaka jaučiama koku nors originaliu nuo vienodumo nukrypimu. Nelengva pasakyti kas moteryje verčia vyrą ją įsimylėti, arba vyre traukia moterį. Daugiau tik žavėja pobūdis, negu apveidumas. Giliausioji meilės priežastis glūdi ne veido grožyje, bet sprendžiamos reikšmės turi dvasinis grožis, t. y. pobūdis.

Mažuma pasakysiu ir apie jaunuųjų elgesį — koks jis yra ir koks turėtų būti.

*) *Putinas*.

Žmogus Kūrėjo leistas žemėn, kad jis žmoniškas būtų. Visuomenė sudėta iš dviejų elementų: vyrų ir moterų. Nuo jų santykiavimo pareina žmonijos linksmybės, skausmai. Lytys galingiausiai viena antrą veikia. Žmogus gali sau pasirinkti kelią. Paleistuvybė žudo žmoniškumą. Skaistus, doras bernelio ir mergelės draugiškumas augina abiejų valią, išmintį ir visas gerąsias sielas savybes. Jaunuojų, kuriuoju širdin-

Bronė Daumantaitė,

narė L. Vyčių 79 kp. (Detroit, Mich.) Pirm kelių metų daug darbavosi Amsterdam, N. Y. Vyčių tarpe, turinti didelius gabumus vaidinime, muzikoje; karštai mylinti jaunimą ir pirmutinė prie kiekvieno darbo.

gai pasikalba, kasdien eina skaistyn, gražyn. Jų draugiškume malonus harmoningumas. Bet visa nyksta įsivyravus gašlumui. Kas nėra skaistus negali draugauti su antrąja lytimi. Kad tai suprastumėm mes, jaunieji, mažiau tebūtų gaistingo erotingumo. "Faire la cour aux femmes" yra lig kas tokio panašaus į žaislą, vaikiškumą. Tai yra ilga kelionė, pilna "sėkmingumo, linksmybių, nesmagumų, apsigavimų, rūpesčių". Vieni negali iškęsti šitų "nemalonumų" ir griūna po jų sunkenybe. Kitai, turi būt dauguma, kantriai neša "vargelių" našta. Juk, sako, labai graži esanti "flirto dūkrele", kada ji "sirpstančiomis" akimis veriant bernelį!?!... Bet ji dar gražesnė!?! Ji moka

"höhnische Miene annehmen". Ir dar, kokią naujieną išgirsi, neretai kaktoj ir devynias rukšlas sutraukia!.. Juk nuostabus grožis!..

Sakau tai visa, kad parodžius kasdienio jaunųjų gyvenimo realybes. Tuomi nenoriu pasakyti, kad mumyse yra žmonių, o nėra žmogaus.

Mes siekiame žvaigždės, idealo, einame amžinybės takais. Nereikėtų mums iš tų takų klysti. Nedera mums klajoti. Mes tu-

Elena M. Bundzaitė,

narė L. Vyčių 79 kuopos (Detroit, Mich.), uoli veikėja netik Vyčių tarpe, bet ir visuomenės dirvoje.

rime Šviesą, tikėkime Šviesą, kad būtumėm Šviesos sūnūs*). Visi flirto ir "ars amandi" darbeliai — ne kas kita, kaip vien tik gašlumas. Kiekviena mergelė ar bernelis turėtų suprasti, kad tai — sielos nuodai. Jie sulaiko pažangą, slopina žmogaus esybę, gyvybę. Norint būti skaidrios sielos, reikia vengti erotingumo.

Žmoguje yra ypatingos jėgos. Ta jėga abeiose lytyse yra skirtinga lig elektros katodas ir anodas. Randasi tos jėgos įtampas. Dviejų individų artimybėje kyla indukcija. Nuo jos etere randasi greito virpėjimo. Tasai virpėjimas veikia žmogų, sukelia audrą geismų, troškimų srityje. Tada, rodos, lig temsta žmogaus sąmonė. Skiriantis individams visa palengvėle nutyla. Rodos,

*) *Innocentus XII.*

aišku gaištingumas glamonėjimos, bučiavimos ir tt.

Mąstydamas žmogus spindulėja — manymas yra spindulėjimas. Mintys eina ten, kur mes jas kreipiame; jos veikia mūsų matomus žmones. Daug visa pareina nuo žmogaus jautrumo — jautrusis pajaučia ir silpną manymą. Galingas manymas, žinoma, veikia smarkiau, jį pajaučia ir neperjautrus individus. Žmonės nedorai gali galingai manyti. Del to mums nešvariai mąstant bet kurį asmenį mūsų manymas ypatingai veikia mąstomąjį — sujudina jo geismų, troškimų pasaulį. Mes neprivalome geismingai manyti. Jeigu tai darome —

žudome ne tik save, bet ir kitus. Skaidriai mąstydami mes skaidriname ir mąstomąjį. To mes turėtume norėti. Įsidėmėkime, kad visa, kas žmogų skaidrina, tobula — prakilnu, o kas žemina ir dergia — gaištinga.

Palaimingas tas, kurio širdy dega tyrosos meilės ugnelė, kurs pajaučia šventąjį grožį. Jo siela kyla aukštybėn. Tobuliausio Idealo erdvėn. Jis yra varpas. Tojo gausmas aidis visumos platybėse. Aušta jam gyvybė. Švinta kiti laikai. "Jei aš žmonių ir angelų kalbomis kalbėčiau, o neturėčiau meilės, pasidarau kaip žvangas varys ir skambančios kanklės". (I Kor. 13, 1—2).

Teaušta rytas. Tesiranda meilė.*)

Apšės Lapas.

JAUNIMAS TAUTOS ATGIMIMO ROLĖJE.

KIEKVIENA tauta turi savo jaunimą. Kiekvienos tautos jaunimas — tai sėkla, leidžianti tėvynės meilės diegą. Jaunime atspindi tautos ir savo krašto meilę. Jaunimas stato savo krūtinę prieš tautos priešus. Taigi, jaunimas yra tautos pagrindas.

Lietuvos jaunimas sulošė svarbią rolę tautos gyvenime, kada iš visų pusių tėvynė buvo apspitę priešai. Senovėje gyvenę giriuose lietuviai išsiauklėjo kietame būde. Pripratę prie žiaurių sąlygų, jie nepametė gimtos kalbos. Jie nebijojo nei jokio vargo tėvynės labui. 1865 m. išėjus įsakymui, draudžiančiam vartoti savo gimtąją kalbą, jaunimas gabeno iš užsienio raštus ir platino savųjų tarpe. Jis nesibijojo nė baismės, nė Sibiro.

Sugražinus lietuviams spaudą, visame krašte pradėjo rodytis jaunimo darbai, kuriuos sustabdė užėjęs didysis karas. Baigiantis karui vėl pasirodė jaunimo darbas tautos nepriklausomybei žadinti. Jaunimas dirbo ir dirba, kad Lietuvoje užšvistų aušros, laisvės ir tiesos spindulys. Ir dabar

tūkstančiai jaunuolių stato savo krūtinės už tėvynę, už jos nepriklausomybę. Eikime, sako ir dirbkime, kaip įmanydamas savo mylimam kraštui, kas žagre, kas kirviu, kas plunksna, kas žodžiu.

* * *

XIX amžiuje, kumet lietuvių kalba buvo neigiama mokyklose, Vilniaus Universitete visu gražumu pražydo Mickevičius ir kiti. Lietuvių priešai manė taip: lietuviai sustos kultūroje, kai jiems bus draudžiama kalba. Bet judėjimas kultūroje, juo toliau spaudžiamas, tuo smarkiau jis žengia pirmyn. Spaudžiant mūsų kultūrą, iškilo nauji tėvynės mylėtojai: Tiškevičius, Norbūtas ir Krondatavičius, paskui vyskupas M. Giedraitis, kun. Simanas Stanevičius, buvęs Vilniaus universiteto profesorius, kurs išleido dainas, žemaičiuose surinktas. Kun. Antanas Strazdelis pasižymėjo leisdamas dainas ir giesmes. Dijonizas Poška, kilęs iš bajorų, buvo karštas tėvynės mylėtojas. Jis parašė "Žemaičių ir Lietuvos muzikai", kur yra nupiešta muziko būvis. Simanas Daukantas parašė "Lietuvos Istoriją" dviejuose tomuose. Be jų buvo žinomi: Pričkus Kelkis, Dr. Jurgis Sauerveinas, Pričkus Kuršaitis, Vysk. Motiejus Valančius, Lau-

*) Literatūra: *Vydūnas*, "Gimdymo slepiniai," *Smails* "Žizn i trud".

rinas Ivinskis, kun. Antanas Juška ir Vysk. Antanas Baranauskas. Jie darbavosi tėvynės labui ir mylėjo mūsų kalbą. Kiti, nors būdami svetimtaučiai, imdavos mūsų kalbos tyrinėjimo. Visi triūsė leisdami knygas, dainų rinkinius ir kalendorius. Rašytojai savo raštuose pažymėjo, kad lietuvių kalba — tai poezijos kalba. Be pirmiau minėtų mylėtojų buvo pasižymėję: kun. Antanas Tatarė, Želvys, Alekna ir kiti, kurie ir-gi dėjosi prie šviesos skleidimo.

Natalija Gustaitė ir Julijona Baikauskaitė, narės L. Vyčių 79 kp. (Detroit, Mich.), jaunamečių skyriaus. Pirmoji (stovinti) gabi deklamatorė ir lošėja; antroji (sėdinti) jau keletą metų savo deklamacijomis įvairina kuopos vakarus. Abi dalyvaus Dešimtmetinio Jubilėjinio Seimo programoj.

Baudžiovos įvedimas ir įvairios priemonės nebaugino mūsų kaimiečių žmonių. Tautos dvasią išlaikė paprasti žmonės. Atbudimas jų pasirodė tada, kada kaimietis

buvo paliuosuotas iš baudžiovos pančių. Dvasios atgijimui sulenkėjusi bajorija neturiamas naudos nė už skatiką neatnešė. Tautos dvasią pakėlė kaimietis iš samanotos bakūžės. Paliuosuotas iš ponų jungo manė liuosai atsikvėpti. Bet neilgai džiaugėsi ta laisve, nes 1863 metais ponai padarė sukilimą, kuris pateko į Lietuvą ir kaimietis nukentėjo. Lenkmečiui malšinti atvažiavo gen. Muravjovas. Kad niekas nekeltų maišto, sumanė uždrausti lietuviams spaudą knygas leisti — rusų kalbos raidėmis. Taip 1865 metais buvo išleistas įsakymas, draudžiantis leisti lotyniškomis raidėmis lietuviškas knygas. Kai kurie rusai nepripažino Muravjovo, jo padėjėjo Kaufmano ir ministrų paliepimo. Tuomi pasinaudojo P. Vileišis, kuris Peterburge buvo išleides lietuviška kalba tris knygutes. Spaudos uždraudimui įvykus, lietuviai neteko savo šviesos davėjų, t. y. pamokinimų, kaip sveikata užlaikyti, kaip apsiginti nuo skriaudėjų ir išnaudotojų. Knygoj bei laikrašty visa tai randama. Be to, knyga arba laikraštis supažindina skaitytoją netik su savo kraštu, bet ir su plačiu pasauliu.

Per 40 metų lietuviai negalėjo liuosai naudotis spauda, už tat knygos ir laikraščiai buvo slaptai gabenami per sieną. Knygos pargabentos į mūsų kraštą buvo jau pasenėjusios ir brangios, be to suteikdavo daug nelaimių nuo rusų valdžios. Daugiausiai nukentėjo jaunuoliai, kurie troško šviesos ir skleidė raštus slaptai pargabentus ne tik tarpe savęs, bet ir liaudies tarpe. Jie nebijojo, kad už tai gali patekti Vatkos gubernijon ir ten pabaigti savo amžių.

Lietuviai nors spaudžiami, bet išlaikė savo prigimtą kalbą ir kultūrą. Apšvietimą pakėlė jaunuoliai, platindami pargabentus iš užsienio raštus. Pirmas Prūsų Lietuvoj pasirodęs laikraštis "Nusidavimai" buvo tikybinio turinio. Paskiau — "Kelevis", kurio vardą pakeitė į "Naujas Kelevis". Kiek vėliau pradėjo eiti laisvamaniškas laikraštis "Lietuvininkų Balsas", o vėliau — "Lietuviška Ceitunga", "Konservatyvų Draugystės Laiškas". Visi tie laikraščiai ėjo gotiškomis raidėmis ir mūsų lietu-

viamis buvo neprieinami, nes Lietuvoje temokėta lotynų abecelė.

1883 m. Prūsiose pasirodo "Aušra" su D-ru Jonu Basanavičium priekyje ir padėjėjais: J. Šliupu, Vištaliu, Mikša ir kitais. "Aušra" pradėjusieji leisti inteligentai rūpinosi tėvynės kėlimu. Pirmieji darbuotojai buvo kilę iš bajorų; jiems rūpėjo, kad jų darbai rastų liaudy įkvėpimo. "Aušros" leidėjai, kilę iš liaudies, su liaudimi buvo ir susirišę. Pirmieji savo kultūra lietuviams

Ona Žvingeliūtė-Mihelichienė, narė L. Vyčių 25 kp. (Cleveland, Ohio), nuo pat jos įsisteigimo, buvusi kp. pirmininkė. Daug darbuojasi Vyčiuose, Moterų Sąjungoje ir kitose idėjinėse organizacijose.

buvo svetimi, nes buvo sulenkėję ir veikė skyriumi. "Aušros" leidėjai buvo lietuvių dvasios ir veikė, burdamiesi draugijosna, keldami Lietuvą ne lenkiškoje dvasioje, bet grynai lietuviškoje, skaitydami priešu ne tik valdžią, bet ir sulenkėjusią bajoriją.

"Aušra" buvo persekiojama netik rusų valdžios, bet taip-gi ir kai-kurių bajorų, kam ji stengėsi įkalbėti sulenkėjusiems pamylėti savo tėvynę. Nors "Aušra" buvo be-

dieviška, bet nūn visi tuos laikus brangina, kaip atgijimo laikus. "Aušra" pasitarnavo Lietuvai, nes lietuviams nešė mokslą ir sėjo jų širdysna tėvynės ir gimtosios kalbos meilę.

Skylant Lietuvos mylėtojams į dvi pusi, "Aušra" nustojoėjusi. Jai žlugus, buvo pasirodžiusi "Šviesa", bet ir ji neilgai tešvietė.

Po "Šviesos" pasirodė "Varpas", "Ūkininkas", "Naujienos", kurie turėjo svarbą ir buvo inteligentijos palaikomi. "Varpas" įsteigėju yra V. Kudirka, kaipo nenuilstas darbuotojas. Visi jie ėjo ilgesnį periodą. Paskui pradėjo eiti "Apžvalga", "Tėvynės Sargas", "Žinyčia", "Kryžius" — visi jie buvo krikščioniško turinio. Jie žadino visuomenę krikščioniškoje dvasioje.

Nors draudžiama buvo gabenti Lietuvos raštai, bet žmonės vis daugiau gabeno ir skaitė. Kai-kurie rusai, matydami gausų plūdimą knygų iš užsienio, kreipėsi prie caro, kad leistų spaudą, nes esąs bereikalingas varžymas. Prasadėjo siuntimas prašymų, kurie buvo rašyti rusų kalba. Del to priešingi tam rusai sakydavo: lietuviai nereikalauja spaudos leidimo, nes jau rašo rusiškai. Be to jie sakydavo, kad prašymai ne pačių žmonių, bet tikrai inteligentų siunčiami. Caro valdžia kelius kartus buvo pažadėjusi grąžinti lietuviams spaudą, tačiau savo prižado neišpildė.

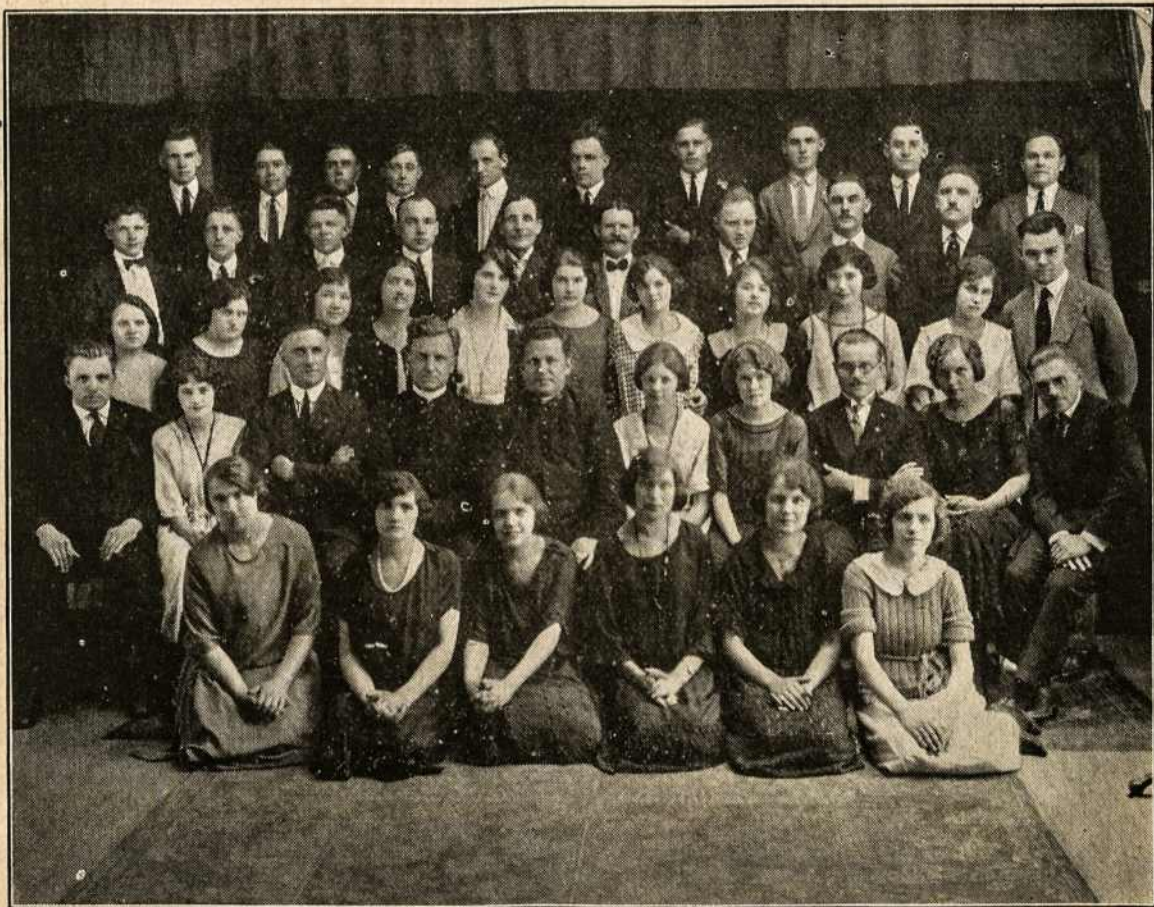
Japonų karas su rusais paskubino lietuviams spaudos leidimą. 1904 metais, 7 gegužės buvo leista lietuviams spauda, lotynų kalbos raidėmis. Spaudą atgavus, prasidėjo greitas tautinis lietuvių kilimas. Pradėta leisti savo krašte knygos ir laikraščiai. Steigėsi draugijos; be to, stengtasi iškovoti lietuviškai kalbai atatinkamas teisės. Pasirodė draugijų ir laikraščių visų pakraipų.

Lietuvos mylėtojai iš karto darbuodamiesi iš vieno, paskui vieni sukairėjo ir iš to suskilo į partijas. Iš pradžios buvo suskilę į: krikščionis ir socialistus; vėliau iš tų partijų išdygo ir kitos partijos. Besimokinančioji jaunuomenė ir-gi pasidalino į dvi dali: Ateitininkai su organu "Ateitis" ir Aušrininkai su — "Aušrine". Ir taip buvo ligi didžiojo Europos karo.

Karui iškilus visas veikimas turėjo sustoti. Rusijai išsikrausčius iš mūsų krašto, atėjo vokiečiai. Vokiečiams užėjus, jaunimas kentėjo ir nesirodė savo darbais. Iš pradžių nebuvo nė laikraščių, tik vėliau buvo atsiradęs valdžios dvasioje "Dabartis". Paskui, nors nedrąsiai, vis-gi pradėjo rodytis jaunimo darbai. Pasirodė laikraščiai, pradėjo kurtis mokyklos, kuriose jaunoji karta galėjo semtis mokslo. Pagalios atėjo ta

tuvos širdį, jos sostinę — Vilnių. Bet ateis valanda, kumet ir lenkus patiks toks pat likimas, koks patiko vokiečius, bermontininkus ir bolševikus. Visa tai padarys jaunimas susispietęs į kariuomenės eiles.

Lietuvoje dideliai smagu, gražu. Priteigta mokyklų, gimnazijų, atidarytas universitetas. Suorganizuota prieglaudų, ligoninių, valdžios įstaigų, teismų ir t. p. Sutvarkyta

Lietuvos Vyčių 14-ta kuopa, Cicero, Ill.

taip labai laukiamoji valanda, kada Vilniaus Konferencijoje mūsų darbuotojai paskelbė Lietuvą laisva ir nepriklausoma valstybe, bet priešų netrūko. Išėjus vokiečiams, Lietuvą užplūdo bolševikai; tuos išvijus, iš vakarų ėmė plūsti bermontininkai. Bet narsi mūsų kariuomenė visiems parodė kelią, visi priešai turėjo trauktis atgal, iš kur buvo atėję. Tik vienas dar tebėra neišguitas priešas — tai lenkas. Jis turi pagrobęs Lie-

kariuomenė. Po šimtmečių vargų, ašarų, kančių, šandie Lietuvai šviečia saulė laisvės ir nepriklausomybės.

Lietuviai, kur jie nebūtų, privalo gyventi savo tautos dvasia. Kitaip gyventi jie negali! Taigi, galima sakyti, tvirta tautos dvasia ir įsitikinimas jos į galę yra gyvas tautos gyvenimo pamatas. Tuo pamatu yra mūsų jaunimas.

TARPTAUTINĖ KALBA.

Ziūrint iš šalies, kaip keistai atrodo, kad laike kuosmarkiausio kraštutinio nacionalizmo — šovinizmo išbujojimo, atsiranda “naivių idealistų”, kurie skelbia idėją subroliavimo visų pasaulio tautų priėmimu vienos tarptautinės kalbos. Taip, keistai atrodo, bet jei mes giliau pažvelgsime į šiandienines sąlygas, persitikrinsim, kad esperantininkų judėjimas įvykdyti tarptautinę kalbą niekadoms pirmiau nebuvo toks aktualus ir pribrendęs, kaip dabar laike pilno nacionalizmo atgimimo. Esperantininkai siekia to, kad išplatinus kalbą, kuria, neprašaliant savos gimtosios kalbos, įvairios tautos galėtų lengvai susišinoti ir susikalbėti tarptautiniame sugyvenime. Tikslas be galo svarbus. Jis turėtų būt kuoveikiau įvyk-

Dr. Zamenhof'as,

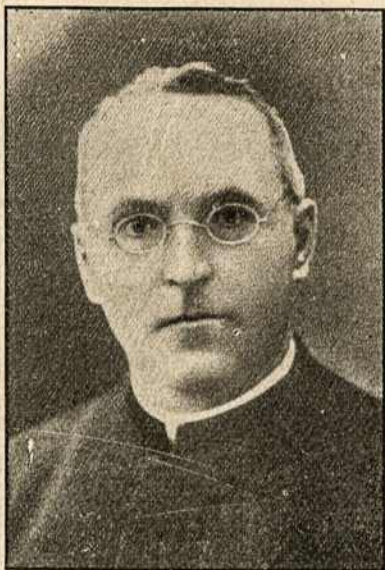
tarptautinės Esperanto kalbos įsteigėjas.

dintas. Tiesą pasakius, prieš didįjį karą, laike kuosmarkiausio imperializmo politikos — užgrobinų išbujojimo, daugelis žmonių, nors klaidingai, manė, kad šis klausimas bus išrištas ir be įsteigimo tarptautinės kalbos. Mat, politiniu žvilgsniu visas pasaulis buvo maž daug padalintas tarpe kelių didelių valstybių, kurios jau vartojo, taip sakant, mažesni skaičių “tarptautinių kalbų”. Anglijoj ir visose jos kolonijose bei Suvieny-

tose Valstijose buvo ir tebėra viešpataujanti anglų kalba. Prancūzijoj ir jos kolonijose — prancūzų kalba, kurią vartoja ir daugelis kanadiečių bei belgų. Be to, visi pasaulio diplomatai turi mokėti prancūzų kalbą. Vokiečių kalba viešpatavo Vokietijoj, Austrijoj ir iš dalies Šveicarijoj. Todėl ir lenktyniavimo tarpe kalbų nebuvo didelio. Pakako žmogui mokėti tas tris kalbas, tai pasaulis jam daug-maž visas stovėjo atviras. Visos tos valstybės manė asimiliacijos būdu išplatinti savo įtekmę kuoplačiausia ir, laikui atėjus, prašalinti visas kitas tautines kalbas. Vien tik Rusijai buvo manyta padaryti išėmimas. Rusų kalba, sulig jų nuomonės, turėjo likti visų slavų viešpatuojančia kalba. Vienok šitie galingų valstybių planai suįro. Po didžiojo karo visos pavergtos, net ir kuomažiausios, tautos griežtai reikalauja sau laisvės ir pilnos nepriklausomybės. Viduje naujai susikūrusių valstybių yra taip vadinamų “tautinių mažumų”, kalbančių savo skirtingomis kalbomis. Labai net tankiai pasitaiko, kad valstybėje nėra taip vadinamos “didžiumos”, bet vien lygybė keletos tautų, tat sunku nuspręsti, kuri kalba turi būti valstybinė dėl vidujinių įstaigų, kaip parlamentas ir taip toliau. Tas pats yra ir su mažomis tautomis, kurios pasekmingesniai apsigynimui nuo galingo užpuoliko nori susiartinti ir įsteigti federaciją, pavyzdžiui, kaip kad mano Lietuva su Pabaltijos valstybėmis. Čia taip-gi reikia turēt neutralė kalba. Nes nei viena tauta gerumu nepanorės nusizeminti prieš kitą net kalbos srityje. Mat, iš vienos pusės gimtų viršenybė, iš kitos — pavergimas.

O ką-gi veikia didėsės ir galingos valstybės su savo “pasaulinėmis kalbomis”. Iš jų ir-gi jau darosi griuvėsiai. Procesas decentralizacijos, teisingiau sakant, atgijimas tautų dar nepasibaigė — jis yra pilname savo išsivystyme, išbujojime. Rusijos dalis jau padalinta į savistoves nepriklausomas valstybes. Greit dar ir daugiau iš jos pataps laisvų tautų. Austrija suskilo į daleles, o jos bičiulė Vokietija nustojo būti

pasaulinė galybė. Anglijos kolonijose kaip ant mielių auga tautinis seperatizmas. Pakanka žvilgterėti į Airiją, Egiptą, Škotiją, Indiją ir toliau, o aiškiai matysime, kad Jūrų Karalienė greit ir vėl pataps mažutė valstybė, kaip kad kad kadaise ji buvo. Visos pavergtos tautos atsikratys nuo jos, pataps laisvomis ir nepriklausomomis. Ant galo net Prancūzijoje, į kurią pirmiau visi žiūrėjo kaip į simbolį tautų vienybės,

Kun. Pral. Al. Dambrauskas (Jakštas), poetas, "Draugijos" ir "Litova Stelz" (Lietuvos Žvaigždė) redaktorius, įžymiausias lietuvių darbuotojas.

pradėjo smarkiai augti, taip vadinamas, "Renos" judėjimas, kurio tikslu yra panaikinti Prancūzijoje valstybinį centralizmą, kad suteikus kiekvienai atskirai provincijai savi-valdą ir, kad iškovojus vietinių gyventojų tarmėms ir kalboms valstybines teises. Mat, Prancūzija, kaip ir kitos valstybės, yra sulipdyta iš keletos tautų, ar tai gerumu jai pasidavusių, ar kardu pavergtų. Antras dalykas, žmonija nesulaikoma dideliais žingsniais eina link pilningo demokratizmo. Visur stiprėja demokratinis valdžios būdas. Valdžia priklauso liaudžiai, nes liaudis ją išrinko ir pastatė savo prieky. Valdžia susideda iš ūkininkų ir darbininkų. Ir, štai, tankiai atsitinka, kad Ministeris Pirmininkas, arba Užsienių Ministeris moka vien tik savo tėvų kalbą. Tad klausimas, kaip ateityje, ir tai artimoje, reikės susikalbėti, su-

sizinti ir apsimainyti mintimis su kitais, su svetimtaučiais? Tą klausimą būtinai reikia išrišti priimant tarptautinę Esperanto kalbą. Tą kalbą turi pamylėti visa žmonija kaip kad mylėjo ją jos įsteigėjas, kuris 1907 m., rugp. 21 d., Londone, Guildhallėje, laikydamas prakalbą, tarp kita ko pasakė:

"Tu stovi man prieš akis, mano brangi Lietuva, mano nelaiminga tėvynė, kurią aš niekad negaliu užmiršti, nors aplinkybių verčiamas, dar jaunas būdamas, apleidau tave; Tu, kuri man dažnai esi matoma sapnuose; Tu, kuri nei koks pasaulio kraštas niekad negalės užvaduoti tave mano širdyje; Tu, pasakyk, kas tave labiau myli, ar aš, idėjinis esperantininkas, kuris svajojo ir svajoja apie visų tavo gyventojų brolybę, nors su ašaromis ant skruostų turėjau Tave apleisti, taip kaip apleido šimtai, tūkstančiai kitų tavo sūnų ir dukterų verkdami. Kas-gi tave geriau myli, ar aš, ar tie asmenys, kurie trokšta, kad tu priklausytum vien tik išimtinai jiems, o visi kiti tavo vaikai, kad būtų matomi tik kaip svetimi, arba — vergai!?"...

Elnragis.

N. B. Reikale tarptautinės Esperanto kalbos, patartina kreiptis: Amerikoje prie K. Vidikausko, 2833 Livingston St., Philadelphia, Pa., o Lietuvoje prie praloto Alek. Dambrausko, Kaunas, D. Vilniaus g-vė No. 34.

Bibliografija ir Kritika.

Litova Stelo. I jaro. Februaro 1922. NR. 2. PP. 12 RESPONDECA REDAKTORO A. Dombrowski. Kaunas. Spaust. F. Sokolovskienės, G. Lano ir M. Jolko, Maironio g-vė 10—12.

Šių dienų tarptautiniams susisiekimams dažniausia vartojama pasaulio galiūnų — anglų, prancūzų ir kitų — kalbos. Tačiau ne visi pasaulio žmonės moka tų kalbų. Tuo tarpu daugelis nesusipratimų galėtų išnykti, žmonių susisiekimams bei susirašinėjimams galėtų žymiai palengvėti ir pats kultūros, mokslo bei švietimo darbas galėtų greičiau eiti, jeigu viso pasaulio žmonės tarptautiniams reikalams vartotų vieną kalbą. Gi Esperanto kalba pasirodė esanti prieinamiausia. Nūn-gi tąja kalba yra parašyta ir išleista daug įvairaus turinio knygų. Tie, kurie pažįsta Esperanto kalbą, susitardami su įvairių tautų žmonėmis, ne-

Jurgis Zakas,

narys L. Vyčių 16 kp. (Chicago, Ill.), vienas iš uoliausių narių, dabar einas finansinio raštininko pareigas. Daug darbuojasi ir kitose idėjinėse organizacijose.

maža naudos daro sau ir šaliai ir kultūrai.

Susipratęs lietuvių esperantininkų būrelis susibūrė ir įkūrė laikraštį *“Litova Stelo”* — Lietuvos Žvaigždė, kad pasaulio žmonėms perstatyti Lietuvos padėtį aiškioje šviesoje, ginti Lietuvos reikalus ir gauti draugingų tautų pritarimą ir paspirtį. Į *“Litova Stelo”* redakciją priklauso šie Lietuvos Esperantininkų Draugijos nariai: Pr. A. Dombrowski (atsakomasis redaktorius), A. Klimas, P. Medem, S. Tījūnaitis, G. Ašmys ir J. Mačernis. Tai gražus atsižymėjusių Lietuvos šviesuolių būrelis. Tad-gi ir *“Litova Stelo”* laikraštis turi būti interestingas ir pilnas svarbių žinių. Del to-gi pirma pažvelgkime į jo turinį.

Pr. A. Dombrowski'o straipsnis gvildena didžiausias ir mažiausias pasaulio tautas, pagrindiniai nurodydamas, kaip didžiosios tautos skriaudė mažiausias ir teikdamas septynias priežastis del ko mažosios tautos privalo būti lygiai gerbiamos su didžiomis.

A. Klimas savo straipsny *“La kvarjara jubileo de la sendependeo de Litovio”* trumpai apibriežia keturių metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves ir vertingą strapsnelį užbaigia Vilniaus likimo išrišimu. Tas pats autorius vaizdingai piešia ekonominę Lietuvos padėtį; ir-gi suteikia statistinių žinių apie jos prekybą ir industriją.

Pr. A. D. teikia trumpų istorinių žinių apie Lietuvos apšvietą ir užsimena apie naujai įkurtąjį Lietuvos Universitetą. Toliau paduoda žinių iš Lietuvos bažnyčių kronikos ir išriša daug kitų interestingų bėgamojo laiko klausimų. Dar-gi jo patiekta ir viena liaudies daina *“El litovaj popolkantoj”*.

Svarbus yra A. Klimo straipsnis apie Lietuvos etnografiją ir gyventojų kalbą. Taip-gi ir R. Blažys savo apysakėie *“Cigano kaj litovo”* supažindina skaitytojus su Lietuvos folkloro turtingumu.

Laikraštis *“Litova Stelo”* itin žingeidus. Taip-gi yra turtingas iliustracijomis ir atvaizdais. Pažymėtinas reginys *“Kauno*

Panorama". Taip-pat vaizdinami yra garbingi Lietuvos vyrai: A. Voldemaras (I Lietuvių Ministerių Kabineto pirmininkas), M. Šleževičius (II ir III M-rių K-to pirm.), E. Galvanauskas (V ir VII M-rių pirm.), K. Grinius (VI M-rių K-to pirm.), Pr. Dovydaitis (III M-rių K-to pirm.), M. Biržiška (visuomenininkas, publicistas, kankinys, tremtinys) ir gale Prof. J. Šimkus, Lietuvos Universiteto rektorius, kurių tai vyrų vardai ateity žymiomis raidėmis bus įtraukti Lietuvos Istorijos puslapiuosna.

Ona M. Okiūtė.

Amerikos lietuvaitė, buvus L. Vyčių 41-mos kuopos protokolų ir finansų raštininkė ir išdininkė; dainininkė-solistė ir didiscenos mėgėja; daug veikia kuopoje ir visame katalikų veikime.

Ir, jeigu "Litova Stelo", laikraštis, tolesniai ir platesniai taip sparčiai plėtosis, nėra abejonės, kad daug naudos teiks Lietuvai. Del to-gi jis yra rekomenduojamas ne tik esperantininkams, kad jie remtų jį prenumerata, bet ir visiems kitiems, kad remtų ir aukomis. Tai bus didinga auka Lietuvos kultūros aukurai.

A. Tam—as.

Moteris: mėnesinis visuomenės kultūros, moterims skiriamas laikraštis. Metai 2. 1922 m. Balandžio mėn. Numeris 4. Pustl. 16. Leidėjas: L. K. Moterų Draugi-

ja. Redaguoja — M. Draugelytė-Galdikienė. Redakcijos ir administracijos adresas: Kaunas, Ožėškienės 3, II aukštas. "Dirvos" Spaustuvė Mariampolėj.

—x—

Kumet Lietuva pasiskelbė nepriklausoma ir, kumet garbingi jos vyrai stvėrėsi vieni Tėvynę vairuoti, o vėl kiti stiprinti jos pajėgas ir apginti ją nuo priešų, tai patriotingos moterys ir-gi neatsiliko, bet rįžosi įvairiais būdais prigelbėti Tėvynės reikalams.

Adelė Rubliauskaitė,

narė L. Vyčių 14 kp. (Cicero, III.), didelė scenos mėgėja ir pasižymėjus veikėja jaunimo tarpe.

Gi lietuvės katalikės, susispietusios prie *Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos*, visais, kad ir skaudžiausiais, laikais ištvermingai stovėjo katalikybės ir tautybės sargyboje. Sunkiausiose gyvenimo valandose ėmė sau jėgų iš amžinojo gyvybės šaltinio, keidamos sielą aukštyn į pasaulio Kūrėją, o širdyse uoliai saugojo ir ugdė karštą Tėvynės ugnį, kurios šiluma gaivino apsnūdusią visuomenę.

Jos tai suprasmamos spaudos galybę, įsisteigė laikraštį "*Moteris*", skiriamą iš pradžių vien moterų reikalams. Šiomet laikraštis "*Moteris*", einantis antruosius savo gyvenimo metus, pasirodė pilnoje savo švie-soje. Iš "*Moteris*" 4-ojo šių metų numerio

matosi, jog lietuvės katalikės dar tampriau laikosi prakilnių savo uždavinių. Jos gerai supranta, jog svarbiausiais Tikėjimo palai-kytojais ir platintojais pasauly yra šeimy-na, mokykla ir Bažnyčia.

O socialistai su visais kitais bedieviais stojo į kovą su tikėjimu, norėdami panai-kinti Bažnyčią ir įvesti socializmą. Krikš-čionių demo'ratų blokas su katalikėmis mo-terėmis atstovėmis nedaleido padaryti to pra-gaištingo Bažnyčiai ir Tikėjimui darbo.

tų mokslų skyriai. Gi nekatalikų tėvų vai-kams yra duota pilnoji laisvė.

Tačiau socialistai su valstiečių sąjunga tuo nepasitenkina ir skelbia kovą net prieš patį Dievą. Vienok, bergždi jų kova ir bergždūs jų terorai, nes socialistams su be-dieviais nevyksta suardyti Bažnyčios; jiems ir-gi nevyksta pavergti mokyklos socializ-mo įrankiu. Taigi nelengva jiems yra iš-ardyti šeimyną. Ir negreit ją palies, nes moterys su krikščionių demokratų pagelba

L. K. J. SĄJUNGOS PAVASARIS ALVITO SKYR. GEGUŽINĖ.

Del mokyklos, lietuvės katalikės su krikščionimis demokratais reikalauja, kad 1) vaikai būtų auklėjami tėvų tikėjimo dva-sioje; kad 2) tikėjimas būtų privalomas mo-kyklai dalykas; kad 3) mokytų vaikus to-kie mokytojai, kurie nori ir gali auklėti vai-kus sulig tėvų noro; kad 4) del to tėvams būtų suteikta teisė rinktis ir paliuosuoti mo-kytojus; kad 5) tėvų komitetams būtų su-teikta plačios teisės prižiūrėti mokyklą; kad 6) tokias pat teises tikėjimas turėtų ir aukš-tesniose mokyklose ir, kad 7) universitete katalikai turėtų galimybės klausyt katali-kiškų mokslų, del to jamė turi būti įsteigti

sugebės nuo bedievių apginti ir Bažnyčią ir mokyklą ir šeimyną.

Matoma, kad socialistai su visais kitais bedieviais nori žūt-būt "laimėti" ir Dievą išmest iš Lietuvos. Jiems dabar nevyksta tas padaryti, nes Seime yra didžiuma krikš-čionių demokratų, kurie uoliai gina katali-kių reikalus. Ir kol Seime bus katalikų di-džiuma, katalikybei pavojaus nebus. Bet šis Seimas baigia savo darbą. Šiemet bus rinkimai į kitą Seimą. Mūsų pareiga pa-sistengti, kad būtų išrinkta katalikų didži-uma ir į sekantį Seimą, nes nieks taip gerai nesupranta ir neatjaučia tikėjimo reikalo

ir netikėjimo pasekmių pragaištingumo, kaip moterys. Moterų gi pastangos turės daug reikšmės, nes 1) moterų Lietuvoje, sakoma, yra daugiau, negu vyrų, 2) moterys lengvai gali paveikti į savo vyrus, kad nebalsuotų už bedievių sąrašus. Drąsiai tad galima pasakyti, kad sekantieji rinkimai, o kartu su tuo ir tikėjimo likimas, yra moterų rankose. Mūsų tad, moters, pareiga padaryti vi-

A. Petkus,

L. Vyčių 79 kuopos (Detroit, Mich.), pirmininkas, kuris nenuilstamai darbuojasi nuo pat kuopos susiorganizavimo.

sa, kad socialistai nelaimėtų paskelbto Dievui karo. Jei norėsim, padarysim. O juk mes to norim! Reiškia — padarysim”.

Žinoma, žinoma! Už t ai reikia tik pasveikinti Lietuvos moteris ir palinkėti joms drąsos ir ištvermingumo, o kovą jos laimės!

Laikraštis “Moteris” pagrįstas tvirtais pagrindais. Be Bažnyčios, Tėvynės, šeimos ir savųjų reikalų, dar-gi plačiai atsižvelgiama į kitų šalių moteris, iš kurių daug mokinasi ir apturi didelę naudą. Tuo žvilgsniu pažymėtina ypač gerb. prof. kun.

Prano Būčio paskaita “Krikščionija ir moterys svetur ir Lietuvoje”.

Laikraštis “Moteris” visais žvilgsniais kelia moterų susipratimą; kūrta meilę ir ištikimybę Bažnyčiai ir Tėvynai; gvilde- na auklėjimo klausimą; aiškina moters reikšmę politikoj, visuomenėj ir šeimynoj; nušviečia moterų darbuotę kitose šalyse; nurodo jų pačių organizacijos reikalą ir svarbą ir šventai stovi tikybos ir doros sargyboje.

Laikraščio “Moteris” formatas bent kiek didesnis už “Vytį”, tik spauda smulkesnė, bet graži; viršeliai simbolingi; uždaviniai prakilnūs; turinys tiesiog neatsigėrėtinas; viskas net mielu, kad taip kilnioje dvasioje ir estetingai yra vedamas. Amerikietės privalėtų susidomėti tuo Lietuvos Katalikių Moterų Draugijos leidžiamu laikraščiu “Moteris” ir kiek galima prenumeruoti arba pavieniais numeriais platinti kuodaugiausia. Tuo prigelbėsitė Lietuvos moterims daug kuomi, o sau pelnysitė ir-gi nemažą naudą.

A. Tam—as.

—x—

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė.

Paskutiniai spinduliai.

Paskutiniai spinduliai sumirksi ir gęsta, pabučiavę nekaltą, baltąją radastą. Dangus vakarų krašte visas jau paraudo, vėjais švelnūs ir laisvi vienas kitą gaudo...

Rita, rita su savim oro bangą minkštą, gėlių galvos nuo ramos maž prie žemės link- Debesys viršui balti, purūs, kaip puta, [sta. o padangė nustabiai žvaigždėmis išberta.

Tylu. Visa kaspinais šilkiniai apjuosia: ten, be žodžių, paslapčia kalbas keli uosiai. Siela pinas su versme juosvo gryno oro, skrenda, lekia greitumu vaiskaus meteoro...

Palytėjus alyvas ir plačią mėlynę, apsistoja, kur beržų kasos susipyne, kur mėnulis vandeny akmenėlius žarsto, o dievaitė iš vandens krantus perlais bar-
18—IV—22. [sto.

J. A. V—nē.

Iš zemēs ī Saule.

IR aš šiandien jā pamačiau. Aš jos ne-laukiau, nesitikējau pamatyt... Maniau — nezināu kodel taip maniau, — kad dabar visumet turi būtī jau naktis, o tamsoje, kada-nekada švytuoti balti sparnai, turi krūpčioti kur-nekur koks žiburēlis, pasirodyti didelis žiburys ir vēl užgēstī, ir vēl vienoda... Ir vēl tie patys šešēliai klaidžioja, tiesia savo kreivas rankas, griebia, bet nepagriebia. Sujudējus, vēl jie slepiasi ī kampūs ir vēl vienoda... Už tai, kad aš jos nemačiau, jos saulutēs nepažinau!.. Už tai, kad mačiau žmones, kad jie mane įdomino, kad iš jų tikējaisi... Kažin ko aš iš jų tikējaisi... Tikējaisi, laukiau, bet jie — nieko man nesakē. Ejo pro šalī susiraukē ir kurti... pakalbinsi kurī, paklausi, kur jis eina, atsako — Neturiu laiko, skubu, — bet vis piktai, vis vienodai. Ir taip jie ējo pro mane ir ējo. Šimtais, tūkstančiais, minios — vieni ī vienā pusē, kiti ī kitā. Aš ir ējau, bet vis ne ten, rodos, kur jie visi eina. Vis tai nespēju, tai jie pasilieka, ir vis kitu ir kitu taku. Kodel jie tuo taku nējo, kuriuo aš — nezināu. Tik atsimenu, kad viens būrys truputī palydējēs pasuko ī kairē pusē, kitas ī dešinē, ir taip klydo. Klydo, be galo, be krašto...

Aš vis dar jos nepažinau. Pasijutus viena vėjū pagaurose, galvojau, kodel aš viena. Kur mano žmonēs dingo?.. Bet iš tikro aš būvau ne viena, nes viena būčiau toliaik neatėjusi.. Mano buvo taip toli nueita, kad atsisukus žmoniū jau nemačiau: jie buvo pasilikē toli, ir vis tur būt toj pačioj vietoj sukinėjosi apie viens kitā... Paskui mane slinko tamsus debesis, bet gerai, kad paskui: jis dengē mane nuo žmoniū, o priešais, lig pradējo rausti, pasirodē tokia šviesa, lig vėjuoatā rytā prieš saulēs tekėjimą.

Bet buvo ten ne saulēs tekėjimas: saulē jau buvo senai užtekėjusi, tik, sakau, aš jos vis dar nemačiau. Saulē, taip, buvo jau užtekėjusi, nes nuo to kalno viršūnēs, kurioje aš pasijutau, buvo ką-tik matyti ga-

nant gyvulius laukuose, dirbant... o miestuose tos pačios minios vis vaikščiojo, sukinėjosi, skubino...

Aš žmones užmiršau. Užmiršau, nes reikējo užmiršti, kad pamatychiau saulutē. O jie jos ir-gi nematē: jie tenkinosi tuo ką turi.

Širynt man sužibėjo tūkstančiais spinduliū saulutē, už tai, kad aš užmiršau žmones. Štai aš jā pamačiau. O ji buvo graži... Gaivinanti, kaip nuvytusi nuo karščio žiedā, rasos lašelīs... Prausiausi jos šviesoje, maudžiausi, gēriau kvapū orā, bučiavaus su jos šiltais spinduliais. Tai oazas mano kelionēs per dykumą...

— Ar-gi aš viena čia atėjau? — dai-riau aplinkui. Bet niekur nieko nebuvo matyti — jokio kito žmogaus. Stebūklinga ta Saulutēs Karalija. Nebuvo ten puikiū mūrinių namū, žibančiais bokštiais bažnyčių, tik aplink žaliavo lankos, pilnos prisētos įvairiausių žiedū. Vieni iš jų balti su geltonais vidury bumburais, iškēlę galvytes ī saulytē, šypsojosi jai, kiti šviesiai mėlyni, gilūs, paslaptingi, kaip nekaltos mergaitēs akys, kiti liepsnote liepsnoja, kiti vēl aukso galvytėmis žiburiuoja. Po juos skraido linksmū drugeliū pulkai... Kitur vēl pažvelgsi: čia liepose, topeliuose, susmeigusiose savo viršūnes ī mėlynā dangaus skliautā, dunkso mediniai namai, baltais, kaip sniegas, langais, apsvyniojē laukinėmis rožytėmis, apaugē mirtomis, oleandrais ir visokiais kitais žolynais. Rožių senai nebuvo matyti. Kodel ten nebuvo rožių, aš išsyk nesupratau.

Kitoje pusėje slaptinškai kuždėjosi su saulēs srove spygliuoti miškai. Bet ne toki spygliuoti, kaip pas tuos žmones, kuriuos aš palikau. — Jų spygliai švelnučiai, lig žali šilakai, malonūs... Nors ēmus apsikrauk jų našiomis šakomis. O minkštos, kaip minkščiausias pūkū patalas. Jie pasakoja kažin-kā dangui, bet aš jų kalbos dar nesupratau. Tik jaučiau, kaip jie man lenkēsi, kaip bērē po kojū savo rausvus pumpurus ir čyčkas,

Man buvo gera, gera. Rodosi, kad aš

išaugau aukščiau tų aukštųjų miškų, beveik iki pačiai saulutei, mačiau visas tos šalies grožybes. Aš buvau su sparnais, lakščiau, skraidžiau...

Nepasijutau, kaip atsidūriau ant kranto jūros. Nematėt jūs tokios jūros niekas!.. Mėlynos vilnys, pasipuošusios baltomis perlo putomis, siūbavo, susikabinusios į vieną tai į kitą pusę. Pribėgę prie lėkšto kranto, pa-

Antanas Živaitis,

buvęs narys L. Vyčių 80 kp. (St. Louis, Mo.), visa širdimi atsidavęs tėvynės ir jaunimo reikalams, pasižymėjęs sceniškų veikalų rašytojas ir gabus korvedis. Nesenai išvažiavo Lietuvon.

glósto jį, išmeta gintarų saują ar šiaip jūros širdies papuošalų, ir vėl skuba atgal šnekučiuodamos. Tai vėl džiaugdamosios atneša kokį nepaprastą lapelį, palieka jį ant kranto ir skuba, skuba... Norėjau kad atneštų laivą su žmonėmis, bet... Tik saulutės spinduliai žarstė nupraustus akmenėlius ir raitėsi, lūžo žydriose bangose. O bangos žaidžia, šoka, glebėkščiuojasi, grožisi viena antra, tai pasileidusios ištyška ir pasineria viena po antra.

— O kad tie žmonės matytų! — pamaniau sau. — Bet aš juos užmiršau, tik žinau, kaip kada žinau, kad jie yra.

Renku akmenėlius, dėstau juos į krūvutes — apvalainus į vieną, paplokščius į kitą, kampuotus į trečią...

Einu. Rugių lauke jau benokstą varpos ššap, ššap, ššap kalbasi. Kas juos sėjo, kad čia nėra žmonių?! Aš ir su jais kalbu... Kalbu, ir jie mane supranta. Prisilenkus pabučiuoju vieną — ta atsitiesia; pabučiuoju kitą, paleidžiu — ta vėl atsitiesia. Ir taip man norėjosi ir buvau pasirijusi viso to neužmatomo ploto atskirai visas varpas išbučiuoti, nes, rodos, kai vieną bučiauvau, kita laukia...

Slinko diena po dienos — nakties ten nebuvo — metai po metų — tik vasaros. Slinko žemyn nuo aukštų krantų akmenis, skeveldros uolų ir krito į jūrą, drumstė ją. Aš juos lydėjau, o jie slinko ir slinko.

Aš jau čia gyvenu labai senai. Saulutė mane uždėjo šios šalies valdove, nes aš ją jau pažįstu. Man čia gera, aš čia gyvenu ir žmonių jau... nebeatsimenu. Jie manęs neras, nepasieks.

Pradėjau susikalbėt su tamsiausiais miškais, supiaust reikšmę saulutės spindulių, o kas svarbiausia, kodėl čia nėra žmonių ir nežydi rozės... Pasakojo man apie visa — o aš klausiausi, atsisėdusi ant minkštų, žalių samanų.

— Ar tau patinka mūsų šalis — paklausė kartą atbėgus švelnaus vėjalio banga ir pabučiavo man veidą.

— Patinka, labai patinka — atsakiau ir nepasijutau, kaip atsidūriau ant upelio kranto, kur žaidė baltų, kaip sniegas, deivių būrys. Jos buvo lengvos, kaip sapnas, vortinkliais draikėsi permatomi balti jų rūbai; geltoni palaidi plaukai buvo nusileidę žemiaus kelių, apdengę liemenį, pečius, kaip saulės spinduliai apdengia baltą lauko leliją. Jų akys mėlynos skandinte skandino visa, kas tik į jas drįso pažiūrėti. Sukosi ore, pynėsi rūbai — nesiekė kojoms žemės. Bet kalbėti — nekalbėjo nieko.

— Ką jos čia veikia ir kas jos tokios? — paklausiau balto, mažiuko žiedelio, kuris buvo į mane atkreipęs savo galvytę.

— Tai šios šalies gyventojai, sužinoję, kad čia atėjo iš kito pasaulio žmogus, šiandien švenčia tam tikrą šventę. Aš buvau

laiminga... Ir kas nebūtų laimingas mano vietoje.

Sėdžiu ant įsikišusios į jūrą uolos ir lydžiu bangas į neužmatomą platybę. Jos plauja tą uolą, lig norėdamos įtraukti jūron. Bet aš nebijau — žinau, kad čia nieko blogo negal atsitikti... Apie žmones jau senai buvau užmiršusi. Einu susitikti saulutės, pasveikinti ją, bet... susitinku tave.

— Kaip tu čia pakliuvai? Juk aš tave palikau toje minioje žmonių tenai toli, toli. Tiesa, eidama pamojau — tu lig nusidavei nematant, lig nepasitikėdamas į mane pažvelgei. Bet aš, kaip tik buvo užmatyt, skyriau Tavo veidą iš visos minios. Tu manęs nesupratai.

Jis tylėjo! Tylėjo, nuleidęs galvą. Pasakui nedrąsiai pažvelgė į mane... Jo akys teisingai, gailėjosi, kad taip padarė, bet lūpos buvo suspaustos, pabalusios...

— Ar galiu aš čia apsigyventi. — Klausė jo žvilgsnis. — Ar galiu gėrėtis Tavo karalija ir sveikinti saulutę?

Neatsakiau nieko. Jisai stovėjo, kaip įkastas, pakėlęs aukštyn akis...

Mano kūne dar buvo žymės užgijusių žaizdų, nors siela buvo laisva, kaip paukštis. Rankose buvo įspaustos pančių žymės, kojos mėlynomis dėmėmis... Įdubusios akys rodė pergyventas pasaulio audras ir veidriaukšlės dar tebebuvo pastebimos... Tai, vienu žodžiu, buvau pėdsakas gyvenimo su žmonėmis... Nenorėjau todėl su jais ilgiau kalbėti, kad nepastebėtų mano reiškinį... Kad nesuprastų, kokia buvo sunki kelionė į šitą šalį.

Ką jis ten viens paliktas veikė, nerūpėjo, nes aš buvau laiminga.

Braidžiojau tyram upelio vandenėly. Jo garbiniuotos bangytės bučiuoja man kojas. Aš jas glostau...

— Kada nebeliks žinių mano kūne nuo gyvenimo su žmonėmis? — Paklaustau vienos bangytės, kuri, rodos, atspėdama mano mintį, žinojo, kad jos klausiu ir nesiskubino plaukti tolyn.

— Tuojau, tik nusimazgok kojas šituo vandeni — atsakė bangytė ir nuplasnojo toliau.

Po kiek laiko aš jį pamačiau su lazdele upelio krante kažin ką rašinėjant. Veidas buvo liūdnas, liūdnas, bet akys labai nepaprasta šviesa degė. — Ar dovanoji man, ar nepyksti — paklausė jo žvilgsnis. — Aš eidamas taikiau stoti į Tavo pėdas ir stebėjaisi, kodėl jose neżydi gėlės.

Aš laiminga, — atsakiau. — Žiūrėk, manęs jau nebepažinsi, žiūrėk kiek daug ir kokių gražių akmenėlių upely prisirinkau. — Ir paleidau vienu į jį. Akmenėlis nukrito ties jo kojomis. Jis nei nesudrebėjo, tik didelė ašara nuriedėjo per jo veidą ir nukrito ant plataus, žalio, balta apačia, lapo... Aš norėjau tą ašarą pasiimti ir įsidėti į savo brangumynų rinkinį, bet... nediršau. Kodėl — nežinau.

Man kiekvienas laiko tarpelis vis atnešė naujos ir naujos laimės — naujo džiaugsmo. Vėrėsi prieš mane nauji pasauliai, meilė liepsnojo mano širdis — mylėjo visą grožę ir tiesą. Lydėjo nematomų dvasių pulkai, giedodamos nežemiškas giesmes. Žaizdų žymės išnyko.

Kitą sykį vėl pamačiau. Jis sėdėjo ant apžėlusio kelmo. Staiga ties jo galva pradėjo sukti pulkas gulbių ir nusileido ties juo. Vienos skraidė apie jį, kitos kalbino, kitos vėl tiesė savo baltus, plačius sparnus, lig prašydamos ant jų sėsti ir lėkti su juo. Bet jis tylėjo. Nusiskynęs remunės žiedą, traukė jis lapelius, spėdamas savo laimę. Tą numetęs, skynė kitą patol, pakol gulbės, suplasnojusios savo sparnais, nepakilo į padanges ir nepranyko už aukštų topolių viršūnių.

— Einam, aš tau parodysiu savo šalį — paliepiu jam. — Jis atsistojo ir ėjo kartu su manim. Vedžiau aš jį jūros krantais. Tuo tarpu didelis laivas, versdamas kamuoliais dūmus, greitai nuplaukė jūra. Perskriosta širdis blaškėsi į visas puses. Laivas mano šalies nepastebėjo, taip kaip aš iki šioliai jos nežinojau. Jis tylėjo ir aš tylėjau... Rodžiau jam įvairiausias gėles ir aiškinau, kodėl čia nėra rožių, liepiu jas sveikinti, džiaugtis. Stebėjosi jis tos šalies stebūklingu sutvarkymu, rodos, norėjo pasiekti saulutę, prispausti prie krūtinės visą tą pilną grožybių šalį.

LIET. VYČIŲ 47 KUOPA, WAUKEGAN, ILL.

— Ar tu man dovanoji — dar kartą jo žvilgsnis paklausė manęs — Aš jam parodžiau savo rankas, kurios pirmiau buvo pančių nugrauztos ir paėmusi už rankos nuvedžiau į tą kalną, kuriame aš atkeliavus čia pirmiausiai pasijutau. Jis mane suprato...

— Žiūrėk, ar matai tas minias žmonių? Kokios jos nelaimingos! Kaip jos smarkiai bruzda, tur būt kas atsitiko. —

J. Bukantis,

L. Vyčių 47 kp. (Waukegan, Ill.) pirmininkas, visa širdimi atsidavęs Organizacijos ir Tėvynės reikalams; didelis scenos mėgėjas. Jo pastangomis suorganizuota Vyčių Orkestra.

Teisybė, nuo to kalno buvo matyti žmonės, bet jau ne toki, kaip pirmiau. Veidai buvo susirūpinę, bet akys, rodos, ieškojo kasžin ko, ilgėjosi. Moterys buvo apsirišusios baltomis skepetomis, nešė ir vedė kartu savo vaikus, kai-kurios turėjo rankose degančius žiburius. Vyrai be kepurių su ilgomis lazdomis ir su žiburiais juodavo mintoje. Jie, tur būt, giedojo, nes kai kada pasiekdavo kalną giesmės aidas. — Tai jie nori ateiti į šitą Laimės Šalį; jie ir suprato ir pažino saulutę, ir jiems įgriso braidžioti po purvyną ir skandinti savo sielas pasaulio juodose

bangose. Jie nori būti balti, nori išlipti ant kranto ir, nusiprausę ryto rasomis, skraidyti kartu su arais, pajuto savo sielose tuštumą, amžiną tuštumą. Išblyškę, išvargę, kūno nukankinti, suklupe kryžkelėje, atsiprašę vieni kitų už padarytas nuoskaudas, pamatę savo sielose juodus kirčius, skuba viens po kito, ieško kelio į saulės šalis. Tai jie mano žmonės, kurie man dėjo ant rankų pančius, drabstė purvais, susiprato. O koks džiaugsmas! Kelkiva aukštyn švyturį, tešviečia jis jiems kelią. Te jų akys greičiau pamato saulę. O jis viena ranka iškėlęs švyturį, kitą ištiesęs į žmones tare:

—Kas nori išeiti iš pasaulio bangų, teina stačiai į švyturį šituo keliu, nes tik jis viens jus čia teatves!

Saulė tekėjo rausva, skaisti, skleisdama žemę auksiniais savo spinduliais, nešdama laimę visai žmonijai, sveikindama skaištų jaunimą ir blaivią liaudį, o Tu mano, atrastosios šalies, draugas užmigai amžinu miegu!...

22—I—22.

Dviem sesutēm.

(20 metų sukaktuvėms).

Užbaigus Jums dar vieną metą,
Glėbius linkėjimų siunčiu,
Negersiu vyno už sveikatą —
Gėlių žiedeliais juos puošu.

Nuo ryt dienos nauja data
Rašys jau Jums kitus metus.
Ar atsiminsit dar kada
Laimingus praeities laikus?

Kas rytas — vakaras sesutės,
Dorybės puoškitės žiedais,
O spinduliai skaisčios saulutės,
Jums švies gyvenimo takais!

Žilvitis.

*J. Augustaitytė-Vaičiūnienė.***Dainų einu.**

Neklausk manęs, kur aš einu:
einu parnešti tau dainų...
dainų gražių, miškų austų. —
Neklausk manęs, kur aš einu.

Nelauki tu patol giedros,
pakol aidai mano dainos
nesužavės tavo sielos. —
Nelauki tu patol giedros...

Prie aukuro vienai baisu —
daina atplaukia pamažu,

Eisiu semti vandenį,
Apipilsiu artoją . . .

ji skleidžias, kyla lig dausų. —
Prie aukuro vienai baisu...

Krūtinėn traukiu jos garsus...
ugnin metu žabus sausus,
dainos klausyt šaukiu visus. —
Krūtinėn traukiu jos garsus...

Krūtinėj ją parnešiu tau...
Jau aukūrą aš jai statau,
nes josios galę pajutau. —
Krūtinėj ją parnešiu tau...

Neklausk manęs, kodel linksmi
iš josios rūmų pareinu:
sutirpo ten visi skausmai —
Štai parnešu ir tau dainų.

*J. Augustaitytė-Vaičiūnienė.***Žolynų žolynai.**

Žolynų žolynai laukuose žaliuoja,
Žiedeliai margieji visai žiburiuoja;
Žavėjančiai žalią kalnelį apstoję,
Žybuoklės iš tolo vadina ir moja.
Žėruoja snaudalės — spalva jų ugninė,
Žaibais pinas mirga varsa sutartinė.
Žiūri į darželį, baltoji roželė
Žvilga prieš saulę švelni jos galvelė.
— Žarsto gėlytes šilti spindulėliai.
Žvangučiai barška. Kur tik pažiūrėjai,
Žemės gražumas kaip gėlynas vienas —

Žaidžia, linguoja per išstisias dienas.
Žilvičių krūmų šešėlius bangytės
Žvainios ir meilutės tuoj ima rangyti,
Žemuogės raudonos jau pradeda nokti;
Žiogeliai per dieną neliauja kvatoti.
Žydroje mėlynėj nėra debesėlio. —
Žemiau, pakrantėj, prie baltojo smėlio
Žvaigždutės vandens liūdnei sau svajoja.
Žalčiais susisukę vikučiai bujoja...
Žmogaus silpnas protas užburtam gėlyne
Žūva ir skęsta, kaip tam vandenyne
Žuvytė mažutė. Jautiesi toks menkas
Prieš Tą, Kurs taip rėdo—Dievas galin-
[gas.

L. V. Kuopų Apžvalga.

1-ma, 2-ra ir 3-čia kuopos neprisiuntė.

LIETUVOS VYČIŲ 4-ta KUOPA, CHICAGO, ILL.

Lietuvos Vyčių 4-ta kuopa įkurta balandžio 14 d., 1914 metais, pastangomis gerb. kun. F. Kemėšio, A. Aleksio, L. Šimučio ir kitų.

Iš sykio prisirašė 85 nariai, vėliau narių skaičius daaugo iki 200.

Susirinkimai buvo laikomi kartą į savaitę, ketvirtadieniais.

Viešųjų didelių vakarų surengta kasmet po tris, visi su įžangomis; taip-pat savybės vakarų surengta kas meta mažiau sia po keturius.

Kuopa iš visų savo metinių vakarų vieną vakarą skiria parapijai, kitą savo naudai. Kitoms kuopoms bei draugijoms prašant, visumet veltui atlošia beveik po penkis vakarus kas met.

Prakalbų bei paskaitų yra surengus labai daug.

Kuopa ir nariai yra paaukavę Tautos Fondui del karo nukentėjusiems lietuviams šelpti 254 dol. 45c.; Kalėdinin Fondan 134 dol. 37c.; Lietuvos Laisvės reikalams 1,165 dol. 05c.; Paskolos Bonų I ir II vajuje išpirko už 2,700 dol. Kultūros reikalams paaukojo virš 400 dol. Labdaringon Sąjungon įstojo garbės nariu, įmokėdama 100 dol. Krikščionių-Demokratų partijai Lietuvoje kuopa paaukojo 50 dol., o nariai 15 dol. Viso 65 dol.

Pilnų narių kuopoje šiąndie yra 67: mergaičių 34, vaikinų 33; čia augusių 17, ateivių 48; moksleivių 7.

Šiomet suorganizuota Jaunamečių Vyčių kuopa iš 75 narių, visi iš parap. mokyklos 7 ir 8 skyriaus.

Pinigų izde kuopa turi 99 dol. 78c.; turi savo knygyną 300 dol. vertės, kuriuo veltui naudojasi nariai, jaunamečiai ir pašaliniai. Žiemos metu steigia vakarinę mo-

kyklą, kurioje mokinama lietuvių ir anglų kalbos, matematikos ir kitų mokslo dalykų.

Kuopa turi skaitlingą korą, kuris pasirodo netik bažnytinėse, bet ir viešose išskilmėse.

Turi dramos sekciją. Nesenai suorganizuota teniso ir basketbolo rateliai, kurie stropiai miklinasi.

Stasys Šimulis, pirm.
Albina C. Alaburdaitė, rašt.

5-ta kuopa neprisiuntė.

LIETUVOS VYČIŲ 6-ta KUOPA, HARTFORD, CONN.

Liet. Vyčių 6-ta kuopa susitvėrė sausio 19 d., 1913 m. Iš sykio vadinosi Šv. Kazimiero Jaunikaičių Draugija. Bet geg. 18 d., 1914 m., priėmė Lietuvos Vyčių vardą.

Iš sykio susirašė 40 narių. Prieš didijį karą kuopa buvo išaugus ligi 170 narių, bet karo metu sumazėjo. Dabar vėl auga.

Susirinkimai laikomi syki mėnesyje.

Kuopos gyvavimo metu surengta viešų vakarų su įžanga 52; savybės 5. Parapijos naudai surengta 3 vakarai. Lietuvos laisvės reikalams 4 vakarai ir 7 vakarai kitoms draugijoms. Dviejų vakarų pelnas paskirta Šv. Kazimiero Vienuolynui Chicagoje paremti.

Surengta 16 prakalbų.

Lietuvos laisvės reikalams kuopa iš savo izdo paaukojo 150 dol.; L. L. Bonų kuopa I ir II vajuje pirko už 150 dol. Nariai yra paaukoję Liet. laisvės reikalams 1,250 dol. ir bonų išpirkę I ir II vajuje už 1,250 dol.

Nūdien kuopa turi narių 97: vaikinų 54, merginų 43. Vienas narys J. Vaitekūnas lanko aukštąją La Salle kolegiją.

Kuopa savo izde pinigų turi 63 dol. 49c.

Turi savo knygyną su 500 knygomis, kuriuo naudojasi veltui nariai ir pašaliniai. Žiemos metų steigia vakarinę mokyklą.

Turi dramos ir sporto sekcijas. Sporto sekcijoje ypatingai pasižymi basebolo komanda.

Narių skaičius nuolatos auga.

Be to, už garbę sau laikome pažymėti, kad kai kurie pirmiausia buvę 6-tos kuopos nariai, šandie yra įžymūs visuomenės darbuotojai. Štai jie: kun. Jonas Navickas, Dr. J. J. Bielskis, Antanas F. Kneizys, klierikas

Elena Brazaitė,

narė L. Vyčių 48 kp. (Springfield, Ill.), uoli darbuotoja jaunimo tarpe, didelė scenos mylėtoja ir pasižymėjus dainininkė.

~~~~~  
Steponas Kneizys, Ona Monikaitė, Staponė Monikaitė, Emilia Čibaitė ir Ona Katiniūtė dabar yra seserys Šv. Kazimiero Vienuo-lyne, Chicago, Ill.

Nariai, kurie nuo įsikūrimo kuopos lig šiol uoliai veikia: Antanas Kučas, Antanas Mazalas, Kastantas Tamošiūnas, Petras Mikalauskas, Andrius Pateckis, Paulina Geležiūtė, Marijona Pateckaitė ir Marijona Ivanauskiūtė.

Gerb. kleb. kun. J. J. Ambotas, įsteigėjas ir rėmėjas kuopos, didis jaunimo prietelius yra Garbės Narys.

*A. Strugiūtė, rašt.*

—x—

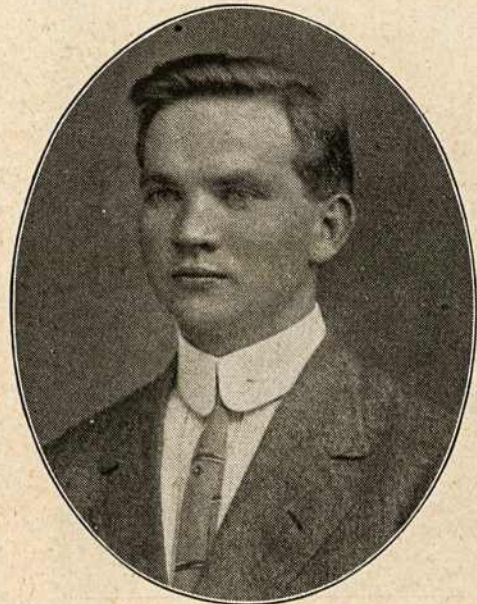
7-ta, 8-ta, 9-ta kuopos neprisiuntė.

#### LIET. VYČIŲ 10 KP., ATHOL, MASS.

Liet. Vyčių 10 kuopa įsikūrė geg. 15 d., 1914 m. Steigiamam sus-me įsirašė 55 nariai. Susirinkimai laikomi sykį mėnesyje.

Lig šiol kuopa surengė vakarų su įžanga 12; savybės vakarėlių 5; prakalbų 7.

Tautos Fondui, lietuviams nukentėjusiems del karo šelpti paaukota 100 dol.; L.L.P. bonų I ir II vajuje išpirkta už 600 dol. L.



VAITIEKUS JUSAITIS,

L. Vyčių 104 kp. (Mahanoy City, Pa.) pirmininkas ir dramos skyriaus vedėjas.

~~~~~  
R. Kryžiaus Rėmėjų Draugijai paaukota 50 dol.; Kultūros reikalams (Kat. Univ.) 200 dol.; Krikščionių-Dem. partijai Liet. 15 dol. Savo izde kuopa turi 156 dol. 31c.

Kadangi pastaru laiku daugeis sugrįžo Lietuvon, kiti išvažinėjo į kitus miestus, tat kuopos narių skaičius ir-gi sumažėjo ligi 46, kurių tarpe yra čia augusių 35 ir ateivių 11; moksleivių 5. Be to, yra suorganizuota jaunumečių kuopelė.

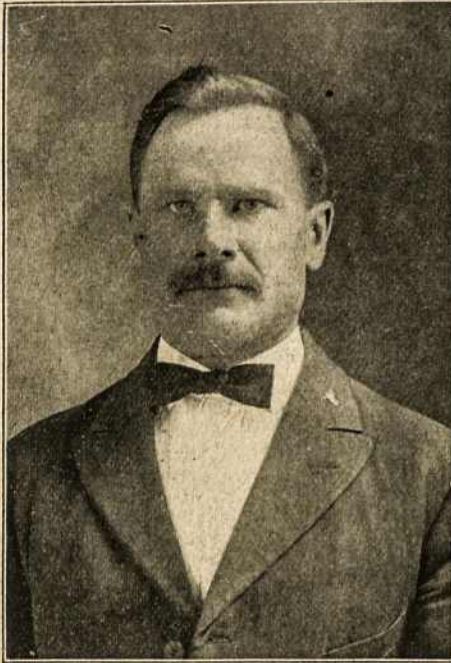
Kuopa turi savo knygyną su 100 egz. knygų įvairaus turinio. Turi sporto sekciją, kurioj daugiausia veikia basebolo komanda. Šiomet iš visų rungtynių dar tik vieną kartą pralaimėjo.

Daug gyvumo ir energijos kuopon įneša vietinis klebonas kun. A. Petraitis.

J. A. Gailiūnas.

LIET. VYČIŲ 11 KP., HOMESTEAD, PA.

Liet. Vyčių 11 kp. įsikūrimo istorija yra tokia: rugpiūčio 21 d., 1915 m., susitvėrė jaunimo draugijėlė vardu "Jaunoji Lietuva po Šv. Cecilijos globa", prie kurios prisirašė 10 narių. Sekančiais metais, birželio 7 d. draugijėlė priėmė Liet. Vyčių var-

J. S. Mockus,

narys L. Vyčių 8 kp. (Roseland, Ill.), uolus Organizacijos rėmėjas nuo pat jos įsikūrimo; karo metu daugiausia šelpęs lietuvius aukomis; Lietuvos nepriklausomybei išgauti keliais atvejais aukojęs po 100 ir daugiau dol.; veikėjas ir šelpėjas visų idėjinių ir savišalpos draugijų, organizacijų; moksleivių prietelius; Šv. Kazimiero Dr-jos (Kaune) amžinas narys.

dą, kuriai iš eilės teko 11 numeris. Persikrikštijant susirašė 18 narių.

Kuopos sus-mai laikomi syki mėnesyje.

Vyčių kuopos gyvavimo metu surengta vakarų, koncertų su įžanga 24 (4 parapijos reikalams, 4 Lietuvos laisvės reikalams ir 16 kuopos naudai); pasilinksminimo vakarų (šokių) surengta 8; gegužinių 9; savybės gegužinių ir vakarienių 10; vieną vakarienę moksleivių naudai. Be to, kitoms draugijoms surengta 10 vakarų; 2 gegužini Pittsburgho Apskričio suvažiavimui ir 1 vakarą Lietuvių Dienai.

Surengta dvejios prakalbos. Abelnai, turėdama savo korą ir dramos sekciją, kiekviename lietuvių vakare bei šiaip viešose iškilmėse kuopa atlieka dramatinę bei muzikalę programos dalį.

Aukų kuopos nariai yra sudėję: Tautos Fondan lietuviams nukentėjusiems del karo šelpti 1,942 dol.; L. L. P. bonų I ir II vajuje kuopa pirko už 100 dol., o nariai už 1,500 dol.; katalikiškos spaudos palaikymui 10 dol., Kardo Fondui 24 dol.; Kalėd. Tautos Fondui 213 dol.; Labdaringsiems reikalams 10 dol.; Kultūros reikalams (Kat. Universitetui) 25 dol.; Krikš.-Demokratų partijai 25 dol.; Aukso Sidabro Fondui 10 dol. Vyčių spaustuvei steigti 513 dol. Be to, visi veik kuopos nariai priklauso prie Tautos Fondo.

Narių kuopa turi 36: vaikinų 21, merginų 15; čia augusių 21, ateivių 15; moksleivių 9.

Savo izde kuopa turi 60 dol. pinigais ir 50 dol. Amer. Liberty boną.

Steigiama knygynas, kuriuo veitui naudosis visi nariai.

Steigiama sporto sekcija. Jau sudaryta teniso ratelis. Norima sudaryti ir basebolo komanda.

Narių skaičius nors pamažu, bet auga. Veikimui kliūčių nėra. Daug visame kuopai padeda vietos klebonas ir mūsų dvasios vadas, gerb. kun. Čepanamis.

J. Bukauskas, rašt.

—x—

12-ta, 13-ta 14-ta ir 15-ta kuopos neprisiuntė.

—x—

L. VYČIŲ 16 KP., CHICAGO, ILL.

Liet. Vyčių 16 kp. suorganizuota spalio mėn., 1914 m. Pirmam susirinkime kuopon įsirašė 10 narių. Susirinkimai laikomi kas savaitę.

Lig šiol kuopa yra surengus viešųjų, su įžanga, vakarų 95: 44 parapijos naudai, kurie davė pelno 1,390 dol. 77c. ir 49 įvairiems kuopos reikalams; taip-gi 4 vakarai surengta kitoms draugijoms. Savybės vakarienių surengta 15. Prakalbų ir paskaitų 5.

Kuopos nariai ir pati kuopa yra paaukojus per T. F. Lietuvos labai suvirš 1,000

dol.; L. L. P. bonų I ir II vajuje išpirko už 2,400 dol. Kultūros reikalams (Kat. Univ.) yra sudėję aukų 310 dol., labdarybei paaukoję 40 dol. Kuopos izde dabar yra 75 dol.

Narių kuopa šiandie turi 49, čia augusių 7, ateivių 42; moksleivių 3.

Turi savo knygyną, kuriame randasi 211 įvairaus turinio knygų.

Žiemos metu kuopa steigia vakarinius kursus.

J. Baltutis,

narys L. Vyčių 13 kp. (Chicago, Ill.), uolus Organizacijos rėmėjas ir veikėjas visose kitose idėjinėse organizacijose.

Visi veik kuopos nariai priklauso prie Apskričio koro ir daugelis taip pat prie bažnytinio "Kanklių" koro.

Nors kuopos augimui kenkia daugelis kliūbų ir kaikurios jaunimo draugijėlės taip pat nusistačiusios prieš Vyčius, tačiau kuopa auga ir, laikui bėgant, tikimės jai sutraukti visą čia augusį Šv. Jurgio parapijos jaunimą.

P. Gritėnas, vice-pirm.

J. Zakas, rašt.

17-ta, 18-ta ir 19-ta kuopos neprisiuntė.

LIET. VYČIŲ 20-ta KUOPA, NASHUA, N. H.

Liet. Vyčių 20 kp. įsikūrė 1916 m., spalio 15 dieną. Iš sykio prisirašė 8 nariai. Susirinkimai laikyta syki mėnesyje.

Nuo įsikūrimo kuopos lig šiol surengta: 9 vakarai su įžanga (3 vakarų peinas parkirtas parapijos naudai); 4 savybės vakarėliai, 4 vakarienės su įžanga ir 15 šokių vakarų. Be to, surengta 12 prakalbų.

Aukų Lietuvos laisvės reikalams per Tautos Fondą nariai suaukojo 1,015 dol. 50 cent.; L. L. P. bonų pirmame vajuje išpirko už 1,150 dol.

Šiandie kuopoje yra 23 nariai: vaikinių — 11, merginų — 12; čia augusių — 10, ateivių — 13.

Kuopos izde yra 3 dol. pinigais ir 50 dol. vertės L. L. P. bonas. Be to, turi įsitaisius gerų scenerijų.

Turi savo knygyną su 190 įvairaus turinio knygomis, iš kurių 100 gerai apdarytos. Knygynu naudojasi visi nariai veltui; nepriklausantieji prie Vyčių moka 10c. į mėnesį.

Dabartiniam kuopos augimui ir bujojimui kenkia nedarbas ir streikai. Tačiau su dvasios vado, gerb. kun. P. Daniūno, pagalba, kuris daug dirba su Vyčiais, tikimės viską nugalėti ir išauginti kp. į milžino didumo.

Jonas Kudzma, rašt.

21-ta kuopa neprisiuntė.

LIET. VYČIŲ 23 KUOPA, PHILADELPHIA, PA.

Liet. Vyčių 23 kuopa įsikūrė 1914 m., 30 d. gruodžio, gerb. kun. Ig. Zimblio pasidarbavimu, kuris tumet buvo komendoriumi Šv. Kazimiero parapijoj. Steigiamame kuopos susirinkime įsirašė 16 narių pilnamečių ir 8 jaunamečiai. Pirmuoju kp. dvasios vadu buvo a. a. kun. M. Šedvidis, pirm. — D. Pacevičius, rašt. — A. Smaliūtė.

Šiomet kuopos pirm. yra J. Kaleda, sekr. J. Čiurlionis. Dvasios vadas gerb. kun. Ig. Zimblys, dabartinis Šv. Jurgio parapi-

jos klebonas. Jis, galima sakyti, yra kuopos siela, jos gyvybė.

Nepersenai kuopon buvo įsirašę du žymiu asmeniu (kurių vardų nenoriu skelbti), ir kuopa labai džiaugėsi, manydama, kad tuodu asmeniu pakels ją iki zenitui. Vienok atsitiko priešingai. Tuodu asmeniu, tai buvo, kaip rusai sako, "zubatyje ščuki" (dantuotos lydekos), kurioms susiėdus

KUN. IG. ZIMBLIS,

Šv. Jurgio parap. (Philadelphia, Pa.) klebonas, Vyčių rėmėjas ir visuomenės darbuotojas.

tarp savęs, vos nesuėdė ir visos kuopos. Tik ačiu kun. Ig. Zimblio energijai, kuopa išliko gyva.

Sunku būtų aprašyti visas kuopos veikas. Atsižvelgiant į sąlygas, kokiose turėjo kuopa darbuotis, nuveikė daug. Suroošė keletą vakarų, kurių vainiku buvo pastatymas scenoje "Mirgos". (Šį veikalą pastatyti scenoje daug padėjo kun. J. Švagzdys ir varg. J. Banis). Rėmė Šv. Vincento draugijėlę pavargėliams šelpti, rėmė ir savo tėvynę-Lietuvą gausiai aukodami jos laisvei iškovoti. Pastaru laiku 25 dol. paaukojo statymui naujos Šv. Jurgio bažnyčios, 5 dol. Lietuvos Pavasarininkams ir 5 dol. organo reikalams.

Reikia pažymėti, kad be kun. Zimblio, kuopoj daug darbuojasi J. Čiurlionis — pirm. ir Valerija Kaledaitė. Šiandie kuopa turi 20 narių.

K. V.

—x—
24-ta kuopa neprisiuntė.

L. VYČIŲ 25 KP. CLEVELAND, OHIO.

Lietuvos Vyčių 25 kp. istorija ilga ir begalo būtų įdomi visiems Vyčiams ir "Vyčio" skaitytojams. Vėliau kumet gal ir patieksime ją, gi šiuo tarpu padarysime tik trumpą veikimo apžvalgą.

Kuopa įsikūrė kovo 4 d., 1915 m. Pirmame susirinkime prisirašė 35 nariai. Susimai laikyta sykį mėnesy, kartais ir tankiau, sulig reikalo.

Vakarų viešųjų surengta 32: 7 parapijcs naudai, 3 Lietuvos nepriklausomybės reikalams, kiti pačios kp. naudai. Be to, 23 programai išpildyta įvairioms pašelpinėms ir idėjinėms draugijoms ir 11 Lietuvos labui.

Savybės vakarėlių surengta 17. Prakalbų-paskaitų 8.

Lietuviams nukentėjusiems del karo kp. ir nariai yra paaukoję 800 dol.; Lietuvos laisvės išgavimui 1, 043 dol.; L. L. P. bonų I ir I vaju kuopa ir nariai yra išpirkę už 3,650 dol.; aukų L. R. K. sudėję 408 dol.; kultūros reikalams 50 dol.; Krikšč. Dem. partijai paremti 50 dol.

Narių kuopa dabar turi 125, kurių tarpe randasi 6 moksleiviai. Išde pinigų turi 210 dol. Turi knygyną, kuriame randasi 300 egz. knygų. Turi didelį ir geriausį Clevelande korą, dramos ir sporto sekciją, kurioje labiausia veikia basebolo komanda.

J. K. pirm.

—x—
26-ta kuopa neprisiuntė.

LIET. VYČIŲ 27-ta KUOPA, NORWOOD, MASS.

L. V. 27 kuopai pamatas padėta gruodžio 1 d., 1912 m., kada būrelis susipratusio jaunimo suorganizavo draugijėlę vardu "Jaunimo Ratelis". Bet kada Vyčių vardas pradėjo garsiai skleistis po Amerikos lietuvių padangę, tad ir Norwood'e "Jaunimo Ratelis" persikrikštijo į Vyčių kuopą. Rugpiučio 13 d., 1914 m., pirmą kartą ratelis viešai užvardintas Liet. Vyčių kuopa. Daugiausia tame pasidarbavo buvęs kun. Daugis, J. Červokas, P. Kučinskas ir O. Nevuiliūtė.

Persikrikštijęs ratelis tačiau ilgai dar nereikalavo iš Centro "čarterio". Tik vasario 10 d., 1916 m., kuopa įsiregistravo Centre.

Per pirmą susirinkimą prie Liet. Vyčių 27 kp. prisirašė 21 narys. Susirinkimai laikomi kas mėnesis, nors pradžioj kuopos gyvavimo buvo laikomi rečiau.

C. E. Paulionis,

ekonomijos studentas, buvęs L. Vyčių 41-mos kp. pirmininkas, protokolų raštininkas ir uolus veikėjas lietuvių amerikonų tarpe.

Lig šiol kuopa yra surengusi: 9 vakarus, 7 šokių vakarus, 4 koncertus, 2 vieši vakarieni, 2 pikniku. 5 vakarų pelnas paskirtas parapijos naudai, 3 — Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės reikalams, 6 — draugijoms, 5 — kuopoms (? — *Red.*), 6 savo naudai.

Kuopa oficialiai dalyvavo iškilmėje šventinant naują lietuvių Šv. Jurgio bažnyčia ir varpą, o nariai arti tūkstančio dol. aukojo naujiems vargonams įtaisyti ir nemažą auką davė įtaisymui scenerijos parapijos salėje. Be to, prisidėjo su auka prie pastatymo Chicagoje paminklo a. a. P. Laurinaitei, kuri prigirė upėje apvirtus laivui "Eastland".

1916 m. du nariu pirko šėrus steigimui savaitinio "Vyčio", o kuopa tam pačiam tikslui paaukojo 10 dol.

1920 m. siuntė savo atstovą į L. Vyčių Seimą, taip-gi šelpė sergančią narę, D. Saliūtę, kuri išvažiavo Lietuvon. Aktyviai dalyvauja visame katalikų judėjime, kaip politikos, taip švietimo ir kultūros srityje.

Surengta 3 prakalbos. Tautos Fondui kuopos nariai yra paaukoję 300 dol.; Lietuvos Laisvės reikalams 300 dol.; Liet. Laisvės bonų I vajuį išpirko už 750 dol., taip-gi pati kuopa pirko už 50 dol.; II vajuį išpirkta už 150 dol.; Liet. Raudonajam Kryžiui paaukota 150 dol.; Kultūros reikalams 175 dol.; Katalikiškam Universitetui Lietuvoje 50 dol.; Labdaringsiems tikslams 50 dol.; Krikščionių-Demokratų Partijai 25 dol. Dabar kuopos izde yra 13 dol.

Narių kuopa turi: vaikinių — 9, mergaičių — 1, moterų — 1; viso 11, iš kurių 10 ateivių, 1 čia augęs. Moksleivių kp. turi 1. Prie kuopos yra jaunamečių skyrius, kuriam yra bernaičių — 3, mergaičių — 9.

Turi savo knygyną su 300 knygomis, kuriuo naudojasi nariai ir pašaliniai.

A. Stašaičiūtė, rašt.

—x—

28-ta kuopa neprisiuntė.

—x—

LIET. VYČIŲ 29 KP., NEWARK. N. J.

Ši kuopa įsikūrė 1915 m., balandžio mėn. Iš karto susirašė 49 nariai. Susirinkimai laikyta du kartu mėnesy: vienas kuopos, kitas valdybos.

Nuo įsikūrimo pradžios ligi šiol surengta vakarų, su įžanga, 19 (4 vak. pelnas paskirtas parap. naudai, 10 kuopos reikalams ir 5 labdaringsiems bei idėjiniams tikslams). Prakalbų, paskaitų surengta 11.

Aukomis Lietuvos labai mūsų kuopa gali pasigirti. Peržvelgus knygas ir sudėjus visų aukas pasidaro suma 2,046 dol.; L. L. P. bonų I ir II vajuje išpirkta už 2,650 dol.; pati kuopa yra pirkus bonų už 100 dol. Be to, kultūros, labdarybės ir kitiems reikalams taip-pat daug paaukota. Savo izde grynais pinigais kuopa turi 50 dol. 10c. Turi knygyną, kuris vertas 300 dol.

Seniau kuopa turėjo savo korą, orkestrą, sporto ir dramos sekcijas, iš kurių šiaudie tik dramos sekcija tebegyvuoja.

Jei ne nesusipratimai tarp buvusio klebono ir parapijos, kurie tęsėsi per ketverius metus, kurie nemažai pakenkė ir kuopos augimui, šiaudie L. Vyčių 29 kp. būty viena didžiausių ir stipriausių. Be to, gaug kuopai kenkia ir kitos jaunimo draugijos, nors ir katalikiškos. Delko, sunku pasakyti.

Nors šiuo metu kuopa labai susilpnėjus, kaip narių skaičiumi, taip ir veikime, tačiau turime vilties, kad visos tos kliūtys bus nugalėtos ir iš naujo pradės ji kilti bei stiprėti.

— x —

30-ta, 31-ma ir 32-ra kp. neprisiuntė.

— x —

LIET. VYČIŲ 33 KP., MONTREAL, CANADA.

L. V. 33 kp. įsikūrė 1918 m., sausio 13 d. Iš sykio prisirašė 28 nariai. Susirinkimai laikyta du kartu mėnesyje. Iki šiol kuopa surengė: 6 viešus vakarus, 9 koncertus, 3 gegužines, kurie pelno davė 367 dol., iš kurio 258 dol. paskirta parapijos naudai. Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės reikalams per Tautos Fondą paaukota 21 dol. 50c., Vyčių Centru paaukota 5 dol. Vieno vakaro nedatekliui padengti 50 dol. Dabar kuopos izde yra 15 dol.

Narių skaičius kuopos dabar sumažėjęs. Daugelis išvažiavo į Suv. Valst., kiti Lietuvon. Tikimės, kad su laiku kp. žymiai ugterės ir daugiau pasidaruos Tautai ir Bažnyčiai.

P. Bukevičiūtė, kp. rašt.

— x —

34-ta ir 35-ta kuopos neprisiuntė.

— x —

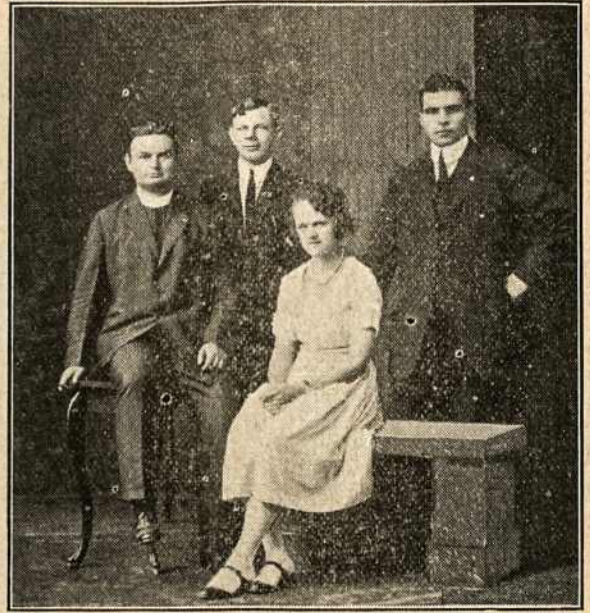
LIET. VYČIŲ 36 KP., CHICAGO, ILL.

Liet. Vyčių 36 kp., prie N. P. Šv. P. M. parapijos, užsimezgė rugsėjo 23 d., 1915 m. Ją organizavo dabartinis klebonas kun. A. Briška, S. Kvietkus, R. Andreliūnas, Prečenauskas ir kiti. Pirmame sus-me susirašė 16 narių.

Vakarų lig šiol nurengta viešųjų 12, savybės 20, kurių pelnas: 4 vak. paskirtas parapijos naudai, 2 Lietuvos laisvės reikalams; kiti pačios kuopos naudai.

Prakalbų surengta 7; paskaitų 10.

Karo metu lietuviams nukentėjusiems

L. Vyčių 36-tos kp. steigėjai.

Sėdi: Kun. A. Briška, klebonas ir A. Aušraitė.
Stovi: R. Andreliūnas ir S. Kvietkus.

nuo karo šelpti per Tautos Fondą kuopa paaukoko 28 dol. ir nariai suvirš 500 dol.; Lietuvos laisvės reikalams pati kuopa yra paaukokojus 35 dol. ir nariai suvirš 1000 dol.; L. L. P. bonų I vaju kuopa pirkio už 50 dol.; nariai I ir II vajuje išpirko už 2,500 dol.; L. Raud. Kryžiui aukoko 12 dol., kultūros reikalams (K. Univ.) 19 dol.; labd. tikslams 14 dol. 85c.

1920 m. mūsų kuopa pargyveno sunkų krizį. Įsikūrus kuopai, tuojaus suorganizuota ir koras, kuris netik šventadieniais bažnyčioje giedojo, bet rengė vakarus-koncertus ir gautą pelną daugiausia skirdavo kuopos įsteigtam vargonų fondui. Kadangi koras vadinosi Vyčių, tad kiekvienas dainininkas priklausė ir prie kuopos. Ilgainiui koran įsibriovė asmenų, kurie naudojos koro nario teisėmis, bet nepriklausė prie Vyčių. Vėliau kai-kurie jų pradėjo Vyčius šiepti, tada kuopa tiems asmenims pas-

tatė dvi sąlygi: jei nori dalyvauti kore, turi priklausyti prie Vyčių, arba apleisti korą. Minėtieji asmenys pasirinko pastarąją sąlygą. Apleidę korą, jie pradėjo netik korą, bet ir pačią kuopą griauti. Savo pusėn patraukė ir daugiau šiaudinių narių; jų pusę palaikė ir vargonininkas ir, rezultate, Vyčių koras tapo sugriautas. Po to atsisakyričiai suorganizavo Dailės Ratelį, kuris

J. Ramanauskas,

narys L. Vyčių 8 kp. (Roseland, Ill.), jaunimo veikėjas, karštas tėvynės mylėtojas, rėmėjas darbu ir aukomis visų naudingų darbų.

šandie jau miręs ir Šv. Agnietės korą, gi Vyčius bandė visai pakrikdyti. Vieną sykį nežinia kieno pasamdyti mušeikos, einat Vyčiams iš susirinkimo, buvo padarė puolimą, nuo kurio daugiausia nukentėjo dabartinis "Vyčio" redaktorius, Ig. K. Sakalas, A. Mickeliūnas, J. Stankus ir R. Andreliūnas. Bijodama kuopa, kad tie puolimai neatsikartotų, susimus iš parapijos svetainės perkėlė į viešąją McKinley parko salę. Buvusio Vyčių kuopos koro gaidos, vertės 200 dol., šėpa 30 dol ir pianas 300 dol. vertės paliko, ant kurių užponavo rateliečiai. Vėliau, kad supykėdžius Vyčius ir su klebonu, rateliečiai paleido melagingą gandą, būk Vyčiai kėsinaisi ant klebono gyvybės.

Visos tos žemos priešų priemonės netik kad kuopos nesugriovė, bet dar labiau paskatino organizuotis. Ir, rezultate, L. Vyčių 36 kp. šandie yra viena didžiausių Chicagoje ir apylinkėj. Dabar kuopa turi narių pilnamečių 60, jaunamečių 55; vaikinių

71, merginų 44; čia augusių 82, ateivių 33; moksleivių 16. Kuopa turi savo knygyną, tik nesutvarkytas, pernai suorganizavo korą, kuris jau spėjo pagarsėti; turi dramos ir sporto sekcijas. L. Vyčių 36 kp. pirmutinė Chicagoje suorganizavo stiprią basebolo komandą ir įtaisė uniformas. 1921 m. daugiausia lošė su svetimtaučiais, o šiemet su svetimtaučiais ir Vyčiais kitų kuopų. Pasibaigus basebolo sezonui, žada sušaryti futbolo ir basketbolo komandas. Tuo tikslu daug žada pasidaruoti naujas energingas vikaras gerb. kun. Šaulinskas. Be to, kuopa turi keletą pasižymėjusių ristikų, kurie nekartą buvo ritęsi net su svetimtaučiais.

Narių skaičiumi kp. nuolatos auga.

P. S. S. J.

—x—

37-ta, 38-ta, 39-ta ir 40-ta kuopos neprisiuntė.

—x—

L. VYČIŲ 41 KP., BROOKLYN, N. Y.

L. Vyčių 41 kuopa savo gyvavimo dienose nemažai turėjo pasižymėjusių narių, nors šandie žymiai susilpnėjus, nes turi vos saują narių, kurie susirinkimus garo sykį į mėnesį. Priežastis kuopos susilpnėjimo aiški: daugelio narių išvažiavimas, kitų atitraukimas ir vietos klebono neprielankumas.

Vienok kuopos istorija yra graži. Savo laike kuopa yra turėjus narių virš šimto, kurių tarpe buvo tokie visuomenės veikėjai, kaip A. Aleksandravičius, Julius B. Kaupas, P. Molis, J. B. Šaliūnas, Jurgis Tumasonis, Jonas Banys, L. Šimutis, J. K. Miliauskas ir kiti. Kuopa yra prisidėjus prie viso tautos veikimo, kaip tai šelpimu aukomis lietuvių del karo nukentėjusių, aukų rinkimu, parodų, bazarų ir kitų pramogų rengimu. Be to, daug yra surengus prakalbų, teatrų, koncertų. Yra pirkus Liet. Laisvės boną, kurį paaukojo Vyčių nuosavai spaustuvei. Narių pastangomis įsteigta New Yorko ir New Jersey's Valstijų Apskritys, prie kurio išlaikymo taip-gi prisidėjo kuopos nariai, iš kurių tarpo buvo renkama Apskričio valdybai pirmininkai-ės, raštininkai-ės ir kiti darbuotojai. L. Vyčių 41 kuopos koras, po va-

dovyste p. Aleksandravičio, buvo vienas iš žymiausių visose Rytinėse valstijose.

Šis trumpas atvaizdas iš praeities Vyčių 41 kuopos gyvenimo gal bus įdomus "Vyčio" Jubilėjinio numerio skaitytojams ir mūsų kuopos prieteliams-pažįstamiems.

L. Vyčių 41 kuopa.

—x—

42-ra, 43-čia, 44-ta, 45-ta, 46-ta ir 47-ta kuopos neprisiuntė.

—x—

LIET. VYČIŲ 48 KUOPA, SPRINGFIELD, ILLINOIS.

Liet. Vyčių 48 kuopa įkurta 1916 m., sausio 10 d. Kuriamame susirinkime prisi-

K. Kuperienė,

narė L. Vyčių 48 kp. (Springfield, Ill.), uol: darbuotoja ir visa siela atsidavusi jaunimo reikalams.

rašė 12 narių. Susirinkimai daryta kas savaitė. Visais gyvavimo metais kuopa pasižymėjo veikime. Surengė 50 vakarų: 27 su įžanga ir 23 savybės, kurių pelnas apie 1,000 dol. paskirta parapijai, 250 dol. Lietuvos laisvės reikalams ir apie 300 šoi. kuopos naudai. Be to, kitoms draugijoms surengta 5 vakarai.

Surengta prakalbų — 7, paskaitų -- 5.

Karo metu kuopos nariai lietuviams nuo karo nukentėjusiems šelpti yra paaukoję 200 dol., Lietuvos laisvės reikalams —

1,086 dol. 50c.; L. L. P. bonų I ir II vajuje išpirkę už 1,500 dol., Liet. Raud. Kryžiui paaukoję 10 dol., kultūros reikalams 129 dol., Krikščionių-Demokratų partijai paremti 23 dol.

Nūdien narių kuopa turi 108: vaikinių 53, mergaičių 55; čia augusių 102, ateivių 6; moksleivių 11. Kuopos turtas: 50 dol. turi izde ir nuosavą pianą vertės 450 dol.

Kuopa prisideda prie palaikymo knygyno, kurį globoja Federacijos 37 skyrius. Žiemos metu steigia vakarinę mokyklą. Turi korą, kurį veda plačiai žinomas muzikas A. Aleksis; dramos ir sporto sekcijas. Sporto sekcijoj ypatingai pasižymi basebolo komanda, J. Milerio vadovaujama, kuri eina

Petras Lukas,

narys L. Vyčių 41 kp. nuo pat jos įsisteigimo; per didįjį karą tarnavęs Dėdės Samo kariuomenėje (Anglijoj). P. L. yra pastžymėjęs visame tautiniai-katalikiškame veikime.

rungtynių su stipriausiomis Illinois valstijos svetimtaučių basebolo komandomis. Ligšiol Vyčių basebolo komanda yra išlošus 15 rungtynių. Be to, turi futbolo komandą, kuri yra išlošus 2 rungtynes; teniso, kuri yra išlošus 11 rungtynių ir jaunamečių basebolo komanda, kuri yra išlošus 4 rungtynes.

Narių skaičiumi kuopa nuolatos auga. Tikimasi, kad su laiku nesiras Springfielde jaunimo, kuris nepriklausys prie L. Vyčių 48 kuopos.

L. Vyčių 48-ta kp.

70-ta, 71-ma, 72-ra 73-čia, 74-ta, 75-ta, 76-ta, 77-ta kuopos neprisiuntė.

L. VYČIŲ 69 KP., PITTSFIELD, MASS.

Ši kuopa nedidelė ir veikime negali lygintis su didelėmis kuopomis. Pastaru laiku daug narių išvažiavo Lietuvon, dėlto buvęs veikimas dar labiau sumažėjo. Seniaus kuopa buvo įsigijus knygynėlį, kurį dabar persiuntė Lietuvon Karo Muzėjui Kaune. Persiuntimo lėšas apmokėjo Ona Vaicekoniūtė.

Veronika Skuodienė (Abraitė),

buvusi L. Vyčių 41-mos kp. pirmininkė, išdininkė, pasižymėjus veikėja moterų tarpe; dainininkė, scenos mėgėja; daug pasidarbavus Vyčiams ir visiems kitiems prakilniams lietuvių reikalams.

Lietuvos laisvės reikalams mūsų kuopelė yra paaukojus keletą šimtų dol. ir L. L. P. bonų išpirkus už 600 dol.

Dabar stengiamasi suorganizuoti jaunamėčių Vyčių kuopelė.

O. V.

49-ta, 50-ta, 51-ma, 52-ra, 53-čia, 54-ta, 55-ta, (56-ta prisiuntė, bet nespėjome įdėti

—Red.J 57-ta, 58-ta, 59-ta, 60-ta, 61-ma 62-ra, 63-čia, 64-ta, 65-ta, 66-ta, 67-ta, 68-ta kuopos neprisiuntė.

LIETUVOS VYČIŲ 78-ta KUOPA,
LAWRENCE, MASS.

Liet. Vyčių 78 kuopa įkurta 1917 m., balandžio 22 d. Įkūrus kuopą, narių iš syk prisirašė 30. Susirinkimai laikomi sykį mėnesyje.

Nuo kuopos įsikūrimo lig šiol surengta 31 vakaras ir gautas iš jų pelnas šiaip paskirtas: 100 dol. parapijai, 250 dol. Lietuvos laisvės reikalams ir 100 dol. kp. naudai. Kitoms draugijoms surengta 6 vakarai.

Surengta 7 prakalbos.

Kuopos nariai nukentėjusiems del karo lietuviams šelpti, per Tautos Fondą, yra paaukavę 280 dol., Lietuvos Laisvės Paskolcs bonų išpirkę už 400 dol., aukų L. R. Kryžiui sudėję 200 dol., Kultūros reikalams 240 dol., labdaringsiems tikslams 60 dol.

Narių kuopa turi: čia augusių 20, ateivių 5, moksleivių 5. Kuopos izde pinigų yra 40 dol.

Be to, kuopa palaiko vakarinę mokyklą su lietuvių kalbos, istorijos ir geografišios pamokomis; turi dramos ir sporto sekcijas, sporto sekcijoj labiausia veikia basebolo ir futbolo komandos.

Nariais šiuo metu kuopa neauga, tačiau tikimės, kad su laiku visas Lawrence jaunimas susispies po L. Vyčių 78 kp. vėliava.

O. Sideravičiūtė, rašt.

LIET. VYČIŲ 79 KP., DETROIT, MICH.

L. Vyčių 79 kp. įsikūrė baandžio 20 d., 1917 m. Iš sykio narių įsirašė 54. Susirinkimai laikyta sykį savaitėje, trečiadieniais.

Per visą savo gyvavimą kuopa surengė viešųjų, su įžanga, vakarų 21, iš kurių 7 vakarų pelnas paskirtas parapijos naudai ir savybės vakarėlių 19. Prakalbų surengta 4.

Lietuviams nukentėjusiems del karo šelpti ir kitiems reikalams kuopos nariai yra suaukoję 1,222 dol.; L. L. P. bonų I ir II vajuje yra išpirkę už 1,000 dol. Pati kuopa iš savo izdo yra pirkus L. L. P. boną už

50 dol. Grynais pinigais kuopos izde yra 184 dol. 75c.

Narių kuopa dabar turi 62: vaikinių 34, merginų 28; čia augusių 28, ateivių 33 ir 2 moksleivių (V. Sodaitį ir kl. M. Daumantą).

Turi knygyną, kuris vertas 200 dol. Knygynu naudojasi nariai ir pašaliniečiai.

Turi savo korą ir dramos sekciją.

Narių skaičius, nors nežymiai, bet auga. Tikimės, kad su laiku mūsų kuopa išaugs į vieną didžiausių, nes gauname naujų pajėgų, kurių veikimas teikia daug skaisčios vilties.

Ant galo reikia pažymėti, kad daug širdies ir pasišventimo kuopon įdėda ir mūsų dvasios vadas gerb. kun. Čižauskas. Tokiu būdu graži ateitis šviečia Detroit'o 79 kuopai.

K. Tvarakūnas rašt.

LIET. VYČIŲ 80 KUOPA, ST. LOUIS, MO.

Lietuvos Vyčių 80 kuopa įkurta 1917 m., rugsėjo 28 d. Pirmame kuopos susirinkime įsirašė 26 nariai. Susirinkimai daryta vieną sykį mėnesyje.

Lig šiol kuopa yra surengus 9 vakarus su įžanga, kurių 6 vakarų pelnas (124 dol.) paskirtas parapijos naudai, 2 savybės vakarėlius. Be to, surengė 50 prakalbų ir vieną paskaitą.

Kuopos nariai yra sudėję 264 dol. aukų Lietuvos laisvės reikalams; L. L. P. bonų I vajuje išpirkę už 1,200 dol., II vajuje už 150 dol. Pati kuopa ir-gi turi boną už 50 dol. L. R. Kryžiaus Rėmėjų Dr-jai aukojo 10 dol. ir Tautos Fondui 26 dol. 50c.

Šiandie kuopa narių turi 26: 14 vaikinių, 12 merginų; — 15 čia augusių ir 11 ateivių. Pastaruoju laiku daugelis narių išvažiavo Lietuvon.

Turi savo korą ir dramos sekciją. Izde turi pinigų — 24 dol. 77c.

O. Bartininkaitė, rašt.

81-ma kuopa neprisiuntė.

LIET. VYČIŲ 82 KUOPA, GARY, IND.

Liet. Vyčių 82 kp. įkurta 1914 m. Stei-

giamame sus-me narių įsirašė 9. Susirinkimai laikyta ir tebelaikomi sykį mėnesyje.

Kiekvienais metais kuopa surengia po keturius viešus, su įžanga, vakarus ir keturius savybės vakarėlius, kurių peina: tris dalis skiria parapijos reikalams, o vieną dalį kuopos naudai.

Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės reikalams nariai ir pati kuopa yra paaukorus suvirš 900 dol., L. L. P. bonų išpirkę už 2,100 dol. Narių kuopa dabar turi 36: vaikinių 26, mergaičių 10; čia augusių 29, ateivių 7; moksleivių 5.

Kuopa turi knygyną su 150 knygomis, kuriuo naudojasi nariai ir nepriklausantieji prie Vyčių.

Be to, kuopa turi savo korą, dramos sekciją ir sporto sekciją, kurioje labiausia pasižymi basebolo komanda. Šiomet iš keturių rungtynių, tik vieną pralošė.

Žiemos metu steigia vakarinę mokyklą, kurioje mokinama lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir kitų dalykų.

Daug darbo ir triūso kuopai pašvenčia vietos gerb. kleb. kun. Martišiūnas ir vargonininkas A. Šlapelis, kuris sykiu eina ir Centro Izdo Globėjo nario pareigas.

Savo izde kuopa turi 80 dol.

Š—is.

83-čia ir 84-ta kuopos neprisiuntė.

L. VYČIŲ 85 KP. WESTVILLE, ILL.

L. Vyčių 85 kp. įsikūrė 1917 m., liepos 1 d. Narių iš sykio susirašė 33. Susirinkimai laikomi kartą savaitėje. Per tą laiką surengta 20 vakarų: 4 parapijos naudai, 1 Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės reikalams, kiti pačios kuopos naudai, kurių gautu pelnu įtaisyta: dveji kambariai, į juos įvesta elektra, įtaisyta knygynas, kuriuo naudojasi visi nariai, nupirkta automatinė mašina (fonografas), duplikatorius ir pirktas dovanos klebonui ir vargonininkui.

Nuosavai Vyčių spaustuvei paaukota 25 dol., paskolos duota 100 dol.

Surengta 4 prakalbos.

Lietuvos laisvės reikalams paaukota 40 dol. ir Paskolos bonų pirktas už 750 dol.

Labdarybės reikalams paaukota 5 dol. Kuopos izde yra 72 dol. 90c.

Narių kuopa turi 41 — vaikinių 19, mergaičių 22. Čia augusių 40, ateivių 1, moksleivių — 8.

Be to, kuopa turi: korą, dramos sekcija ir sporto sekcija.

Narių skaičiumi kuopa nuolatos auga; augimui ir bujojimui jokių kliūčių neturi. Kuopai daug padeda vietos klebonas, kun. L. Brigmanas.

J. Karpiūtė, rašt.

86-ta, 87-ta, 88-ta, 90-ta, 91-ma, 92-ra, 93-čia, 94-ta, 95-ta, 96-ta, 97-ta, 98-ta, 99-ta, 100-ta ir 101-ma kuopos neprisiuntė.

L. VYČIŲ 102 KP., DETROIT, MICH.

Mūsų kuopa yra dar jaunutė, nes tik 1920 m., kovo 5 d., susitvėrė. Pirmame susirinkime susirašė 13 narių. Susirinkimai laikomi syki savaitėje.

Lig šiol surengta vakarų 8: 3 parapijos naudai, o kiti kuopos reikalams.

Dabar kuopa narių turi 67: mergaičių 33, vaikinių 34; čia augusių 51, ateivių 16; moksleivių 2. Kuopos izde pinigų yra 50 dol.

Turi didelį korą, dramos ir sporto sekcijas. Sporto sekcijoje daugiausia pasižymi basebolo komanda. Iš aštuonių rungtynių šiomet tiktai 8 pralaimėjo.

Lietuvos laisvės ir kitus naudingus reikalus visi nariai rėmė darbu ir aukomis.

Narių skaičius kuopoje auga, nes jos priekyje stovi mūsų mylimas klebonas, kun. Ig. Boreišis.

J. S.

103-čia kuopa neprisiuntė.

LIET. VYČIŲ 104-ta KUOPA, MAHANAY CITY, PA.

L. V. 104 kp. įsikūrė 1921 m., kovo 20 d. Iš karto prisirašė 9 nariai. Susirinkimai laikomi syki mėnesyje. Surengė 3 viešus vakarus, 1 savybės vakarėlį ir 3 gegužines. 2 vakarų pusę pelno paskyrė parapijos naudai, o kitą pusę ir vieno vakaro kuopos reikalams. Šv. Kazimiero dienoje Tautos Fondo skyriui išpildė programą, atvaizdinama "Degtinė". Be to, surengė vienas prakalbas.

Lietuvos laisvės reikalams per Tautos Fondą aukojo 170 dol.; L. L. P. bonų I ir II vajuje nariai išpirko už 1,200 dol. Katalikų Universitetui kurti 200 dol., Kūdikėlio Jėzaus Prieglaudai Kaune 30 dol. Kuopos izde šiandie yra 280 dol 88c.

Narių kuopa dabar turi 87: vaikinių — 43, merginų — 44; čia augusių — 65, atelvių — 22, moksleivių — 6.

Kuopa turi dramos sekcija ir sporto — vaikinių ir mergaičių — sekcija.

Narių skaičius kp. nuolat auga. Kuopos įsteigėju, vairu ir siela yra dvasios vadas gerb. kun. Čėsna.

Žeglis, rašt.

Laisvoji Tribuna.

KALBOS DALKAI.

LEISKIT aptarti lietuvišką "spaudą",
 Kokią patiekia rinktiniai galvočiai.
 Mylinčiam kalbą ir liūdna ir skauda,
 Mūs gi gaivočiai kvatojas ik' sočiai,
 Kolei — jų juokas pavirsta į raudą.
 Angliškas žodis "Hamlet" jiems "Gamletas".
 ("G" reikalinga "panslaviškai" žiočiai)
 Dviems kartu suokiant — jie sako "duetas"
 Dainius, ne dainius, bet koks ten "poetas"

Štai "pargamyno" paišu braižytojai,
 Kyla puikybėn lig aristokratai,
 Vengia jie vardo kad jie rašytojai,
 Skelbiasi esant šviesos literatai,
 Na, ir mūs liaudžiai laisvi mokytojai:
 Vien's "muzikalę kompleksiją" piešia,
 Kitas, vėl, ginčą vadina "debatais".
 Vienas smuikuoja, tai "solo" jis griežia...
 "Toastai", "siurprizai" mums kalbą atliežia.

Bočiai kelionėms gamindavos vyžų...
 (Toks, kurs važiavo vadinosi "grafas"),
 Šiandien nei žingsnio nežengsi be "vizų",
 Tam reikalingas taip pat 'fotografas';
 "Pasą" nešiokies nors būtum "markizu"
 (Didis bajoras, kuris kitus engia),
 Parašo vietoj jam tark "autografas"...
 "Futbolais", "sportais" mums ateitį rengia.
 Lenkus pametę, anglų maišan žengia.

Šiandien vaidylos kelionė — "maršrutas".
 Karo laukuose pirmos eilės — "frontas".
 Rūbų eilutė vadinama "siutas".
 Akys kiek mato, tai jiems — "horizontas".
 Darbas tai "dziabas", "auza" — tai mūs būtas.
 Taria "perfiuma", ažuot skanus kvapas.
 Taisymą mėgia vadinti "remontas".....
 (Taip kaip Vilnijoje' kalbai ruošta kapas),
 Vaikas ir tėvas — "boisiukas ir papas".

Juk apšviesčiausi kitų šalių vyrai
 Tardant mūs' kalbą teiraujas' kaimiečių...
 Slepiant puvėtrą, smilkinami myrai,
 O prie pavilnio nereik maišyt' kiečių,
 Taip "diplomuoti" musiškiai pagyrai
 Šiokie ir tokie, net akademikai,
 Kalbą mūs teršia aršiau letgaliečių.
 Nesisteoėčiau kad būt' prasti "Mikai",
 Dartės, mums rašo štai, va, kaip didikai.

"Straikai", "lokautai" dažnai "figuruoja",
 Gi į "lokales" "konvencijas" minios
 "Mytingan" ainant "nesusigrupuoja"
 Ir "autentiniai" patvirtintos žinios
 "Neimponuoja". Jie "interpeliooja".
 "Gestikuliācijas." Pats-gi "izoliuoti",
 "Lyderiui ploja. O jojo "opin'jos"
 "Publikai" lieka tik "ratifikuoti";
 "Entuzijazmo", "energijos" duoti.

Audė sesutės raštus audeklusna,
 Sielą ir darbus jos dėjo kasdieną.
 Valgį gaminant — švarumas induosna.

Verdančiu šarmu jos vykdė "hygieną".
 Amžiną ugnį dabojo lieknuosna.
 Puošė mūs tautą, dorą — VAIDELYTĖS,
 Darbus geriausiai atliko — kiekvieną.
 Nūn pavaduoja jusias mūsų VYTĖS
 Ir įvairiausių gabumų ZITYTĖS.

Dingo vaidilos, kūrėjai Lizdeikos;
 Likom našlaičiai, be dvasios vadovų
 Pavergė ŠALI Jagailos mušeikos,
 Na, ir sulaukėm' "kultūros" žinovų,
 Tokių, ką mainė garbę ant kapeikos...
 Plakė Lietuvą lenkiškaisiais kančiais,
 Vienkart BIRUTĘ, KEISTUTĮ — pastovų,
 Pirm nuzudysiant, išniekino "šančiais",
 Kam nesileido papuošti "ražančiais"....

Dvasią slopino visi atėjūnai:
 Niekino mūsų kilniausias dorybes.
 Lenkų ir rusų "šviesti" apšviestūnai
 Išgamoms virto — vergais bedievybės.
 Gi vadovėliams rūpi vien jų kūnai...
 Gundo į kovą brolių priešais brolių,
 Bi tik nebūtų tarp mūsų vienybės...
 Jei "apšviestūnai" nuo Dievo nutolę,
 Tu neapleiski Dievo nei per colį.

Gerbiame Dievą ir Dievišką tvarką.
 Smerkiame piktą, nes priešingas labui.
 Mesiu laizyboms nuo nugaros švarką!
 Nepralaimėsiu! — Sakyk nors arabui...
 "Poterius", "grieką", "pakūtą" ir darką,
 Patys vadovai kartoja. Netyčia
 Jie pataikauja Želigovskio štabui...
 Mokslo žinyčią vadina "bažnyčia".
 Kodei nedrįsta vadint "Dievinyčia"?!

Pykšt — Pokšt.

Kas Jaunimo Veikiama.

Lawrence, Mass. Mūsų lopšelis (78 kuopa) juda, kruta. Pasitaiko, kad net nepajėgia visų sumanymų darbų atlikti. O nuo tautos ir bažnyčios reikalų rėmimo nei valandėlei neatsitraukia.

Nesenai parapijos "Palangoje" mūsų kuopa buvo surengus gegužinę, kurioje dalyvavo daug žmonių net ir iš apylinkės kolonijų. Daugiausia buvo iš So. Boston ir Haverhillio. Reikia pažymėt, kad šiame išvažiavime kiekvienas Vytis dirbo nušilęs, nes pelnas skiriamas naujai Bažnyčiai.

Programą išpildė Haverhill'io "Nemuno" koras,

kurį veda R. Ainorius. Programos vedėjum buvo vietinis varg. Antanas Stanšauskas, kuris daug darbo ir energijos įdeda kuopos darbuotėn.

Tą pačią dieną 9 val. ryto buvo šventinama mūsų "Palangos" koplytėlė. Šventino gerb. kun. Virmauskas. Mišias laikė Vyčių Centro Pirm. kun. P. M. Juras. Žmonių buvo labai daug. Koras, vedamas A. Stanšausko, gražiai giedojo Mišias. Net šventimtaučiai pastebėjo sakydami, kokią gražų pasišventimą rodo jaunimas.

Gerb. kun. Juras, A. Stanšauskas, K. Beniavi-

čius, I. g. Kulikaitis taiso mergaitėms tennis. Tikra esu, kad kiekviena Vytė įvertins jų darbą ir liuos-laikiu pasinaudos.

Blizdingos Blaškutė.

—x—

Chicago, Ill. — Liepos 12 d. Šv. Mykolo parapijos bažnytinėje svėt. įvyko L. Vyčių 5 kuopos mėnesinis susirinkimas, kurį su malda atidarė kuopos pirmininkas A. Mureika. Po to sekė įvairūs darbuotės raportai, kurie 5 kuopai rodė gražių pasekmių.

Plačiau kalbėta sporto reikalais. Pagirtinas daiktas, kad daug domės northsidiečiai kreipia į kūno lavinimą. Jų sporto skyrius visumet garbingai eina savo pareigas ir kuopos vardą aukštai stato. Sportui jėgų turi nemaža; nors tos jėgos dar jaunos, vienok savo žygiuose dažniausia northsaidiečių pusėn pergalę lemia.

Netolimoj ateity kuopa žada įrengti išvažiavimą. Šiuo kartu vėl bus 5-tojos kuopos su 36-ta, Brighton Parko, basebolo rungtynės. Laikui nuskirti, vietai surasti ir susitarti su brightonparkiečiais išrinkta komisija, į kurią įėjo M. Andruškevičius, A. Daugirda, A. Valūnas ir A. Gerdžiūnas. Dabar tik belieka laukti kas iš to viso išdigs. Na, o kad chicagiečiai turės progos visa tai pamatyti, tai nėra abejonės; lai tik tēmija paskelbimą laiko ir vietas.

Northsaidiečiai Vyčiai moka žiūrėti ir ateitin ir uoliai prie jos rengtis. Šį rudenį žada surengt eilę vakarų, kur bus galima pamatyti įspūdingi vaidinimai. Iš anksto jau išrinkta komisija, kad rūpintūs tuo reikalu. Komisijon įėjo: A. Mureika, A. Valiūnas, M. Andruškevičius ir J. Lebežinskas.

Susirinkiman atsilankė ir, paprašius, keletą žodžių tarė vytis A. Rakauskas, neseniai grįžęs iš rytinių valstijų, kuris dabar dirba "Drauge".

Išrinkta Seiman atstovai. Jubilėjinin L. Vyčių Seiman, kuris įvyks rugpiūčio 21, 22 ir 23 dd., Detroite, L. Vyčių 5 kuopa šiais metais siunčia du atstovu. Jais yra A. Rakauskas, buvęs "Tėvynės Balso" redaktorius ir Vytis A. Mureika, kuopos pirmininkas. Taigi matome, kad L. Vyčių 5 kuopa nesigaili jėgų ir triūso kėlimui Vyčių Organizacijos ir už tai jai priklauso pavyzdingos kuopos vardas.

Valio Vyčiai! "Gyvenam tautai ir Bažnyčiai!"
Lietuvos Sūnus.

—x—

Amsterdam, N. Y. — Liepos 20 d. bažnytinėje svetainėje Vyčių 100 kuopa laikė mėnesinį susirinkimą. Narių susirinko nedaug.

Kai-kurį laiką mūsų kuopa atrodė lig apsnūdus, nes nuo pavasario nebuvo nieko surengusi. Tačiau, rengimo komisijoms pasiaiškinus, pasirodė, kad, dėl daug priežasčių, ir nebuvo galima nieko surengti.

Gegužinė komisijai liko dar šių vasarą surengti viešą kuopos išvažiavimą, kad nors kiek padarius pelno. Dramos komisija renka artistus veikalui "Narimantas Lietuvos kunigaikštis", kurį, orni atvėsus, statys scenoje. Dar viena linksma naujiena — kuopoje susiorganizavo sporto sekcija. Sudaryta basebolo komanda jau lavinasi. Reikia tik-

tis, kad merginos vaikinams nepasiduos. Jos steigs savo kūno lavinimo skyrių.

Pradžiai, žinoma, reikia pinigų. Kad jų padarius, reikia smarkiai pasidaruoti: rengti gegužines, vakarus ir t.t. Tikiu, kad šį reikalą kuopa ir paims pirmon domėn.

M. Ž.

—x—

Springfield, Ill. Liepos 6 d., 1922, Vyčių 48 kp. buvo surengus vakarą V. Riestauskui pagerbti, kuris iškeliavo tėvynėn. V. Riestauskas buvo vienas seniausių narių, kuris darbavosi kuopoje nuo pat jos įkūrimo. Jis nemaža yra paaukojęs ir pinigų kuopos labui.

Išleistuvių vakare J. Sugentaitė, pasakius tam tikrą prakalbėlę, suteikė jam kuopos dovaną. Programoj dalyvavo: H. Brazaitė, J. Sugentaitė, O. Mastakaitė ir B. Jakobauskaitė. Gaila yra kuopai netekti darbštaus nario. Bet jis grįžta savo tėvynėn, kurioj padės broliams ir sesutėms darbuotis katalikiškoje-tautiškoje dirvoje. Laimingos kelionės!

M—tys.

—x—

Mahanoy City, Pa. Liepos 30 d. įvyko mėnesinis kuopos susirinkimas, kurį, pirmininkui neatsilankius, vedė gerb. klebonas kun. P. Čėsna. Perskaičius protokolą, buvo svarstoma atstovo siuntimas dešimtmetinin Seiman. Pasirodžius, kad siuntimas atstovo daug lėšų suims, nutarta Seimui pasiųsti pasveikinimas ir auka. Taip-gi išrinkta komisija, kad suredaguotų Seimui kuopos įnešimus. Komisijon įėjo: K. Žeglis, kun. P. Čėsna ir S. Rutkauskaitė.

Šiame sus-me kuopon įsirašė nauja narė Elena Burneckitė.

P. Norkūnas.

—x—

Detroit, Mich. Daug veik, mažai kalbėk. Tuos žodžius rimtai galima pritaikinti Liet. Vyčių 102 kuopai.

Nežiūrint, kad 102 kp. visados energingai veikia tėvynės ir Bažnyčios labui ir nuolatos auga, didėja narių skaičiumi, tačiau iš jos gyvavimo ir veikimo labai maža telpa žinių mūsų organe.

Liet. Vyčių 102 kuopa dar visai jaunutė. Ji susitvėrė 1920 m., bet lig šiol, ačiu narių veiklumui, daug nuveikė. Daug įrengė vakarų, kurių pelną daugiausia paskyrė naujai Šv. Antano parapijai, kurią įsteigė energingas ir visai lietuvių iš-eivijai žinomas gerb. kun. I. Boreišis.

Šiandie kuopa skaito 67 narius.

Birželio 18 d. Abišalos darže kuopa buvo įrengusi pikninką. Oras pasitaikė gražus, tat ir pikninkas nusisekė ir pelno davė. Liepos 9 d. kuopa buvo įrengus išvažiavimą už miesto ant ūkės, kur jaunimas gražiai pasilinksmino ir pasigėrėjo ūkių gražumu ir dobių kvapu pakvėpavo. Tas išvažiavimas daugeliui priminė tėvynės laukus. Išvažiavimas taip-pat davė pelno.

Negalima praleisti nepaminėjus labai gražios vakarienės, kurią kuopa įrengė savo mylimam klebonui gerb. kun. Boreišiui pagerbti jo varduvių dienoje. Vakarą buvo su programa ir gražiai pavyko. Po įspūdingų prakalbų, deklamacijų ir dainų,

kurias išpildė gerai išlavintas kp. koras, vedamas panelės T. Lautz, kuri energingai veikia tarpe jaunuomenės, susėsta užkasti skanių užkandžių, kuriuos surengė gabios šeiminkės. Po to ligi soties pasilinksminę, visi išsiskirstė į namus.

Kad-gi L. V. 102 kuopa ir visados taip gražiai ir vienybėje veiktu, kaip veikia dabar!

Lai gyvuoja Vyčių 102 kuopa!

Narys.

—x—

Cleveland, Ohio. Liepos 10 d. Lietuvių svetainėje įvyko mėnesinis kuopos susimas. Nežiūrint šilumos, narių susirinko daug.

Koro komisija pranešė, kad reikia tuojau imties darbo, nes nebetoli Giedrininkų Seimas. Nutarta tuojau pradėti repeticijas.

Sąryšio, našlaičių fondo, Tautos Fondo ir Giedrininkų Seimo komisijų raportai vienbalsiai priimti.

Rinktosios komisijos surašyti kuopos įnešimus 10 Seimui raportas ir-gi priimtas.

Nutarta prieš Kalėdas statyti scenoje operetę "Šventoji Naktis".

Sporto sekcijos, basebolo komandos menedžeris pranešė išvažiuojąs atstogoms ir prašė jo vieton kitą asmenį išrinkti. Taigi išrinkta A. Buknis. Komandos vadas J. Višniauskas pranešė, kad jėgomis komanda eina stiprin. Taip-gi pranešė, kad Detroito 102 kp. komanda kviečia clevelandiečius lošti basebolą per jubilėjinį Vyčių Seimą. Šis dalykas palikta pačiai komandai nutarti.

Šiame susime pasirodė, kad aštuoni kuopos nariai rengiasi vykti Vyčių Seiman. Tikimasi, kad vėliau dar daugiau atsiras.

Reikale savybės išvažiuoju prieš Giedrininkų Seimą, pasirodė, kad nors pamažėl, bet rengiamasi.

Be to, dar apkalbėta daug smulkesnių reikalų.

Clevelando jaunimui, nepriklausančiam dar prie Vyčių, verta susidomėti kuopos veikimu ir įsirašyti Vyčių Organizacijon, kuri yra vienatinė katalikiška jaunimo organizacija Amerikoj.

M. A.

—x—

Springfield, Ill. Nei viena Vyčių kp. gal taip sparčiai neauga kaip mūsų 48. Priežastis ta, kad nuo vas. 1 d. ligi balandžio 1 d. buvo paskelbtas naujų narių prirašymo vėjus, kuriame kiekvienas narys turėjo progos parodyti savo darbštumą. Tiems, kurie daugiausia prirašys naujų narių, žadėta dovanos: viena vaikinams, kita mergaitėms. Daugiausia narių prirašė K. Kuperienė ir J. Loda. Jiems ir teko žadėtos dovanos.

Pabaigus vėjų, priėmimui ir pagerbimui naujų narių buvo surengta iškilminga vakarienė.

Liepos 28 d. Washington darže gerb. kleb. kun. Ig. Keršis buvo surengęs šaunią vakarienę, kurios tikslas buvo pagerbti Vyčius ir koristus už jų darbavimos parapijos naudai. Vakarienė visiems padarė didelio išpūdžio.

Liepos 31 d. parapijos svetainėje kuopa buvo įrengus puotą kun. Ignui Keršiui pagerbti, nes tą dieną buvo jo varduvės. Prie skanių valgių buvo išpildyta graži programa. Vytė M. Kasparaitė, pasakius tam vakarui pritaikintą prakalbėlę, kuopos

vardu įteikė kun. I. Keršiui dovanas — auksinę fontaininę plunksną ir paišiuką. Dalyvavę puotoj išsinesė gerų išpūdžių.

Dabar kuopos merginos rengia (Linen Shower) kuopos raštininkei H. Bucevičiukei, kuri rengiasi keliauti Lietuvon ir ten su Antanu Želviu amžinu moterystės ryšiu susirišti. Vakaras įvyks rugp. 10 dieną.

Tai tokios tokelės iš kuopos darbuotės.

K—nė.

—x—

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAI IR JŲ VEDĖJAI.

Pirmas Seimas įvyko balandžio 27, 28 dd., 1913 m., Lawrence, Mass., su 10 atstovų nuo įvairių, daugiausia Naujojoje Anglijoje gyvuojančių, jaunimo ratelių. Seimo pirm. M. A. Norkūnas, vice-pirm. — K. Urbonas, rašt. — S. Būgnavičius.

Antras Seimas įvyko liepos 7, 8 ir 9 dd. 1914 m., Montello, Mass. Atstovų buvo 22 ir 2 svečiu: kun. Dr. M. Gustaitis iš Lietuvos ir J. Gabrys iš Paryžiaus. Pirm. — kun. F. Kemėšis, vice-pirm. — A. Aleksandravičius, raštininkai — 1 J. Navickas, 2 A. Račkus, maršalkos M. Juškienė ir M. Abračinskas.

Trečias Seimas įvyko liepos 1 ir 2 dd., 1915 m., Chicago, Ill. Atstovų buvo 50. Pirm. — P. Juškaitis, vice-pirm. — L. Šimutis, raštininkai 1 Ignas Sakalas, 2 M. Šukiūtė, maršalka — P. Mulevičius.

Ketvirtas Seimas įvyko liepos 10, 11 ir 12 dd., 1916 m., Wilkes Barre, Pa. Atstovų buvo 50. Pirm. — A. Aleksis, vice-pirm. — J. B. Šaliūnas, rašt. 1 J. Brazauskas, 2 A. Račkus, maršalkos — F. Černiauskas ir J. Jasonis.

Penktas Seimas įvyko liepos 23, 24 ir 25 dd., 1917 m. Brooklyn, N. Y. Atstovų buvo 94. Pirm. — A. Aleksis, vice-pirm. — K. Pakštas, rašt. — 1 M. Zujus, 2 O. Stalionaitė, maršalkos — J. Brazaitis ir J. Bainoras.

Šeštas Seimas įvyko rugpiučio 27, 28 ir 29 dd., 1918 m., Cleveland, Ohio. Atstovų buvo 62. Pirm. A. Aleksis, vice-pirm. — A. Petrauskaitė, rašt. — 1 P. Juras, 2 V. Rūkštalis, marš. — M. Šimonis ir A. Žaliaudonis.

Septintas Seimas įvyko rugp. 12, 13 ir 14 dd., 1919 m., Pittsburgh, Pa. Atstovų

atvyko 52. Pirm. — Dr. J. Bielskis, vice-pirm. — J. Navickas, rašt. — 1 A. Augustinas, 2 Ig. Sakalas, marš. — V. Kriaužlys ir P. Medonis.

Aštuntas Seimas įvyko rugp. 23, 24 ir 25 dd., 1920 m., Lawrence, Mass. Atstovų atvyko 71. Pirm. — L. Šimutis, vice-pirm. — P. Daužvardis, rašt. — 1 V. Rūkštalis, 2 J. Šlikas, marš. — B. Žerulis, L. Cebatoriūtė, J. Kriviūtė.

Devintas Seimas įvyko liepos 5, 6 ir 7 dd., 1921 m., Chicago, Ill. Atstovų atvyko 122. Pirm. — P. Juras, vice-pirm. — A. Aleksis, rašt. — 1 P. Česnulis, 2 Z. Mastauskaitė, marš. — S. Šimulis, P. Savickas ir A. Mureika.

—x—

LIETUVOS VYČIŲ ORGANIZACIJOS CENTRO VALDYBOS.

1913—14 m.: Pirmininkas — M. A. Norkūnas, Vice-Pirmininkas — Augustinas Jankauskas, Raštininkas — Steponas Būgnavičius, Izdininkas — Karolis Urbonas, Izdo globėjai — St. Mačiulskis, Agota Simononiūtė. Dvasios Vadas — kun. A. Jusaitis.

1914—15 m.: Dvasios Vadas kun. F. Kemėšis, Pirmininkas — M. A. Norkūnas, Vice-Pirmininkas — A. Aleksandravičius (Aleksis), Raštininkas — A. Račkus, Fin. Raštininkas — Ona Kašėtaitė, Izdininkas — M. Juškienė, Izdo globėjai K. Pakštas, A. Visminas ir J. Naginevičius. Literatinė Komisija — Kneizys, J. J. Ramanauskas ir P. Virmauskas.

1915—16 m.: Dvasios Vadas — kun. H. Vaičiūnas, Pirmininkas — J. Karosas, Raštininkas — P. Mulevičius, Finansų Raštininkas — S. Šlėgaitė, Izdininkas — P. P. Baltutis, Izdo globėjai: — O. Kačinskaitė ir A. Aleksandravičius. Literatinė Komisija — J. Ramanauskas, J. Kaupas, M. L. Gurinskaitė, Sporto Sekcijos Generalis Pirmininkas — P. Gibavičius. "Vyčio" redaktorius Al. M. Račkus-pirmas, K. Pakštas-antras.

1916—17 m.: Dvasios Vadas kun. H. Vaičiūnas, Pirmininkas — J. Karosas, Vice-Pirmininkas — O. Šargeliūtė, Raštininkas — J. B. Šaliūnas, Izdininkas — P. Mulevičius, Izdo globėjai: — F. Černiauskas, T. Šeimis, M. Prinickaitė, Literatinė Komisi-

ja: — kun. F. Kemėšis, J. J. Ramanauskas, A. Aleksandravičius. Redaktorius — M. Zujus.

1917—18 m.: Dvasios Vadas — kun. H. Vaičiūnas, Pirmininkas — J. Bučnis, Vice-pirm. — J. Navickas, Raštininkas — J. Aleksa, Izdininkas — A. Petrauskaitė, Izdo globėjai — J. M. Dumčius, V. Varžinskaitė. Literatinė Komisija — J. Valančiūnas, Dr. J. J. Bielskis, O. Rašmauskas, J. V. Kovas, J. Bakšys, Redaktorius M. Zujus.

1918—19 m.: Dvasios Vadas — kun. M. Urbonas, Pirmininkas — A. Aleksis, Vice-Pirm. — A. Petrauskaitė, Raštininkas — V. Rūkštalis, Izdininkas — P. Baltutis, Izdo globėjai — J. Vilimas, S. Šimulis. Literatinė Komisija — Dr. J. J. Bielskis, L. Šimutis, J. Navickas, P. Juras, V. Greičius, Redaktorius — M. Zujus.

1919—20 m.: Dvasios Vadas — kun. Ig. Albavičius, Pirmininkas — Dr. J. J. Bielskis, Vice-Pirm. — A. Bučnis, Raštininkas — V. Rūkštalis, Izdininkas P. Baltutis, Izdo globėjai — kun. Čėsna, E. Jovaišaitė. Literatinė Komisija — kun. A. Tamoliūnas, A. Aleksis, A. F. Augustinas, kun. M. J. Urbonas, P. Juras. Redaktorius — M. Zujus.

1920—21 m.: Dvasios Vadas — kun. Ig. Albavičius, Pirmininkas — J. E. Karosas, 1 Vice-Pirm. — P. M. Juras, 2 Vice-Pirm. — O. Sideravičiūtė, Raštininkas — V. Rūkštalis, Izdininkas — P. Varakulis, Izdo glob. — J. Vilkišius, A. Visminas, K. Paulionis. Literatinė Komisija — kun. A. Tamoliūnas, P. Juras, J. Čizauskas, L. Šimutis, J. Šlikas, Redaktorius — J. E. Karosas, nuo bal. mėn., 1921 m., Ig. K. Sakalas.

1921—22 m.: Dvasios Vadas — kun. Ig. Albavičius, Pirmininkas — P. Juras, Vice-Pirm.—Z. Mastauskaitė-Krasauskienė, Raštininkas — V. Rūkštalis, Izdininkas — P. Varakulis, Izdo glob. — S. Šimulis, Dr. A. Račkus, A. Rubliauskaitė. Literatinė Komisija — kun. A. Tamoliūnas, K. S. Jonaitis, A. Aleksis, M. Linkus, E. Šulciūtė, Redaktorius — Ignas K. Sakalas. Sporto Sekcijos: Pirm. — J. Mileris, Vice-Pirm. — V. Abračinskas, Rašt. — Pr. L. Savickas.